

Celeberrimi ac excellentissimi diuini huma-
niqz iuris Monarche Nec non immortalis in-
genij et memorie munere prefulgentis generosus
Equitis apostolici ac inuestissimi Arragonum
Regis consiliarij meritissimi. D. Andreatae Bar-
batiae commentaria trutinatissime ac lucuba-
tissime cōgesta et castigatissime conscripta in ti-
tulum de iudicijs Incipiunt feliciter.

Incepit liber se- cundus decreta-

lium. In titulo de iudicijs
qui secundus dominus An-
to. difficultis est: Et secundus
do. Abb. est difficultior liber
et utilior alijs libris decre-
talium et sicut Hofredum co-
tinatur sic. Expeditis preparatorijs iudicio-
rum. Ad iudicia ipsa veniamus. Sequitur Joan.
And. Sed re vera fuit continuatio glosarum iu-
ris civilis in Reica. ff. eo. et in Reica. C. eo. Et pro-
 certo non est bona continuatio ex eo quia deberet
fieri ad proxima. l. i. ff. o. statu ho. Forte propter
hoc do. Anto. hic dat sicut continuatione. Cui
sunt instrumentis quibus indices indicant. s. de le-
gibus constitutionibus. consuetudinibus viso et
de potestate iudicij restabat de iudicijs et eorum
partibus videre. C Pro certo hec continuatio
laborat eodem morbo quo et prima. Superuenit
do. Lardi. et continuavit sic. Iuso de arbitris qz
arbitria redacta sunt ad instar iudiciorum. l. i. ff.
de arbit. i. o. viso de arbitris videndum est de iudi-
cijs et hec continuatio fit ad proxima sicut eum et
hac tacito auctore attribuit sibi supremus doc-
do. Abbas consiculus meus hic. C Pro certo
uterque male loquitur. Et contra eos arguo sic.
Exemplum debet precedere exemplatum. l. in
testo. la grande. ff. de condi. et demo. Si ergo ar-
bitria ad instar iudiciorum inuenta sunt sequitur
qz per prius debuit tractasse de iudicijs et postea
de arbitris. Et si quispiam dixerit qz tunc conti-
nuatio fit ad proxima. qz fit de titulo ad tituluz.
sed qz fit de libro ad librum fit ad remota singu-
laris est glo. in Reica. ff. de conditione furtiva. quā
sic allegat moderni. in Reica. ff. solu. ma. et in Reica
ff. de le. p. et in Reica. ff. de verb. obl. Pro qua di-
co fore tex. i. l. i. j. s. quintus et s. sexta. C. o. veteri-
iur. enucle. quā glo. limito nisi liber tractaret de
materia libri precedentis quia tunc fit continua-
tio de libro ad librum glo. e. in Reica. ff. de actio.
empti. quā moderni reputat sing. in Reica. ff. o. ac-
cus. Ego adduco in argumentū pegrinū tex. in. c.
qualiter. s. debet de accusat. et in. c. prudentia. s.
sexta de offi. dele. vbi illi. s. continuantur ad prin-
cipium legis ex eo quia tractat de materia illi.
Cum ergo hic sit caput libri ideo non est admira-
tione dignum si fiat continuatio ad remota et in ge-
nere: quia ad illaz glo. et cōem doctrinam docētu-
do verum et facile rūsum vñ. qz continuatio tunc
non fit de libro ad libruz qz congrue fieri nō pōt.
nam tunc non fit de titulo ad titulum. ita sing.
probr. in. l. i. ff. si tabule testi. nulle extabūt vbi iu-

ris consult⁹ continuat se ad tractatum de bonoz
possessionibus ex testo et non ad proximuz tracta-
tum si quid in fraudem patroni. Et ad hoc nouis
sime adduco tex. in. l. i. ff. de sta. ho. in v. proxios
atqz cōiunctos titulos applicantes prout res pa-
titur vbi continuatio tunc fit ad proxima qz hoc pa-
titur materia ergo si hoc non patit non fit ad pro-
xima sed ad remota potius ergo sequitur qz eodē
mō. debet fieri de libro ad librum: vt fiat ad pro-
xima si materia hoc patiatur. Et ad hoc addu-
co glo. valde solemnem: in Reica. ff. de verb. ob.
que dicit qz viso de oblique in genere in proximo
titulo. ff. de. actio. et obli. videndum est de oblique
in spē qz est ex verbis. ecce nunc qualiter liber 2ti-
nuat ad proximum titulu libri precedens. C Et
sciendum est qz liber 2siderat dupliciter. Uno mō
pro volumine. vt in. l. librorum. ff. de le. i. j. et isto
modo non capi⁹ hic. Alio modo consideratur li-
ber partialis et isto modo capit⁹ hic. Et enī ps
iste liber huius voluminis decretalium. Et hanc
distinctionē tradidit Andreas de pisis ut referut
scriben. in. Reica. ff. solu. ma. et Jo. monachus in
Reica de summa trini. lib. vi. Et existis elicit hec
conclusio qz vbi continuatio de libro ad libruz po-
test fieri in titulo proximo est fienda al. secus fac
glo. in Reica. ff. de iur. om. iudi. et in Reica. ff. o. po-
stulan. et in Reica. ff. de in. inte. testi. et per qns seq̄
qz conclusio cōis non procedat. C Sed hosty. in
summa huius ty. in principio. Continuauit hoc
modo Ex ore sedentis in trono procedit gladius
bis acutus quo instruimur rectas dare sinas et p
iusticiam nulli parcere: Sed vnicuiqz qz suū est
tribuere. iō hīto tractatu de creatione iudicuz ec
clesiasticoz et explicit⁹ preparatorijs iudicioruz vi-
denduz est de iudicijs. C Pro certo ista cōtinua-
tio laborat eodem morbo quo laborauit et alie-
fit enim ad remota. Et si quispiam opponat non
ne imperator ipse continuauit sicut librum instituti-
onum Ad primum in genere et non in spē ad pro-
xima et idem fecit in quarto lib. vbi illum conti-
nuauit ad tertium in genere et idem fecit iuris con-
sultus in. l. i. in principio. ff. ad trebel. Quia ad
hoc rūdeo qz talis continuatio facta in genere nō
tollit quin obeat fieri ad proxima si recte fieri po-
test vt probat in. d. l. i. sicut fit in titulis qui con-
tinuantur ad proximos. l. i. ff. de conditione inde-
bit. instit. per quas personas nobis acqui. s. fi. in-
stit. de lega. in principio instit. de obliga. que ex
quasi contractu nascuntur in principio. l. i. in prin-
cipio. ff. de rei ven. instit. quibus modis ius pa-
trie pote. sol in prin. instit. de tutell. in prin. instit.
de succ̄ libert̄. in princ. instit. de obligat. in prin.
instit. de actio. in princ. instit. qz cu eo in prin. in-
stit. de his per quos agere possumus in prin. in-
stit. de ppetuis et tempor. actio. in prin. instit. de i-
terdic. in princ. Ex istis sequitur qz iste titulus
debet continuari ad proximum titulum libri pre-
cedentis. C Sed si superius expresse continuatio-
nes non sunt bone. ergo continuatio. recte dabit
et possit dari hec vñ. Iuso de ius dicentibus ut
sunt iudices delegati et ordinarij et arbitri qui etiā
iū dicunt quia eorum laudum sentētia appellat
l. diem proferre. s. stari. ff. de arbit. l. si dictum. s.
si compromiser. ff. de euict. c. i. c. ex parte. c. dile

cti. c. cum dilectus. s. de arbitris. merito fuit ne
cessere videre de iure dicto. Est enim iudicium ius
dictum. l. pe. ff. de iusti. et iur. Nam parum est no
sce ius si ignorent personae illud reddentes insti
tute iur naturali. h. si. primo eniz inquiren. e. de per
sona. c. i. de accu. c. queren. et c. alieni. i. q. v. l. si
queramus. ff. de testa. l. quidam referunt. ff. de
iur. codicil. Et adaptatur hec continuatio ad pro
ximum titulum precedentis libri. vel potest sic con
tinuari viso de personis coram quibus debet iu
dicia fundari ut sunt iudiccs. delegati ordinarij
et alij videndū est de ipsis iudicis. Vel sic viso
de officio iudicis delegati ordinarij et arbitri
sed qz iutile esset officium eorum sine iure dicto.
vt in. c. pastoralis de officio dele. i. o. sequit de iu
dicijs. Vel sic oī iudicez geta rimari et p. g. s. et ar
bitru. xxx. q. v. c. indicantē. Sed qz iudicium est
discussio ut in. c. forus. de verb. sig. i. o. viso. de ip
sis videndum est de eorum discussionibus. Sz
oppom posset qz continuatio nullo modo est sien
da: quia aut fit de. h. ad. h. et non est necessaria. l.
i. h. hec que. ff. de acq. pos. Aut fit de. l. ad. l. et no
est necessaria ut est glo. singularis in. l. gallus in
prin. ff. de libe. et posthu. Aut fit de titulo ad titu
lum: aut de libro ad libz et no est necessaria qz sic
ostendo. Continuatio fit ad cognoscēdum an sit
seruat ordo titulorum positoru in lib. vt in. l. i. j.
ff. de statu ho. et in iuribus allegatis supius. Sz
certum est qz in iure est seruatus ordo titulorum ex
eo qz princeps iussit leges situari sub congruis
titulis vt in. h. quibus in pria constit. C. et in
risconsult promisit se locatu titulos fm qz ma
teria patitur ut in. d. l. i. j. Presumptio ergo e qz
illud fecerit ar. l. i. j. C. de officio ciuilium iudi
cū et c. cum inter de re iudi. et c. in presentia de re
nun. ergo non est necessaria continuatio ex quo
presumit situatio tituloru facta recte. Ad quid
ergo nos huiusmodi tanto vexamur labore circa
continuationes non necessarias iuxta illud luca
ni. in principio. Bella geri placuit nullos ha
bitura triumphos. Sufficit enim dicere ita pla
cuit legislatori. l. i. h. pueritiam in v. pretor ratus
ff. de postulan. l. i. ff. de constit. principum. et p. g. s.
non est necessaria et i. o. se numero dubitati mi
hi quare glo. iur. canonici non continuarunt titu
los supuenit in mente cōsideratio predicta. Pos
set tamen dici qz qzum ad nos qui docemur in
struimur et declaramur utilis est et fructuosa et i. o.
quilibet solēnis doc. debet continuare legem ad
legem si materia patiatur. et ad hoc allego glo. in
l. i. j. in prin. ff. de v. ob. que continuavit illam. l.
ad precedentem et glo. in. l. i. j. C. de petit. bonoru
sublatis. lib. x. et glo. in. l. de pupillo in prin. et i. h.
sextus. ff. de op. noni nunc. et glo. in. l. no videt. ff.
de acq. poss. Et ad hoc adduco fin. ter. in. l. cu de
lanionis. h. asinaz molēdinaria in ver. primis qui
busqz proxima copulata procedunt. ff. de fundo
instru. et ista menti cōmenda. Sed contra ista si
tuacionem opponit. d. De. de ancha. hic dicens
qz iuris lator. hic premit titulum generalē et po
stea ponit titulos spāles. Nam v. qz spēs debet
precedere genus ut p. in ordine. ff. veteris vbi pre
ponunt tituli spāles de singulis officijs in primo
lib. Deinde in fo lib. ponunt tituli generales de

4
iur. om. indi. Item primo ponuntur tituli de le
gatis postea ponitur Reica cōia delegatis. l. si ser
uus seruū. h. inquit lex. ff. ad. l. acquil. et qz no. in
Reica. j. de reg. iur. vbi spālia regulariter debent
precedere suum genus. Soluit qz non v. facien
da uis in hoc precedant spēs sine genus qz esset
difficile facere titulos spāles i. o. premit titulus
generalē de omnibus iudicis. Ita residet. d. pc.
¶ Hibi aut v. qz deficiat in salutari suo ex eo
qz omnis humana cognitio incipit a genere et po
stea venit ad spēs et individualia ut philosophorum
facile princeps Aristoteles in prin. phisicorum pul
chre scripsit tunc ingt opinamur vnuqz cogno
scere cu cās cognoscimus primas p̄cipia prima
v. qz ad elemēta. Nam pueri a principio omnes
viros appellant p̄es. et omnes feminas matres po
sterius determinant vnuqz probat in. l. i. in
fi. ff. si cer. pe. in ver. rei nomen ut generale pretor
elegit et i. o. fecit p. in ti. de probat. incepit enim a
genere postea deuenit ad spēs puta ad ti. de testi
bus de fide instru. et similibus. Et idem h. ff. et
C. de proba. Nec est verum qz iur. consul. tracta
uerit de specieb in primo lib. ff. veteris et in fo. li
bro de genere ut voluit glo. in Reica. ff. de iur. o.
andi. qz voluit qz in primo lib. tractauit de iudice
ordinario et de iudice delegato postea tractauit o.
iurisdictō vtriusqz. nec bñ considerauit do. De. cir
ca genus et spēm hic. qz i. o. tractauit in primo lib.
de iudicib et in fo de iudicis qz ho ē nobilissima
creaturaz. l. iustissime. ff. d. edil. cdicto. i. o. pus tra
etauit de ipsis personis ius dicentibus postea tra
etauit de iur. dcō et ista v. pura veritas. Sed
posset quispiam dubitare e ne hec continuatio fiē
da in. vi. et in clemētis glo. in Reica de sum. trini
et fide catho. lib. vi. dicit qz suo iudicio non sunt
continuande ex eo qz no cadit continuatio iuxta
illud philosophi actus actiuoz sunt in paciente
disposito. Nam capitla. vi. libri accedunt corri
gendo mutando addendo et detrahendo. i. o. non
recte fieri pot et hinc est qz archi. non continuauit
Reicas. vi. et istud seq. De. de ancha. Dñicus et
Jo. de Imo. in dicta rubrica; et addit ibi idē. d.
De. simile qz fecit accusius in autēticis vbi illa
no continuauit. facit et qz habet in pria zt. vi.
libri. in. h. quem libru. cu v. sc. vbi p. qz illa iura
debebat collocari sub istis sed ex cā fuit obmis
su. vt ibi p. et ex hoc insert fin. d. De. ibi qz ex
rubrica decretalium prodita esset aliqua actiois
spēs no esset agēdū ex iuribus sexti ac cle. ad pre
dicta tendētib ar. l. impatores. ff. d. in diem adie
ctione istud vtrūqz dictū dñi petri vtrū sit veruz
ego non examino hic qz est alienū ab hac nra fa
ragine. Sz admiror vehemēter de archi. et Jo.
and. et silib. dicentib qz rubrice sexti no sint zt
niande retenta cōi op. qz continuatio sit fiēda o.
titulo ad titulum vt dictū est. Nam in. vi. et clem. po
num tituli proximi et iuncti vt titulus de zt. o.
rescrip. et sy. Un si illi tituli zt inātur i decretali
bus quare non erunt zt inādi in vi. et cle. l. z enim
vnum capl. no posset zgrue zt ināri ad aliud ex
eo qz veniūt corrigēdo addēdo. detrahēdo. quo
casu continuatio non caderet ad proxima et iuncta
vt. l. i. j. ff. de statu ho. Ideo continuatio apte sie
ri non posset in. vi. et cle. et bac occasione sumpta.

5
Io.mo.bā continuavit Ricas vi. et licet glo. au-
tenticoz non continuauerint dicta autētica non
pp hoc seq̄t ergo nō cōtinuāda sūt. Nā l3 glo.iu-
ris canonici nō continuarunt titulos in decretali-
bus tñ quoddie facimus continuationē. Et licet
liber autētorū non ḡtineat ordinem et stilū alio-
rum librorū iuris et iō proprie nō cadat continua-
tio nihilominus bñ continuatur et illas Ricas cō-
tinuat Iac. de bel. vide per cum in auē. de nō eli-
gendo fo na bentes in prin. Et ista menti cōmen-
da. C Et scias hoc nomen iudicium ē equocum
ad multa vt p Jo.mo.in. Rica eo.ti.lib.vi.host.
et goffre. in lūmis eoz glo. inst. quibus ē permis-
sum facere testamētū in prin. Jo.an.in.c.in iudi-
cij de reg.iu.in vi. Aliqñ capiſ pro discretiōe iō
dicimus infantē et furiosum carere iudicio. i.j.q.
vij. h. tria. c. ex parte de corpe uiciat. l. cū pretor
ff. de iudic. quādoqz capiſ pro deliberatiōe. lviii.
dist. c.i. iuxta illud virgilianum iudicium paridis
manet alta mēte repostā. Et iuxta illud psalmist.
non fecit taliter oī nationi et iudicia sua nō mani-
festauit eis. Et alibi dicif iudicia dei abissus ml̄
ta facit etiā. l. iudicij postremū. C. si q̄s aliquem
testari prohibnerit. Aliqñ capiſ pro auētate. lxi.
di. c. i. Facit illud psalmist. Deus iudicij tuli re-
gi da. Dicit ēt q̄ qñqz capiſ pro snia. c. in causis
d̄ re iudi. in v. iudicio summi pontificis. c. psonas
c. ad hec in ver. suo iudicio et c. cū sit Romana d̄
appel. Itē exponit p̄ quosdā id est sua iurisdictiōe
in d. c. personas. Qñqz capiſ pro pena. l. di. c. et
purgabit facit illō q̄ scripsit Paulus ap̄lus pro-
bet autē se ipsum homo et sic de pane illo edat ibi
iudicium sibi māducat et bbit. Qñqz capiſ pro
instantia cā discutiēde et partib̄ eius. l. propandū
C. de iudic. c. forus de ver. sig. Et facit illud q̄ pre-
clare scripsit propbeta. Nō intres in iudicij cuz
seruo rno. C Sed ut scripsit Licero in primo offi-
cioz ois de officio q̄ d̄ a diffinitiōe proficisci. l.
i. ff. de dolo. l. ois diffinitio. ff. de regu. iu. iō tra-
ctaturi de iudicijs investigate debem⁹ qd sit iudi-
cij. C Est autē iudicij bñ lūmistas act⁹ legitim⁹ tri-
um personaz vñ iudicē actor⁹ et rei in iudicio cōten-
dentiū q̄ diffinitio non placet dñs card. hic quia
non competit ciuilib⁹ cōtentō sub diffinito nec ē
cōvertibilis cū suo diffinito quia qñqz ē iudicij
sine actore pu. qñ index procedit ex suo officio p̄
inḡsitionem nemine accusante vt in.c. qualiter d̄
accusat. Qñqz etiā procedit iudicij sine reo pu.
qñ maleficium ē notoriū et index ingrit in genere
bñ formā traditā p̄ Inno. in.c. bone de elec. et cū
hoc dicto do. card. transit hic do. meus Joā. de
Inno. C S̄ do. abb. dicit cōem diffinitiōe salua-
ri posse respec. ad cōiter acciden. p̄ id q̄ h̄ in.c. i.
iiij. q. iiij. et q̄ saltē fictē semp sunt tres psonae q̄
famā habet loco accusatoris s̄ pro certo ista sal-
uatio do. abb. ē ibeclis. Nam diffinitio d̄bet cō-
petere ciuib⁹ contento sub diffinito vt dictum
est ergo non debet dari ad cōiter accidē. C S̄ d̄.
cardi. posset opponi hoc modo inḡsitione non est
iudicij ergo male arguit q̄ diffinitio iudicij nō
comprehendit inḡsitionem. Assumptum probō. p̄
elegans dictum Inno. in.c. ii. de Rept̄ in. vi. quē
ibi seq̄t Jo.an. vbi dixit q̄ inḡsitione non est iudi-
cij sed expedit iudicē. officio et facit glo. in.c. qm̄

6
contra de probat. et probat rōne filius fa. nō pōt
stare in iudicio sine consensu patris vt in.l. fi. h.
necessitatē. C. de bo. qz lib. tñ pōt implorare iu-
dicis officiū vt dicit glo. sing. in.l. i. C. q̄ aduntti.
et iō dixit glo. in.d. c. qm̄ h̄ q̄ procedit p̄ viam
inquisitionis non d̄ procedi i figura iudicij et pul-
chre dixit hic bal. q̄ vbi procedit per viam inqui-
sitionis d̄ esse semplenum iudicij ergo vere et re-
cte nō est iudicij. Et si qsp̄ a subtiliter opponat
de. c. qualiter. h. d̄ in v. bñ iudicij formam. j. de
accu. vbi tex. loḡ de inquisitōe et ibi d̄ q̄ snia ē
ferenda bñ formam iudicij ergo inḡsitione est iudi-
cij. Et non mentior q̄ cōtra Inno. non posset
allegari melior tex. in tota censura pōtificia. Ni
hilominus responde q̄ in.d.c. qualiter tex. loḡ
de accusatione et inḡsitione et ideo illud verbum
bñ formaz iudicij determinat accusationē. Nec
est admiratione dignū q̄ vñ et idē determinās
sequens plura determinabilia que equaliter de-
terminari non possunt illa determinat bñ naturā
illorū vñum propriæ aliud improprie singularis ē
casus in. c. cū dilect⁹ de 2sue. bñ do. card. ibi fa-
cit. c. olimz. c. ab excōicato. s. de Rept̄ et c. audi-
tis tñ iuncta glo. de electi. et c. cū ad secēdē de re-
sti. sp̄. Tū etiam q̄ adaptat ad id q̄ salua rōne
non determinare pōt vt dicit glo. melior de iuf.
in.l. si idem cum eodem. h. fi. ff. de iuf. o. iudi. et fa-
cit glo. in.c. i. de prescrip. li. vi. et in.c. i. de postulā.
prela. co. li. et in cle. ne romani de elect. et p̄ 2ñs ces-
sat obiectio tanti doctoris. C Enī idem. d. card.
Ausus est dare nouā diffinitione suo iudicio vñ
q̄ est inuestigatio q̄ iudex facit bñ iuf. ordinem
p̄ varios modos ad veritatē elicendā et elicita
custodiēdā et seq̄t hic Jo. de imo. S̄ do. abb. dīc
q̄ materia et origo negocij appellaſ cā a casu que
dum proponit cā d̄ vñ discutit iudicij vocat et
cum finit iusticia nuncupat. Ex quo infert q̄ dis-
cutio cāe appellaſ iudicij ergo iudicij sic d̄ diffi-
niri bñ eū q̄ ē cāe discussio que corā iudice iuridi-
ce fit. C Iacet iste diffinitiones date p̄ d. card. et
dñm abb. videant̄ colorate et demulcte aures tñ
non sunt bone. Nam diffinitio bona et pfecta d̄
constare ex genere et differentijs bñ phm d̄ em̄
fieri ex genere sub quo continet res diffinita et
ex differentijs vt appareat q̄ differat ab alijs spe-
cieb⁹ p̄tentis in genere ad hoc allego oēs. ll. cōti-
nentes diffinitionē. l. i. ff. de testāria tutela. l. i. ff.
de testa. l. i. ff. de acq̄rē. poss. 2sy. ple voluit bar. in
l. i. ff. de testa. et h̄ in. l. i. ff. de dolo. Item signifi-
catio vocabuli nō ē diffinitio ita probat i. l. i. ff. d̄
testa. coniuncto tex. insti. co. in prin. Itē. c. forus
positum ē in ti. de verb. sig. ergo intelligēdo illud
bñ Ricas q̄ fieri d̄ vt. l. imperatores. ff. de i. dīc
adiectione apponit significationē vocabuli ergo
ex eo nō pōt colligi diffinitio iudicij quo ergo spi-
ritu ducti diffiniūt iudicij p̄ significationē voca-
buli. Usi posset argui sic. Ex significatione vo-
cabuli non dāt diffinitio vt in dictz iurib⁹. s̄ dif-
finitio eoz ē significatio vocabuli quare male et
p̄ 2ñs non recte locuti sunt. C Et etiam diffini-
tio antiquorum non bene concepta est dum dicūt
q̄ est actus trium personaz contendentium in iu-
dicio q̄ melius dixissent contēdētū corā iudice.
C Ponit. d. abb. diffinitionem azōis. et Jo. cal.

bic forte intellexit d^o Gaspare calderini q^z cā in
ture reddendo necessario interposita cū interposi
tione psonaz. et quilibz istaz ad bonū sensum su
stentablis est h̄m do. abb. et hāc vltimā et primam
diffinitionē sentit. Inno. in. c. quinta uall. de iur
iur. ¶ S^z pro certo ista diffinitio antiquorum ni
titur significationi vocabuli. S^z mirum est q^z nul
lus docen. hic allegauerit glo. in. d. c. forus i. v. iu
diciū q^z alr diffinitiū iudiciū v^z q^z est legitimus act^z
duaz psonaz actoris et rei sup eadē qōne sub eodē
iudice ſeta. ¶ Pro certo ista non est bona diffini
tio ex eo q^z iudiciū 2stat ex psonis ut ē iudex pre
fidens actor agens et reus defendantis iſti sunt cā
efficiens iudicij et maxime iudex qui d^o esse potis
fima psona iudicij ut dicit glo. singularis in. l. si
procuratorem absentem. ff. de procura. et iō dicit
iudiciū a indice dcū sicut a psona principaliori
l. qui explicandi. C. de accu. et p 2ns potius ē act^z
iudicis q^z actus actoris vel rei et p 2ns non ē bona
diffinitio. S^z nihilominus mihi v^z q^z tex. i. c. nul
lus el p. iiij. q. iiiij. confundat omnem diffinitionē
doctor in versi. in omni iudicio semper quattuor
psonas esse necesse ē. s. iudicem actorē reum et te
stes. Et pondera verbū necesse ex quo seq^z q^z iu
diciū ē actus quattuor psonaz et facit. c. forus. h. i
omni de verb. fig. Et si opponaf non semp testes
sunt necessarij put. qn factū ē negatiū q^z ad hoc
responderi pōt q^z semp in omni iudicio quattuor
psonas adeē necesse ē actu v^z potētia. Et p 2ns iu
dicium d^o sic diffiniri q^z ē legitimus actus quat
tuor psonaz iudicis actoris rei et testimoniū qui red
dit in inuitū. Ista diffinitio conſtat ex genere et
differentijs. Nam illud verbū actus legitimus
est genus ut in. l. actus legitimis. ff. de reg. iur. et c.
actus legitimis eo. ti. li. vi. Et illa verba q^z reddit
in inuitū ponūt loco differentie ut differat ab ar
bitro lato ab arbitro q^z nō reddit in inuitū sicut iu
diciū. l. inter stipulantē. h. i. ff. de verb. ob. Et si di
cat mihi se penumero ſnia ſcri^z ex iſtris ex presū
ptionib^z ex iur. iurā. facit. c. cū ad ſedem de resti
spo. et q^z voluit ibi glo. ego r̄ideo q^z ſuccedit loco
testimoniū et iō dictū. c. nullus facit mentionē de te
sti. et nō de iſtis et alijs q^z prope illa d^o probatio
que cōstat ex testi. vt est singul. tex. i. d. c. forus. h.
in omni. S^z q^z ille tex. etiā logī de iſtis poſſu
di alia responsio iō dixit de testi. q^z probatio viue
vocis nobilior ē probatōe vocis mortue vide bel
lissimā diſputationē q^z de hoc feci in Rēne Rēce
j. de fide iſtru. Et facit illud q^z ſcribit Hierony.
in prologo biblie hēt nescio qd latentis energie
vox viua docentis pondera ſcordiam aut nos lo
qmur quo ad principiuz et ſubſtatiuz iudicij et tāc
ſufficiunt tres persone aut logimur quo ad finien
dū iudicium et regrunī quatuor ad hoc pondero
glo. in. c. ecclesia de cōſt. que dicit ſentētia lata ſi
ne medijs probationū est nulla et iſta menti ſme
da. ¶ Querit hic Jo. an. quare iurillator dicit i
plurali de iudicis r̄ndet post alios q^z iudicium ē
multiplex. Aliud criminale p. qn agit d^o crime
criminaliter. c. at ſi clericī. c. cū non ab homine. j.
eo. Aliud ciuile cū non agit ad crimen. c. ceterz. c.
dilecti. c. cām qz. j. eo. Aliud est mixtū. c. tue d^o pro
etur Aliud ordinariū. c. exaſata. j. eo. Aliud extra
ordinariū. c. nouit. j. eo. ¶ Ex quo querit hic

do. abb. verbi iugſitio dicas iudiciū ordinariū an
extraordinariū. et refert Inno. fuſſe ſibi ſrium.
Nam in. c. cū oporteat. j. de accusa. tenet q^z est
extraordinariū. S^z in. c. dilecto de ſen. ex. li. vi. t^z
q^z est ordinariū do. abb. ſcordat euz q^z certo reſ
pectu pōt dici ordinariū ex eo q^z iugſitio est prin
cipaliter introducta a iure et in ea ſuaf ordo iu
licet non vſqzqz iō pōt dici ordinariū. c. ſup hiſ
. c. qualiter. j. d. accu. c. i. eo. ti. li. vi. ¶ Dōt etiā di
ci extraordinariū ex quo nō procedit xpente ac
cusatore ut in. c. accedēs de accusa. l. ij. h. ſi publi
co. ff. de adulter. et q^z nō vſqzquaſi ſeruaf ordo iu
r^z. vt i. d. c. qualiter. h. d^z cū tanta pena nō impo
nat iugſito regulariter de iure canonico p̄ta im
ponit accusato. pōt dici iudiciū extraordinariū.
Et iō dicit q^z in materia penali et reſtrigibili ap
pellatiōe iudicij ordinarij nō venit iugſitio ex eo
q^z ex toto non est iudicium ordinariū. verba. n.
ſunt reſtrigenda ad propūm ſignificatum. l. iiij.
h. hec verba. ff. de nego. ges. c. in noſtra d^o iniarijs
Secas ſentie ſi materia eēt fauorabilis et ita reſi
det hic do. abb. ¶ Vulchre non mentior logī ſz
diminute et paſz appenſate ſua verba ſplit ego ali
qualiter attingaz iſtum paſſum. Et adduco i me
dium Bal. in. c. i. de off. ordi. vbi dicit q^z inquisi
tio d^o iur. canonico ē remediu ordinariū. ſed de iu
re ciuili ſecus et iō dicit q^z ſi ex forma ſtatuti fiat i
ugſitio dicereſ remediu ordinariū quo ad vir
tutem ſed non quo ad formam et aliud nō dicit.
S^z idem Bal. in. c. ſup lris de reſcript. et in. l.
ea quidem. C. de accusa. tenet q^z de iure canonico
est remediu ordinariū ſed non de iure ciuili
Et ex hoc ſequit q^z ſi ſtatutū i ſris tpaſiter ſub
iectz ecclie loquerent de iudicio ordinario ha
beret locum in iugſitione ſecus ſi eſſet ſtatutū lai
coz q^z ſtatutū edituz a laico reſtricteſ ad termi
nos iur. impial. Sed edituz in terris tpaſiter ſub
iectis ecclie reſtricteſ ad termiſos iuris canonici
vt ē glo. in. c. ii. de arbit. li. vi. et h̄f in. c. ſi duobus
de app. voluit bal. in. l. i. C. q bo. ecdeſ poſſint et i
l. ſi qn. C. d. inoffi. test. et in. l. ij. C. de ſuccessorio e
dicto. ¶ Sed bar. i. l. ſi maritus. ff. de adulter. t^z
q^z est extraordinariū et eum ſeq^z ibi ang. q idē
voluit etiam in. d. l. ea. quidem tēperat tñ dictuz
ſuum bart. in. d. h. i. q ſi ex forma ſtatuti permi
tereſ iugſitio tunc dicereſ eſſe ordinariū reme
diū et eum ſeq^z ibi ang. dicens q^z cum in tu
ſcia ex diſpoſitiōe ſtatutorū iugſitio ſit pmissa q^z
est remediu ordinariū. S^z Andreas de pi
ſis quē refert et ſeq^z bal. in. l. i. h. cum vrbem. ff. d
of. prefec. vrbis dicit q^z vbi iugſitio eſſet iuſſa a ſta
tuto eſſet remediu ordinariū. S^z vbi eſſet pmissa
ſecus et in hoc variauit a dicto bar. Mirandū
eſſet q^z de eo non fecerit mentionem. ¶ Mibi v^z de
iure dicendū dictum bar. fore verius ex eo q^z illa
d^o ordinaria iur. diſputatio que daf a lege Inno. in. c.
cum ab ecclieſarū de offi. ordi. bar. in. l. more. ff. d
iur. o. indi. d. anto. et alijs in cle. et ſi principal de re
ſcriptis. Sed huiusmodi iugſitio pmissa a ſta
tuto v^z dari a lege ergo ceneſebiſ remediu ordina
riū. ¶ Sed lapas abbas in. d. c. dilecto ſup hoc
paſſu dubitabili Ita diſtinguit q^z habito reſpec
tu ad modū procedendi qui requiriſ in processu i
ugſitionis v^z vt prius inquiratur d^o fama et q^z p^z

sona sit prouida et non leuis ut in c. qualiter el ho
de accusa. xxxv. q. vi. c. epus in sinodo et tunc cu
iste ordo iudicarius sit seruandus inquisitio dicitur ordinaria q autem inquisitio habeat ordinem
ego allego tex. in c. qualiter el p. in v. ordinem de
accusa. Sed habito respectu ad modum proredendi quo ad alios modos ordinarios a iure statutos potest dici remedium extraordinarium qz no
interuenit accusator licet fama habeatur loco accusatoris. Cum qz non contestatur ut i. c. qm
frequenter. q. sunc et aliq. vt lit. non contest. et cu
bac concordia transit v. dominicus in .c. multi
ij. q. i. Pro certo hec concordia v. nullius es
ficacie qz questio est vtrum inquisitio de se sit re
medium ordinarium vel extraordinarium qz nul
la dubitatio esse potest q remedium extraordinari
um quo ad modos suos habet ordinem ut d. c.
qualiter in v. ordinem. Sed Jo. an. in d. c. dile
cto dicit q pnt reduci ad concordiam p id q not.
Inno. in d. c. cum oporteat et aliter se no declarat
S3 saly. in cōmēto. l. ea qdēz. C. de accusa. cla
re non decidit hanc qōem sed bene dicit q inq
tum inquisitio succedit in locū accusationis v. eē
remedium ordinariū als secus. Pro certo isto
non v. auditu aut recitatione dignum qz positio
succedat in locum accusationis non tu succedit p
omnia ut d. c. qualiter el ho. nec recipit pmodia
lem naturaz accusat. iuxta not. in l. vniua. in prin.
C. de rei vxo. acc. et in l. certi condictio. ff. si cert.
pe. et in l. si eum q. q. q. iniuriarum. ff. si qs caut. er
go non dē remedium ordinariū. S3 allari posset
tex. iudicio meo ad hoc singularis in. c. i. in v. inq
rere. s. de off. ordi. vbi dē q ep̄s b3 iurisdictionem
ordinariam inquirendi ergo est ordinariū reme
diū. Tu rñderi pōt ut dicamus q iudex inquirit
ex pōte ordinaria ut in d. c. i. et in. c. deus ospotēs
ij. q. i. et in. d. c. qualiter tñ nō seḡt ergo inquisitio ē
remedium ordinariū. sile dicimus iudex i plurib
casib⁹ imptif officiū suū non petitū ex p̄tate ordi
naria ut not. in. c. bone de postul. prela. et in. l. iij.
q. hoc aut iudiciū. ff. de dā. infec. et tñ est remedium
extraordinariū. Nibi aut v. q. siue logmūr de
iure ciuili sine de iure canonico positio nō tñ cōces
so q inquisitio sit iudiciū tñ ē extraordinariū et ad
hoc allego glo. in. c. multi. ii. q. i. et in. c. pres byter
ij. q. v. et in. c. nullus el p. iij. q. iiiij. et in. c. qm con
tra de proba. et in. c. cū spāli de appell. et l. l. qui fal
sa. vel varia. ff. de testi. quas glosas menti cōmen
da qz a nemise ad hoc accumilate sunt. Scđo ad
duco rōem inconuincibilem illud dē esse remediū
extraordinariū q p interuentum ordinariū cessat
ita probat in. l. in cāe. ff. de minoz. in. l. in prouin
ciali. ff. de op. no. nunc. s3 inquisitio incepta cessat
p interuentum accusatoris ut voluit bar. in. d. l.
si maritus in. q. i. et in. extraua. ad reprimendā i v.
denunciatione bal. in. l. i. q. cū vrbē et in. d. l. ea q
dem ang. in. d. l. si maritus. q. i. et l. d. l. ea qdē do
anto. do. car. in. d. c. qualiter Jo. an. in addi. spe
in ti. de inquisitione. q. nunc tractemus v. si. porro er
go sequitur necessario q ē remediū extraordinariū.
Tertio adduco tex. coniuncta glo. in. d.
c. qm contra de proba. vbi probat q appōne iudi
cij ordinarij non venit inquisitio. et pro certo mira
dū est de eo q dicebat do. abb. q ex eo q inquisitio

erat inuenta a iure dicebat remedium ordinariū
qz ex hoc sequeret inconueniēs quoddā qz quod
libet remedium extraordinariū ex eo qz ē intro
ductū a iure diceret remediū ordinariū qz non est
dicendū. Quarto iugitio non est iudicium ergo
frustra querit si est ordinariū ut voluit Inno. i. c.
ij. de Septz in vi. et sequit ibi Jo. an. et ego alle
go tex. in. c. forus de v. sig. ybi dē q inqūtio oliz
iudicium dicebat ergo non hodie. Quinto fac
c. nullus. ij. q. iiiij. vbi dē in omni iudicio semp
necessē ē adesse quatuor psonas sed in inquisitōe
non sunt necessarie quatuor psonae ut supius di
ctū ē ergo inqūtio non est iudicium frustra ergo q
rit. an sit extraordinariū. an ordinariū iudi
cū. Et ex istis elicit tal zclusio q tam de cen
sura pontificia q de censura ciuili inqūtio non est
iudicium. Scđa conclusio dato qz esset iud ciu
nihilominus esset extraordinariū. Tertia con
clusio q si inqūtio regulariter est pmissa a statuto
crit iadicū ordinariū et modo pondera qz forte
inqūtio est iudiciū ordinariū tā d iure ciuili q ca
nonico q sic ostendo iudicium nostrum dōb3 con
firmari iudicio dei ut c. ut nrū. ut eccl. bñfi. S3
iudiciū iugitionis fuit inuentū adeo ut h̄ gene
cē pncipium vbi deus pater inqūtuit ztra eayz di
xit solum vbi ē abel frater tuus q Rñdit nūquid
ego custos fratris mei sum. Replicauit deus vox
sanguinis fratris tui clamat ad me de terra et ge
ne. xvij. capitulo. descendā inqz et videbo si cla
mor sit verus et c. c. deus ospotens. ij. q. i. si ergo
supremus iurislator introduxit inqūtione ergo ē
iudicium ordinariū. nam si iurisdictio introducta
a lege iferioris v. ad istatiā populi ē ordinaria ut
d. c. cū ab ecclesiaz ergo fortius introducta a le
ge diuina. itē seri interuenit accusator ex quo i
teruenit publica fama faciat q dixit hosti. in sum
ma de accu. et inqūtio vbi dicit q inqūtio ē ex bo
no et equo et sic ē ibi iuxta illud ius est ars boni et
equi. l. i. ff. de iust. et iu. ergo ē ordinariū et ista mē
ti. z mēda. Itē dividit iudicium qz quoddam
est iudiciū spāle ut in. c. exhibita. j. eo. quoddā est
tpale qz de re. tpali mere ut in. c. venerabil. j. c.
S3 an sit dare iudiciū mixtū cū spāli anexuz ut
cum agitur de iure patronat⁹. do. abb. hic refert
doc. cōiter dicere q non qz istud est ius spāle at
tent origine ut in. c. qz clericī de iure patro. Sed
ipse dicit se non putare hoc vltimū dictū fore vez
qz imo ius patronatus pōt dici quoddā mixtū ra
tione tpalitat⁹ et spālitat⁹. qz pticipat de vtraqz
nec precise accidit ad alterz extremonz sicut dicit
iudiciū istud qn agit de jure ciuiliter v. c. tue
de procur. l. eniz ius pa. dicas idūvisibile tñ q ad
stellectū dicas mixtū qz in pte ē tpale et in pte ē
spāle ista ē glo. multū pegrina i. c. pie mētis. xvi.
q. vij. nec procedunt dicta doctoz maxime. d. an
to. fin eum dum voluit q fm materiā originariā
sit mere spāle. Quia istud non est vez. Nam an
teqz ecclia dispensaret cū laico patrono ut posset
gseq ius pat. i ecclastico bñfi. hoc ius nūdū erat
esse deductū ergo non poterat eē spāle qz ex nō
ente. nō sit ens ut dixit phs et apō boetiu⁹ scribz
ex nihil nihil existere sūta vera. iō cū nō eēt i na
tura nō poterat dici spāle. Itē zsideras radici
bus ipsi⁹ iuris pat. nō posset dici q sit spāle mez
a iii

vel q al qn fuerit q pntatione patroni nullum
ius spuale acqrit pntato s3 ē quoddā initū e tco
amentū ad ius spuale obtinēdū vt i.c. q aut e c.
pastoral d iur pat. Hinc ē q vno pntato pōt pa
tronas laycas alii pntare vt in.c. cū au ē eo. ti. e
ut ad scrit. Inno. in.c. q sic dc eccl. i pn. vbi dicit
q iō elect o nō qcedif layco i ecc. ia vt i.c. nobis
d iaz pat s3 pntatio sic q p elect onē iniciaf mri
mon u inter electū e ecclesiā vt i.c. fi. d trāssa. pre
lat. S3 pntare nō est ius mere spuale s3 ānexū spi
rituali Nec h̄biſ aliqd vinculū inter pntatū e ec
cll. a cū nslū ius ex h̄ sibi acqraf. c. pastoral d iur
pat. Et sic apte scrit. Inno. q ē h̄to respectu ad
merā naturā iur patro. nō pōt dici ius mere spuale
Si enim esset ius mere spuale nō execrare p qces
sion q facia layco. cū ipsum ius qfei ēdi qnqz ux
privilegio cōcedat layco nec p hoc execrare. l.iiij.
d. c. adrian. e q not. Jo. an. in.c. iiij. d. prebē. i vi.
e p. o. rāto hoc ius d ānexū spūali q pat viā ad
obtinentā istitutionē q ē ius mere spuale. e sic con
cludit. d. abb. q iuspa. fm suā naturā nō est mere
spirituale e dicē hoc tenere glo. in.c. qto. j. eo.
Iste passus tāgendus ē i loco accommodato v3
in d.c. qto vbi oēs scribentes tāgūt s3 vt nō sce
dā vt merus relator s3 vt declarator aut nouor i
uentor. Idro dcō. d. abb. adduci pōt ratio ius
mere spuale nō possidet s3 quasi possidet. l. scru
q incorporales. ff. de acq. re. do. c. cōquestus in v.
quasi possessionē de fo. cōpe. s3 iuspa. possidet per
laycū vt decidit tex. in.c. pastoral d iuspa. e glo.
ponit in. d. c. qto ergo iuspa. non ē mere spuale.
S3 possit defendi dictū do. anto. e gofre. ab illo
tex. q dī subaudiri quasi ar. eius q voluit tex. e
glo in. l. e puto. ff. famil. her. e. l. sed si possessor i
q. item. si iurauero. ff. de iur. iur. e istud voluit bal
in. d. c. qto i propando modū loquēdi in glo. illa.
S3 q op. gof. e. d. an sit verior oīdo p mediū
inconuincibile v3. electio fm naturā suā ē ius spi
rituale cū nō cadat in laicū. c. messana e. c. sacro
scā de elec. s3 iuspa ē productiu3 electōnis ergo
est productiu3 iuris spūalis qz qua'itas effect
demonstrat. qualitatē cāe producentis vt in. l. q si
no'it. q. q mancipiū. ff. de edil. edi. nā op' natura
le ē procreare sibi sile vt dixit phil. in.p. de gene
ratōe e corruptione natura enim ē vis insita reb
ex fil. bus filia procreans facit qd hētū in.c. ius
naturale. i. di. si ergo iuspa. parit spuale ergo ipsū
q. i. q. spuale ē assumptum probat tex. aure. i.c.
ii. j. de in. pa. i v. vnu el. gāt e faciat. c. pe. eo. ti. e
faciat i ar. glo. multū sin. in.c. fi. de elec. li. vi. q ex
tendit illū ter. loquentē de elec. ad pntatōem er
go originali iuspa. est mere spuale. Et adduci po
test tex. in.c. iiij. de iuspa. in v. substituit dicit q
ecclia ex quadā tolerantia sustinet laicū hē ius
pa. in ecclia nam si non esset mere spuale ex sui na
tura i quo esset hec tolerantia pōt enim ecclia ha
bilitare laicū ad spūalia vt dixit glo. in.c. menaz.
ii. q. v. e in.c. preter hec xxij. di i.c. bñ quidem
xcvi. di. Et si qz vellet i propare illū ter. vt intel
ligat. i. pntent ar. l. pnt seuerinā. q. cōditionē vba.
ff. de condī. e de ideo dicit bal. i.c. qto. j. eo. w
si epus cōstituit vicariū laicū i spūalib' q t3 act'

11
12
z impropaf vicariū. i. assesso. e allegat. v. q. cōdi
tionē vba q. in dī pōt q. i propatio e cattan
da. e. in bis d ver. si. nec recte. q. bal. in d. c. q
to vt ibi dicit nec ē muū qz vnu e idē. accidēs ap
plicat dīversi. subiectis vt assumat naturā illoz
p id q voluit bar. m. l. si publican. is. q. ii. ff. de pu
bli. e. bal. i. l. i. C. d seru. tu. z. d. ab. in. c. sup. qbus
dam. q. preterea de v. si. e. tenēdo hanc cōclusionē
q iuspa. originali ē spuale reddit vior op. hosti
q si cōcedo villaz alieni sic sub vniuersitate bono
rum videoz cōcedere iuspa. vt in.c. ex. l. ius de iuspa.
pat. ita videoz cedere ius decimādi de quo per
Jo. an. e. alios in.c. ad qōes de rex p. e. s3 hoc nō
vō procedere tex. in.c. quāto. j. eo. inquātū dicit
q iō est spuale qz ānectif iuri spūali de quo ē tex.
in.c. de iuspa. j. de iuspa. nā si naturaliter ē mere spi
rituale ergo nō est accidentaliter per ānexionem de
quo dicit in d.c. quanto. Tene menti predicta.
Querit hic do. anto. si imponif pena pecuniaria
pro criminē. an iudiciū sit criminale. an ciui
le e latius istum passum attingit do. abb. hic e
serūt varie glosatorz opiniones ipse aut dicit q cā
civilis ē cuius cōmodū ē partis e interesse privatū
sed cā criminalis ē cuius finis ē interesse publicū
e vndēta publica cā mixta ē q p̄cipiat de vtrō
qz e sic concludit q si pena pecuniaria applicat si
fisco iudiciū dī criminalē tenuit Inno. in.c. qualif
el bo de accusa. allegat. l. iiij. ff. de prevaricatorib'
qz ita intendit vndicta pu. p penam pecuniariaz
sicat p penam corporalem. ita residet do. anto.
S3 vna op. fuit q si pena pecuniaria applicat
fisco cā ē criminalis sed si applicat parti dicit ci
uil glo. ē in. l. iii. q. i. ff. de sepulchro violato. Se
cūda op. est q semp dī agi ciuiliter vbi uenit im
ponenda pena pecuniaria si corporal dī criminal.
ita dicit glo. in. l. si qua per calū. C. de epis. e cler.
e in. l. qui sepulchra. C. de sepulchro. viola. e l.
i. C. quando actio ciuilis. Tertia op. est vt si a
gatur de criminē semper dicitur agi criminaliter
sue p̄na applicetur fisco sue parti ista est glo in
l. lex. cornelia. ff. de iniur. s3 contra hanc tertiam
op. do. abb. allegat. c. per tuas el p de simo. c. tuc
de procur. c. super. his de accusa. bar. tenet p̄nam
op. quā tenet Inno. in. d. c. qualiter e est op. cōis
contra quā. do. abb. allegat. d. c. per tuas vbi a
gebat de symo. ad p̄niationē beneficij e tū dicit
agi ciuiliter nec pena ibi applicat parti ideo dī
qz tunc proprie dicit agi criminaliter qn directa
via crimen deducitur ad iudiciū vt puniat acri
us q fieri potest e sicut imponaf pena ordinaria
sue applicetur fisco sue parti quia debemus con
siderare q p̄ncipaliter agitur e non q venit in
consequentiam. l. i. ff. de auctoritate tutorum. c. d
cetero de homicidio. Aut crimen non deducitur
sic directa via e dicitur agi ciuiliter licet pena
non veniat applicanda parti vt dic. c. per tuas et
dic. c. super his e dic. c. qualiter e dicitur tunc a
gi ciuiliter quasi curialiter allegat simile q dici
mus de condemnato per inquisitionem vt non di
catur infamis vt per glo. in. l. iiij. tn. q. preterea. ff.
de suspect. tuto. e in. l. fina. C. eo. e in. l. prima. C.
de mō multarum e ita quietuit do. abb. hic.
Tu addie tex. in. l. gaius. ff. ad silenia. in. ver.
cum pecuniaria sit vbi agebat ad penam delicti

15

applicandā fisco pro delicto et tñ dicit ibi q̄ causa ē cūl. ecce nūc q̄ pena applicatur fisco et in cā. nō dicit criminalis q̄ quē tex nouiss. me allegatū videtur 2fundi cōis doctrina doctoz volentiam q̄ si pena applicat fisco causa dicitur criminalis et iō dicebat bal. in. d. l. si qua per calūpnias. C. de epif. et cle. q̄ si papa 2cedit alicui omes cās cūl. q̄ non videtur sibi cōcedere penas pecuniaras fisco applicandas et eo q̄ d. cūtūr eac. cīm. natales ut voluit glo. i. d. l. uj. in. h. i. q̄ sequēdo cōz op. d. m. Jo. de inola in R̄ica. ff. de p. būcīs iudi. et i. c. testimonī de testi. dicebat fore singulārē Sed pro certo confunditur per. d. l. gaius ztē adduco elegans consilium federi. de semis x̄x̄. vb. dicit q̄ si in libello apponitur verbūz accuso et per pree dentia et sequentia v̄ba appz q̄ causa est cīlīs q̄ v̄nū dicitur cīlīr agi. et pōit exemplū q̄n agi ad priuationē bñficij qz tūc dicit agi cīlīr et nō cri minaliter Ecce nūc q̄ pena nō applicatur parti et agitur criminaliter et nihilbōius cā est cīlī. et nō potuit do. abb. allegare melius pro illo dicto suo q̄ illud 2filium federici d. sensi vide eūdē d. abb. in. d. c. super his vbi dicit tex. d. c. p tuas fore ad hoc fin. vide bar. in. l. viro. ff. so. matrimonio vbi dicit q̄ si quis in libello accusat aliquē de crimi ne petens eū condemnari nisi per verba preceden tia vel sequentia aliter appareat presumitur cām criminalē instituisse allat spe. in. ti. de accusa. h. i. v̄s. quid si p̄mo lo. ro. in. d. l. viro p̄prehēdit bal. qz in penis debemus cape illud q̄ est mitius. l. si p̄re ses. ff. de penis pro certo male loqui qz l̄ v̄bum accusatio ex lata significatione intelligit in cā ci uili ut ē elegās glo. i. d. l. viro tamē proprie adap tatur cāe criminali fac̄ R̄ica de accusa. **T**an git hic bal. q̄ iaditūz d̄z incipere a monitōe qz per prius creditor d̄z monere creditorē allat. l. q̄ das hiberio. ff. de seruitutibz v̄ba p̄di. in v̄s. te q̄ so ut cū hiberio loquaris et dicit q̄ blanda verba opantur concordiam et pacē nec blandas v̄bis cla uditur p ferias. l. fi. C. de feris Tu dicas q̄ ista monitio requiri de honestate nō tamē de necces sitate pro quo vide eūdēz bal. in. l. nō ignorat. j. d. fructibz et litis expen. et i. d. l. quid hiberio et glo ordinariā et scriben. in. c. licz eli. de simo. bar. i. l. iij. C. de pigno. angel. in. l. si manumis. C. de obse gis et in. l. in fideicōmis. ff. de v̄sur. et in. d. l. uj. C. de pigno et in. d. l. qdam hiberio et vide tex. in. c. iij. de accusa et ibi dixi et lo. ro. in suis notabilibz ceclz: iij. Atrū credatur creditori asserenti se pri mo mōnisse dōbitore anq̄ fecissz cū vocari ad iudi ciuz dicas q̄ sic iō debitor asserēti contrariū icū bit onus probandi similis est tex. in. d. l. in fideicō misi. ff. d. v̄sur ubi. dicit q̄ frequēter ita 2suevit fi eri q̄ creditores monēt debitorēs atequā eos vo cari faciant ad iudiciū ergo presumit factū illud q̄ fieri consuevit et dicenti contrariū incubit onus probādi glo. elegans et ibi bar. in. l. neqz natales C. de proba. fac̄. q̄ voluit angel. in. d. l. in fideicō misi. **Q**uerit etiā hic bal. si possit 2promitti in arbitratores super v̄su. et decidit q̄ sic si fiat sine fraude v̄soraz tu vide eūdēz in. c. exemplaris dō iure iurā. vbi refert fuisse arduā. q̄ in facto vide eūdē in. c. i. h. similit de controversia investiture vbi distinguit q̄ super preteritis v̄su. pōt s̄z sup

14.

futuris non argu. l. si v̄nas. h. illud. ff. et pacē. d. abb. in. c. per t̄as. oc. a. o. n̄s dicit iō no v̄alisse doctorē tangēcēz bac questionē vide cūdez i. c. cōtingit co. et. vbi facit mētionē oc bac. i. d. y. h̄ic. **D**e multis quesuit bal. hic in bac R̄ica q̄ alie na sunt ab bac R̄ica suffici. in que dicta sūt. La us dō clemē. iſ. mo. off. Andreas Barbatis v̄ti usqz iuris docto. i. d̄iles et i. bac tempestate pati marius. **A**cccccly. die xiij. mensis nouēbris.

Nā saprascrip̄iōe ibi ex cōcilio affri cano oīcūt qdāz q̄ fuit generale cō cīlū xv. c. i. c. sexta. h. octava sinod. ibi tñ hoc nō probat s̄z potius proba tur contrariū et dicit hic petrus hispanus q̄ fuit cōcīlū prouinciale vbi cāe tractabāt. c. i. de libel li oblatione q̄ videt̄ verius fm. d. car. hic tu pon dera. s. de pacē in saprascrip̄iōe vbi d̄z ex cōcilio affricano et appz ex. c. i. ibi q̄ illud cōcīlū affrica nū ibi fuit generale et etiā s. de arbitr. in s̄cē p̄iōe vbi d̄z ex concilio affricano qz intell̄ in generali cōcīlī ita videt̄ ibi dicen. q̄ fuerit cōcīlū gene rale. **E**t cū dicit. d. car. q̄ hic tractabāt de causis prouisie fateor illud vez i. 2cīlī prouincial. i. quo fuerat interrogat̄ iste ep̄us si volebat ibi r̄ndere s̄z in cōcīlī affricano fuit dubitatū si d̄bebat p̄i uari ep̄atu et istud mihi videt̄ verius. **L**ausdeo cle mentissimo ar. B̄atia.

E quo nulli d̄co.

Istud. c. est famosum et plene ex amunaſ per omes et diuiditur in duas partes in prima ponit factū et contumacis punitio. In secunda repellit actoris iniusta peticio. **S**ecunda ibi nam admi. **C**el fm. p̄truim hispanū diuidit in tres partes in prima po nit facti narratio in fa. iuris positio in tertia in cidentē. qōnis decisio fa. ibi placuit tertia ibi naz adimi que autē diuisio sit yerior nō est vis. et. b. in tendit. **P**actū de non declinādo iudice alias suo qui exceptione repelli pōt est irrevocabile. b. do. fm. intellectum glo. **C**el sic fm. al. n̄ intel lectū pactū de respondēdo coraz iudice non suo in presentia iudicis iudice acceptante in illo actu paciscentem iurisdictioni iudicis submittit idco postea nō admittitur penitentia hoc dicat fm. d. anto. et est nonus intellectus ad istam tex. et h̄it origine ex dictis sup̄pmi. doc. Johannis de ligna no hic. **C**el sic fz. d. p̄. d. ancha. iuris remedijs cogitar quis sabire iudicium cui spontanee se su b̄ ecit nec poterit variare hoc dicit. **C**el sic fm. eūdē qui p̄mittit non declinare iudiciz penite re non potest. b. d. **C**el sic fm. do. car. qui pro misit suum iudicem non declinare variare nō po test. **C**el sic fm. eūdē conciliū prouinciale de causis contra ep̄os prouintie cognoscit et contumacit. recedēte punit. **C**el sic fm. bal. qui con sentit i. iudicē penitef nō potest quo vult de ep̄us cōsensit cōcīlī tādē penituit et illicientiat recessit excomunicat̄ tñ et hac 2tumacia nō p̄uaſ ep̄atu. b. d. fz. eū. **C**el sic fz. do. abb. 2tumaz i. nō 2p̄ē do v̄l nō r̄ndē. excōteari pōt bñsi. tñ p̄uař nō d̄z. **C**asus sic ponit fm. do. anto. coram concilio

quidaz de quo vult deus 2paruit z qz poterat re-
cusare cōciliuz prouinciale ne sic declinare possz
fuit a cōcilio interrogatus an vellet experiri z iu-
dicium ingredi corā concilio. Rñdit qz sic altera
die illicēiat recessit fuit propositum in cōcilio ge-
nerali vt dāmpnaretur z deponere talis ep̄us res-
pondeat vt in litera. **C**u pondera qz dñs anto.
non poit cāuz fm.intellectum nouū quē ipse de-
derat Itē pondera qz sentit illud qz ego dixi in. s.
scriptione qz in concilio generali affricano fuit pe-
titum vt priuaretur ep̄atu. **P**ro certo intellec-
tus nouū datus per.d.ant. non videtur adaptari
huic tex. nec rōni nam hic dicit qz aduersarius pe-
tijt introduci ep̄m coram concilio nā si fuisset alie-
ne iurisdictionis non est presumpcio qz concilium
prouinciale fecisset illum citari qz frustratoria vi-
deretur illa citatio iuxta not.in.l. ij. ff. si quis in
ius voca.nō ierit z in.c. preterea o dila. p Inno-
ncc etiā est presumen. qz ep̄us citatus a nō suo iu-
dice 2paruiss in propria persona coraz eo z maxi-
me citat. pro causa criminali. digna p̄uatiō ep̄ali
Nam illud qz non est vīsimile est quedā falsitat
ymago vt ait auerrois comētator vt p bal. i R̄ica
C.de proba. z in.l.i.C. d̄ fm̄ fugit. cū si. etiam qz
nō poterat prorogare iurisdictionē iudicis nō sui
sine eōsensu proprij iudič. c. significasti de fo. 2pe.
vñ iste intellect⁹ nec in se est verus nec huic litere
2sentaneus sileat ergo cum nouitate sua do. an.
CItem pondera qz intellectus glo. est cōis quia
cōiter omes sequuntur illuz tamē non videat ver⁹
intellectus qz fm. illū sequitur vñ qz videtur be-
reticuz asserere in iuf. vñ iste ep̄us habebat priu-
legium declinandi forum fm. op̄i. glo z docentuz
z vt meis detur audatia verbis adduco in medi-
uz bar. in.l. si conuenerit. ff. de iur. o. iudi. vbi po-
nit exemplū in scolari p̄uilegiato fm. auč. habita
C. ne filius pro patre vt per huiusmodi pactū vi-
deatur renunciasse priuilegio dicte auc̄ z ad hoc
allat istum tex. z admiror vehementer qz nec do.
anto. nec pe. de ancha. nec do. car. nec bal. nec io.
de imo. nec do. abb. viderint bar. sequentes istuz
intellectū ad hanc decretal. ibi **C**modo ego argu-
o sic formaliter nūqz quis videtur renunciare pri-
uilegio declinatorio nisi spacialiter de eo faciat
mentionem tex. also peregrinus in.l.i.in.v. spetia-
lit. ff. si quis in ius voc. non ierit hoc decidit ibi
bar. licet enī nō teneatur renunciare indiuidua-
liter tñ tenetur specialiter cuz ergo hic nō renunci-
uerit specialiter priuilegiū declinatoriū ergo nō ce-
cidit ab illo ergo sequitur qz cōis intellect⁹ ē erro-
neus ad istuz tex. vel dicemus qz iste tex. destruit
ex toto. d.l.i. ff. si quis in ius voc. nō ierit miroz
maiores n̄ros qui extremā iniure artez superasse
vīsi sunt ad hoc non aduertisse soluat apollo z si
dicat qz d.l.i.loquit̄ i fi. de fid̄ iussoze de iuditio
sisti qui satisfando pro alio non videtur renun-
ciare priuilegio qz habet de elect. iudič. vt dicim⁹
i scolari per auč. habita. C. ne filius pro p̄e z hoc iō
qz hic non iniūgitur satisfatio Secus in eo qui
promittit rñdere qz tunc ipso iure videtur renunci-
are declinatorijs ar. c. inter monasteriuz de re iu-
dicata z ita dicebat hic do. car. Qz contra istud
adduco bar. in diuiduo in. d.l. si quenerit vbi po-
nit exemplū in scolari z in p̄uilegio de auč. habita

z allat istuz tex. z sic non loquit̄ in fideiussore de
iudicio sisti z per gñs vñ oriri quedā cōtrarietas
noua z inaudita inter tex. istum z d.l.i. z videtur
iste tex. apponere nouaz iuris censurā ex qua reus
excluditur a p̄uilegio declinandi licet spacialiter
de illo non fiat mentio z hoc iō est pp calorez iu-
dicij vt hanc effectū operetur calor ipsius iudi-
cij z in sili allo tex. multuz elegantes in quib⁹ ca-
lor iudicij miruz in moduz operatur vt in.l. cum
ostendimus. §.fi. ff. de fideiuss. tuto. z in.l. manu-
missio per lictoris. ff. de manumis. vin. z in.l. etiā
pro quo. ff. de iinus voc. z in.l. si quis vxori. §. si
quis fuū fugitiū. ff. de fur̄. z qz not. in.c. cuz te-
s. de offi. dele. z in.l. tale pactum. §. qui prouoca-
uit. ff. de pactis per bar. z in.l.i.in prin. ff. de vb.
ob. z sic pactum factum in iudicio coram ipso iu-
dice acceptante de rñdēdo coram ipso vestitur ca-
lore iudič. ut promittēs rñdere videatur renuncia-
se p̄uilegio declinandi licet de illo spacialiter non
faciat mentionem cū regulariē de illo debeat fieri
mentio Et si oppo. de.c. dilecti de fo. 2pe. rñde
non obstarē qz ibi nō renunciavit p̄uilegio s̄z p̄u-
ilegium non comprehendit promittētē soluere ali-
bi z sic non renunciatur ibi p̄uilegiuz z iste sit z
nouus z clarus casus in hoc.c. **I**deo sumabis
sic Mactuz de non declinando suo iudice factuz
in iudicio ipso iudice acceptante excludit paciscē-
tem a priuilegio declinandi licet spacialiter priu-
ilegio non renunciauerit. h. dicat z est inuētio mea
Mot. ibi de quo vult deo qz est propruz nomē
z sunt due partes de prepositio z quo vult dō no-
men z si queratur cum quo verbo construitur tan-
cred⁹ supplet vbu statutū ē z sic ē ablative. cāus
s̄z fm̄. host. nō ē neccessaria subaudiicio qz f̄gī ab
illo vbo placuit vt dicam⁹ placuit cōcilio de quo
vult deo v̄l p̄t etiā intelligi vt totū sit nomē prop-
uz z sic datiuū cāus z regat ab illo vbo cōicet §
qz apponit vbu eidē relatū ad vbu cōicet iō p̄neli
or vñ p̄cedēs expositiō. **E**t solz apponi hoc nomē
alicui qz ei⁹ significatū d̄siderat adeē i indiuiduo
qz faciat illud qz de⁹ vult sile h̄ i.c. iiij. d̄ simo iū
cta sup̄scriptiō vbi h̄ nomē deo dat⁹ z i.c. tāta
eo ti. sile h̄ d̄ aquusto qz d̄siderat vt angeat im-
piū vt voluit glo i probe. ff. v̄tis Sile dicim⁹ i
pp. vt vocetur pontifer vt faciat pontē alijs exem-
pli vite z doctrine ut fecit dominus noster Jesus
xps de quo dīxit paulus seruulus eius christus
assistens pontifer futuorum honorum zc. Si tñ
papa hoc non faciat z malus sit tamē papa est vt
notat in c.i.de ḡst. li. vi. z in.c. nemo z in.c. alioz
fr. q. iii. **E**st enim laudabile habere nomē bo-
nū vt voluit Jo. an. in c. cu aplus de preben. Et
idem improbe⁹ cle. in glo. sua 2mendat nomen
suū z tollit z 2memorat maximos v̄ros appellatoz
Johanē simile fecit accursius vt per glo. in l.
facta. §. in danda. ff. ad trebell. tñ nosa propria nō
imponūtur seriose vt neccessario ita sint indiuidua.
l. ad reco gnoscendos. C. de ingenuis manumis. l. si quis in
fundī vocabulo. ff. de le. i. iō non sequit̄ aligz vo-
catur bollogninus ergo est bononi..l.fi. §. pe. ff.
ad municipales per bar. z per eundem in R̄ica.
inforciati et si oppono de eo qz voluit phus in iiii.

metha. noia inquit et cognomina sunt rebus con-
sonantia iō apponatur sīm proprietatē eoꝝ vt ma-
gnas voluit albertus in li. de proprietatib' ani-
maliūz et hoc ē ꝑ attribuitur p̄. parenti q̄ imposuit
noia rebus sīm. naturā et proprietatē eoꝝ R̄deo
illud procedit i nōibus appellatiis et spargit hic
verba multa. d. abb. si valeat ar. ab ethimologia
vocabuli pro certo nō est locus accommodatus hic
vide p̄ bal. et alios i R̄. inforciati et in. l. ij. § appella-
ta. ff. si certuz pe. C Hō ibi aduersari⁹ sī. d. anto
ꝑ q̄ mecu⁹ contēdit in lite d̄ aduersarius incus
et sic ex contētiōe iuridica et fca a iure nō impro-
bato oritur qñq̄ inimicitia et dicunt̄ hostes aduer-
sarij ꝑ est bñ not. pp̄ statutū repellēs aduersariū
ab accusando et nibil allat. ego allo tez. in. c. pro-
posuisti de fo. 2pe. et in. c. si. de iuramēto calūp. li.
vij. et in. c. hij. qui vt lit. pen. co li. et ibi dñz dñicū
et c. fi. de eo qui mittif in possessionē et ibi. d. abb.
et c. itē tñ quis et c. in literis et ibi per. d. abb. de re-
sti. spo. et c. accedēs el. ij. vt lit. non 2teit⁹. c. aduer-
sario de excep. c. vt debitus de appell̄ c. i. de plus
pet. et ibi per. d. abbat. et l. cū pōea et l. cum propo-
nas C. de pact et l. i. C. de eden. et auct. d. litigios.
§. om̄ez et ꝑ ibi voluit ang. et vide bal. in c. qm̄ de
testi. vbi dicit ꝑ aduersarius dicit qui pōt appellare
et tene bñ menti qz illa sunt iura mea nō alle-
gata per aliquē C Et pōdera quia salua pace do-
anto. hic ad hoc nō erat lis qz sola citatio inter-
uenerat de quo dicēdū ut in. l. cās vel lites C. de
transac. vnde probat hic ꝑ an̄ lites 2i. per solam
citationē factā ad iudiciū quis d̄ aduersarius
faē d. §. om̄ez et allat hic do. anto. glo. valde sin in
c. cū super de offi. dele. que voluit ꝑ aduersariu⁹
meū in vna cā si detur contra me in iudicē in alia
cā possu⁹ illū recusare etiā sup̄ re ecclē. c. insinuā
te. s. de offi. dele. vbi in cā ecclē. recusatur in iudi-
cē dñs clericī ergo m̄l̄o fortius ipse clericus ꝑ ē
bene not. ꝑ induē. d. abb. ad qōm ꝑ prelatus in-
dicans in cā ecclē pōt recusari ut suspect⁹ et allat
ꝑ not. paulus ij. q. vij. c. si quis erga et dicit hoc
voluisse do. anto. in. c. cū veniss⁹ j. eo et cy. i. l. vni-
ca C. ne quis in sua cā si cm̄z recuso iudicē in fac-
to proprio qz habet aliam lites cum ecclā mea et
sic quodāmō lis mea iudicatur potius possum re-
cusari si volo esse iudex in cā ecclē nec allat. d. c.
insinuante vbi si in cā ecclē. recusatur dñs clīci
forctas recusatur ipse clericas fatetur tñ. d. abb.
ꝑ si nō recusaretur posset nihilbōi⁹ esse iudex ita
ipse hic refid⁹ Tu adde an prelatus possit esse iu-
dex in causa sue ecclē nō est materia hui⁹. c. ideo
succinte vnu dico ꝑ doctores cōiter in. c. ex parte
d v̄b. fig. tenēt ꝑ prelatus possit esse iudex in cau-
sa sue ecclē sine opōe recusationis et ten⁹ bal. in. l.
i. ne quis in sua cā et glo. in d. c. si quis erga Sed
contra illam cōez op̄i. arguo sic Ius abhorret ini-
quitatē. l. si ps. ff. de inoffi. te. c. inter ceteras d̄ re-
iudicata iuxta illud. odisti iniquitatē s̄ iudicare
in sua causa est valde iniquū vt dixit ter. in d. l.
i. in. v. admodum iniquū et causa ecclē. dicit epi.
vt in. c. i. de postu. prela. ergo valde iniquū est ꝑ
sit sader in causa sue ecclē. nec. c. si quis erga pro-
bat cōez op̄i. et licet glo. ibi teneat ſrīum tamen
allat malum ſile dum arguit de procurā fisci q̄
iudicat in causa fisci qz maiorem potestatez ha-

bet ep̄us in rebus eccl̄se ⁊ licet ibi glo. moueatur
ex eo q̄ imperator iudicat in causa sua dico istud
esse malū sile q̄ iō iudicat in causa sua princeps
q̄ videtur habere celeste arbitriū vt in.l.i. C.de
fāma trini. ⁊ qcqd facit vt deus in auē. de he
redi ⁊ falci in prin. que iō cessat i prelato tene mē
ti predicta. Et subdit hic do. abb. probare hic
q̄ ad phendam inimicitiam non attenditur an iu
sta causa an iusta p̄cesserit s̄ an habuerit cōmo
uere animū alterius ad odium. c. meminimus et
c. repellant de app. c. non est crudelis. p̄xvij. q. v.
vbi iudex qñq̄ incurit odium ex administratione
iusticie. c. qualiter el. ij. de accu. ego addo glo. sin.
i. l. athlete. §. dat remissionez. ff. d̄ excus. tuto. que
voluit q̄ si inimicitia est causata inter me ⁊ p̄em
pupilli causa ⁊ culpa ipsius p̄is q̄ nihil hominus
non potero esse tutor pupilli nihil homin⁹ dicas
istud nō esse semp̄ verū ⁊ adduco q̄ sin. habetur
in. l. i. §. cū quis. ff. de qōnibus ⁊ ibi voluit barto
lus q̄ si prouoco te ad iram ad hoc vt nō testifice
ris contra me q̄ non potero opponere de inimici
tia ⁊ adduco notabile dictū bar. in l. cū in tabul
§. i. ff. de adi. legat q̄ si orta est inimicitia inter
me ⁊ testatorē culpa ipsius testatoris q̄ propter hoc
nō videt reuocatū legatum ⁊ sic attēditur an ex
iusta causa an iusta superuenerit inimicitia tene
mēti ⁊ vide glo. in c. vt debitus de appell. q̄ dicit
nō potest recusari iudex suspectus si allegās fuit
cā suspicionis facit. l. si mulier. ff. q̄ met. causa faci
at. c. qualiter el. ij de accusa. vbi prelatus effici
inimicus exercendo officiū ep̄scopale Dicit etiā
dñs anto. q̄ rōne istius pendentie lit. nō potest re
pelliri a testimonio ferendo aduersarius allat. Jo.
an. in addi. spe. in ti. de testz. in. §. est sciēdū. v. ex
ponitur ibi sexto vbi cōcludit q̄ nō propter hoc re
pellit a testificando q̄ aliquā litez habuerat cuz
eo loquī tñ de preterito nō autē apit qd si habe
at cām de p̄nti allat instit̄ de excusa. tuto. §. itcm
propter ⁊ in auē. de teste. §. si vero odiosus. d. anto.
putat esse in arbitrio iudič. quanta fides sit tali
adhibenda non tñ putat propter hoc ipsū ex toto
repellen. istud vltimū sic indistincte nō plz. d. abb.
Quid enī si cōtendūt d̄ omnib⁹ bonis vel ma
iori parte bonorū vt in. c. frequens de resti. spo. li.
vij. nam quandoq̄ etiā ex vna re oritur inimicitia
capitalis vt in. c. accedens vt lit. non 2t. hoc casu
deberet ex toto repelli. c. inquisitiōis de accusa.
Tu dicas idez si eēt qō de meliori re q̄ haberet
in bonis ut est tex. singularis in. l. sūma cū rōne. ff.
de peculio ⁊ idem dicas si esset qō amissionis ma
gni licet singulare dictū fuit cy. in. l. interpositas
C. de trāsac. q̄ refert ⁊ sequit̄ pe. de ancha. in. d.
c. frequēs. Et pōdera q̄ pro certo Jo. an. ⁊ eius
sequaces non bcne dicunt ⁊ moueoz voluntas se
mel pōita durare presumit. l. sancimus. C. de te
sta. c. maiores de bapti. ⁊ ideo inimicitia semel in
esse deducta presumit durare perpetuo ad hoc
adduco peregrinā dictum Inno. in. c. cum opoz
tet de accusa. refert ⁊ sequit̄ illud bal. in auē. si di
catur. C. de testi qui ergo fuit semel inimicus pre
sumit semp̄ durat inimic⁹ nisi probeſ ſcōciliatio
l. ij. C. fa. archis. l. ij. ff. de. adi. le. instit̄ de ſin
riis. §. fi. c. adriāus lxiij. dī. mō si iſti 2cedūt mihi
q̄ ex lite contracta est inimicitia sequitur q̄ se

mel posita presumitur durare in perpetuum et per
consequens repellere poterit et in hoc defecit illustre i
genium Jo. an. ergo si propter inimicitiam litigii pre
terite repellitur aduersarius ad testifican. fortius
repellet aduersarius in lite presenti serua tamen
distinctionem dicte auctoritatis. si dicatur tene menti predicta.
Et tu domine tibi limitationem nouam usque si ad
uersarii litigii hinc magne sanctimonie quod non pro hoc
presumit me inimicus adduco vobis sine tex. in. c. iij.
de op. no. nunc et etiam in argu. adduco tex. in. l. si a
bone fidei. ff. de rei vendi. et stupendum dictum hosti.
in. c. finem litigii de doolo et querenti. et id dicerebat domini
nus anto. in. c. postremo de app. quod licet ego possim
recusare iudicem sanguinem aduersarii mei ut ibi
non tamen possim recusare si ille sanguineus est magne
santimonie cessat enim sinistra suspicio si hoie tali
Anot. ibi petiisset s. do. car. quod quis non dicitur propo
nere nisi prius audiencia concessa quod dicit facere con
tra eos qui faciunt aduersarios citari sine licet. in
dicis in hoc tamen suanda est s. est sanguinudo illius
fori ubi agitur pro certo do. car. non bene allat istum
tex. hic autem non petiit prius audiri sed petiit reum ci
tari dictum tamen do. car. si se vero est pro quo adduco
tex. s. c. nunc autem s. v. audire velitis. xxij. di.
Et id collate ex hoc quod citatio est petenda per partem a iudi
ce quod ad petitionem pretoris illam committat hoc probat iste
tex. unde non valeret si ad instantiam pretoris non fieret
ista probatur in. l. ad peremptorium. ff. de iudicis
et ibi per bar. quia index non debet impartiri sub
officii non petitum. l. iiiij. s. hoc autem. ff. de dap.
infec. spec. in tit. de citatione. s. sequitur versus il
lud autem et ideo suatur in p. tica quod ad partis insta
ciam emanavit citatio Bart. in d. s. hoc autem
iudicium et in. l. si finita. s. Julianus. ff. de dam
no infecto et in dicta. leg. ad peremptorium.
Contra autem debet peti a iudice facere. c. ex parte
s. v. auctor. iudic. citat d. Reptis. l. c. cl. c. et l. omnes
C. de epis. et cle. c. proposuisti de fo. 2pe. et l. nem
ine. C. de exibent. reis per que iura appetit quod quis
non potest citare alium auctoritate propria fallit s. m.
bar. in. d. l. nemine in cau. l. ait pretor. s. si debito
re. ff. que in frau. credi et in cau. l. nullus. C. d. in
deis et l. si quis in futuris. ff. de furt. et c. c. sit ro
mana de appell. id citacio est nulla si non fiat ad par
tis petitionem quod ordo est datus a iure s. m. bar. ubi
s. Et id dicitur hic do. anto quod si in actis appareat
citacionem scriptam et remissionem et relationem quod presu
mit ad petitio partis emanasse ar. l. sciendum. ff. d
v. ob. iustitia d. fideius. s. fi. iustit. d. iuribus stipula.
s. si ita scriptum et argumentum ei quod voluit hosti. et Jo.
an. i. c. i. d. lit. 2reit. et bar. si autem si quis aliquo docu
mento. C. d. eden. et quod not. l. l. iij. C. d. dot. promiss.
et in. l. q. in aliena. s. quod si non adierit. ff. d. acqr. her.
et fuit dictum Guido de suza s. d. l. ad peremptorium cum
quo transiit ceteri doctores sed quidam moderni in
d. l. sciendum dampnatum situd dictum et mouentur quod so
lempnitatis extrinseca non presuminetur. l. quecumque. s. q. a
pupillo. ff. de publi. et ad iura. s. allata in p. t. res
pondet quod procedunt in solempnitate extrinseca Tu
vero addo quod bar. in. d. l. si finita. s. Julianus tenet
quod in actis dicitur quod ad petitio partis emana
vit ergo si presuminetur non esset opus inserere in actis et
sic argumentum possit induci bar. teneret ceterum
Ego autem dedico me ad hanc conclusionem quod aut fac

tum est d. longinquum et tunc id distincte sit vera causa
op. quod presuma petitio partis predecessore argu.
l. si filius et quod ibi voluit bal. C. de peti. here. et d.
l. qui in aliena. s. quod si non adierit et quod voluit Inno
m. c. illud de presump. L. et bal. in. l. mancipatiode
C. de fide instru. tex. in. c. bone de elec. aut factum
est de recenti et eodem modo dico op. comunem veraz
et moueas bac noua ratione. index presumit fecisse il
lud quod de iure debuit. l. iij. C. de officio civili in
dicum. c. in p. tia de renunc. l. hereniu. s. gaya. ff.
de emic. Sed ad partis petitiones debebat index
committit citationem ut d. l. c. clerics de epi. et cle.
c. si. ergo si reputatur citatio missa et relatio facta
presuminetur quod sed pretoris instantia index commisit et cum
opponit quod solempnitatis extrinseca non presuminetur res
pondeo principale sed incident et in sequentia bene pre
sumit ut in isto cau. Facit sile episcop. non resti
tuit ad famam. c. c. te de re. iudi. tam dispensando
c. criminoso ut dispensare super infamia sing. est
tex. in. c. at si clericis. s. de adulteriis. s. co tene. me
ti quod nouum est ad d. l. scien. **S**ed quid si non appelle
at in actis quod index commiserit citationem et reputatur
perita fuit citatio a iudice et facta est citatio. **S**ed
de commissione iudicis non appetit an presumatitur quod
index illam commiserit do. anto. refert hic eundem gui
do. in. d. l. ad peremptorium tenuisse quod sic sed contra
tenuit bar. s. d. l. scien. et c. sequitur do. anto. hic ex
eo quod solempnitatis extrinseca non presuminetur ut d.
s. qui a pupillo. Sed pro certo non bene loquitur et sub
stinentur dictum guidonis dato quod commissio iudi. fac
ta presuminetur ex eo quod semper videtur inesse mandatum
nuncio a iudice ut citet vnu dicebat multum sin.
Inno. i. c. q. m. s. de proba. quod nuncio sine iudicis ma
dato regrunt et citant ergo si reputatur si actis quod nunc
cios citauit videtur quod de mandato iudicis fecerit
esset tamen cautius quod in actis apponetur quod de manda
to iudicis citauit ita elegantiter dicitur angl. in. l. nem
ine. C. de exibent. reis tenendo ergo illud dictum
Inno. videtur veritas quod presumatitur pro iudicis
commissione et adduco Iaco. butri. s. d. l. nemine di
centem aduocatos tenet quod sine iudicis mandato nunc
cios citant quod presuminetur eis mandatum. **S**acra etiam ha
bitis extremis presuminetur media glo. i. c. volum
xvj. q. iiiij. ergo si huius illa extrema quod per peci
it aduersarii citari in iudicio et nuncius citauit et
retulit quod presuminetur medium. s. commissio tene metu
ista quod ad hanc quod sunt noua non adducta per aliquem
in d. l. sciendum nec hic. **Q**uerit circa hoc do.
anto. si citatio possit committi parti et dicitur se alibi
dictum tu vide cy. in. l. votis. C. so. ma. et i. l. me
minerit C. vnu vi. bar. in. l. iuste. ff. d. acq. pos. et i. l.
eum qui s. in epistola. ff. d. furtus do. abb. s. c. c. di
lecti d. dolo et ceterum et quod voluit glo. i. l. non est singu
lis. ff. d. regu. iu. et Inno. i. c. 2 nosfris d. ceteris. pb.
et spe in titulo de citatione. s. sequitur. v. quando
que citatio et conclusio est quod potest committi si non
orientur scandalum sed citatur non tenetur credere
parti citanti per. c. accedens ut litigium non contumelias. et
ideo quis non tenetur credere parti dicenti se ex
trajudicialiter appellasse quod talis appellatio ha
bet vim citationis. c. c. sit romana d. app. nisi ha
beret litteras aut sigilli iudicis pro quo vide sin.
glo. in. c. significavit de app. et quod voluit spe. in
titulo de citatione. s. sequitur et in titulo de ac-

69

tione et petitione. sed sup petitionibus. vñ. iteꝝ vñ in
vi. colū. et i. ti. dō appell. q̄. qualiter autē. vñ. cautus et i.
vñ. precedēti et refert hic do. Ant. specul. ibi diceſ
posse ꝑmitti citationē nōrio et ipſemē nōrius po
terit scribere propriam relationē et sibi credeſ ar.
l. si ſul. ff. de adopt. q̄ dictū ſribit Jo. an. i. c.
q̄m q̄ de probat. vbi dicit nōrius nō posſe ſcriber
guſſionē qua datus ē testiū examineror. et hoc
reputat verins. do. Anto. dānato dō ſpe. C. S.
do. meus Jo. dō imol. hic conaſ reddeſ ad con
cordia. q̄ aut loquimur in cāis breuiib⁹ et tunc po
ſit notario cōmittere ut ſribat ſuā guſſionēz.
aut relationem. Aut loquimur in cāis magnis et
tūc ſecus et moueſ ex dō Bar. in. l. iubem⁹. q̄. ſa
ne. C. de ſacro ſan. ec. vbi dicit q̄ in cāis breuiib⁹
poſt vnuſ eē notarius et iudex. S̄ certe idē volu
it Bar. in. auē. niſi breuiores. C. dō ſnijs ex p. et in
l. ſeruus. ff. de ſtipul. ſeruoz̄ et cū illo dicto bar.
trāſuſit do. Anto. in. c. cū ad ſedem de reſti. ſpo. et
in. c. q̄m q̄ dō probat. et do. Abb. in. c. ex līis dō testi
bus et IDe. dō ancha. in. c. cū a nob̄. co. titlo. et Jo.
dō imol. in. d. l. ſi ſeruus cōis et Hal. in. d. l. iubem⁹
mus. q̄. ſane. et in. d. auē. niſi breuiores. Et pōde
ra q̄ istud dictū Bar. est dānatū. ergo remanet
concordia Joa. de imol. inanis et p̄ iouē uacua.
Nam. d. Anto. in. repetitōe. c. quintaall. vbi ma
ture iſtā paſſum examinauit dixit dictū Bar. pi
culorum et Ang. in. d. auē. niſi breuiores dicit di
ctū Bar. nūq̄ placuisse et fore piculosum et illaq̄
are animas marie hac tēpeſtate in qua nō eſt q̄
faciat bonū et illud ēt reprendit Lo. Ro. in. l. ſci
dū. ff. dō verb. ob. faciens mētionē dō do. Anto. ſed
Ang. non vidit ergo ſeguntur. q̄ ēt in cāis breui
ribus quis non poterit eſſe iudex et notarius fate
or tñ q̄ quo ad acta iudicij ordinatoria proce
det hec cōcordia. et iſtud voluit do. Anto. in. d. c.
quintaallis. C. Wondēra etiā. q̄. Bar. in. l. ex
ſententia. ff. de testa. tutel. tenuit q̄ notarius po
ſit ſribere ſuā guſſionē. S̄ pro certo vñ errasse
q̄ ſtra ter. d. c. q̄m q̄ de probat. et ſtra Bar. te
nuit Hal. in. l. ad egregias pſonas. ff. de iūr. iur.
et Jo. de imol. in. d. c. quoniā q̄ dicit q̄ in pra
ctica erratur ſequēdo dictū Bar. Hal. tñ in. l. iu
dices. C. dō fide instru. cōcordauit opinioſ. q̄ aut
loquimur in breuiib⁹ cauſis et procedat doctrina
Bar. in. d. l. ex ſnia. Aut loquimur in arduis.
et tūc procedat ſria op̄i. et facit q̄ voluit idē Hal.
in. l. nullū. C. de testi. et hoc modo poſt ſaluari di
ctum ſpe. vt procedat in breuiib⁹ cāis. ar. l. leuia.
ff. de accuſa. et l. ſcio. ff. dō i. integrū reſti. et l. ſi oleū
ff. de dolo. et non ſaluabif p̄ dictum Bar. in. d. l.
iubem⁹ in. q̄. ſane vt dicit Jo. de imol. et iſta mē
ti guſſenda. C. Et etiā pōdera accurate q̄ iſte tex.
loqui in cā criminali ergo probaf hic. q̄ etiā in
cauſis criminalib⁹ citatio dō ſieri ad partis peti
tionem et ſic vñ hic cauſus pro eo q̄ dixit Hal. i. l.
accuſatoribus. C. de accuſa. C. Itē dicit etiā hic
do. Anto. q̄ pars dō petere et obtinere citationem
guſſi p̄ iudicē vñ non poſſet ſieri p̄ nūciū genera
lē ral. citatio. non enī ſufficit general ſuſſio et al
legat ad hoc Bar. in. l. nemini. C. de exibē. reis
q̄ moueſ p. l. i. C. dō iūf. dominij impetrā. q̄cqd di
xit Inno. in. d. c. q̄m. q̄. vbi dixit ſufficere q̄ nun
cius hēat litteras guſſionis ſigillatas ſigillo in

9

diē. Sed Joa. de uno. dicit hoc dictū fore val
de notabile. ſed dubitat ſi eſt verū ex eo. q̄. d. l. i.
logi q̄n creditor petiſ generaliſ ſibi assignari iſo
litū bona debitoris ſui p̄o ſbito. et ſic non loq̄
in materia citatiōiſ et p̄ ḡns non bene probat dictū
Bar. dō remanebimus in diſpoſitiōe regle ut tan
tum valeat generale quo ad genus q̄tū ſpāle quo
ad ſpēz et ita refert. Mirādūm eſt q̄ non vident
Hal. in. l. ſi q̄n. C. de testi. in. vlti. col. vbi refert
Inno. et Jo. an. poſt cū in. d. c. q̄m q̄ dicere q̄ nun
cius publicus generaliſ poſt citare ſine ſpāli guſſi
one ſz cy. in. d. l. nemini tenet ſrū in citatiōe re
ali. i. in captura hōniſ ſz in citatiōe v̄bali refert.
Aut regritūr cāe cognitio. et iudicis mot⁹ et idez.
Aut non regritūr cāe cognitio ſiē ſic eſt citatio ſimplex.
ad cōpendū corā iudice et poſſit ſaluari op̄i. In
no. vt ſufficiat generaliſ aučtas nūciſ ſine ſpāli
comiſſione. Et ita dicit ſeruari florentie de guſſe
tudine quā i. hoc ſequere ſz cum. C. Nibi aut vñ
q̄ doctrina Ly. et Bar. ſit verior et ad hoc addu
co tex. in. c. ex pte In v̄. aučte iudic̄. citat̄. ſ. dō re
script̄ ergo nō ſufficit nūcius generaliſ aučtas. n.
preſtanda eſt v̄bis ſpecificis. l. i. q̄. mutus. ff. dō tu
tel. Scđo moueoz ex tex. l. cū clericis. C. dō epis.
et cle. vbi citatio fit iudicis aučte ergo nō ſufficit
generaliſ nūcius. Tertio adduco dictum Jaco.
de butri. in. d. l. cū clericis vbi dicit q̄ citatio nō
debt̄ ſieri niſi iudex precipiat ergo non ſufficit ge
neraliſ nūcius q̄ bene ſeruat in cāis criminali
bus ſm cū ſz in ciuilib⁹ in q̄busdā locis nūciſ ci
tāt ſine comiſſione ſpāli ſed male faciunt ſm euz
et ibi Hal. allegat Ly. in. d. l. nemini. Subdit tñ
ibi Hal. q̄ q̄n nūcius generaliſ citat ſine comiſſione
ſpāli non poſt citare die feriata pro nō feria
ta. ſicut nec iudex poſſet die feriata cōmittere ci
tationē. Mā iſte nūcius vtiſ ex guſſudine qua
dam iurisditione vñ impedit pp diē feriata q̄ diē
eē notādūm. Sed idē Jaco. but. in. d. l. nemini
refert aduocatos diceſ q̄ in cāis ciuilib⁹ vñ meē
mādatū nūcijs generaliſ vt citēt et iō ſine iudi
cis mādato requirūt q̄ dictū dicit eē verum. ibi
Ang. S̄ tu tene dictū Ly. et bar. p. d. c. ex pte. et
d. l. cū clericis. C. Nō. ibi ad concilium iſtrouſ
q̄ conciliū prouinciale eſt iudex ad cognoscēdū
dō cā criminali ipsius ep̄i ad finez depositionis ſz
illam diffinire nō poſſit ſine licētia pape. iij. q. vi.
c. accuſatus et c. multū ſtupeo. et de iſto ſcilio pro
uiciali vide. c. ſi ēps. xvij. di. et p̄ totū. Et dicit
hic Hal. q̄ ſcilio concipit ſnia ſuſſa modō.
C. Nos conciliū ſc. et allegat archi. in. c. genera
lia. xvij. di. Tu vide eundē bal. l. i. C. de vindicta
manuſ. vbi dicit q̄ poſt ſcipere v̄ba. Nos con
ciliū uel nos archiep̄ ū consenſu noſtri cōſiliij al
legat archi. i. d. c. generalia. Ego allego iſtū tex.
inquātū dicit placuit concilio. et caplūm placuit
ſcō. ſuētū. j. de testib⁹. lic̄ do. car. diē hic fore ca
ſum ſingularē q̄ p̄ v̄bum plac̄ ſerf ſnia allego et
pro illo dicto bal. in. c. ob ſuis. dō elec. et c. i. dō pac.
et c. i. de ſpon. in. v̄. ſaci approbatōe conciliij et po
nit conciliū interdū pro multitudine choaduna
ta et ſgregata aučte ſupioris. Interdū ponit pro
presidentibus concilio. Iſta ē glo. ſin. in. l. i. C. dō
vindic. manu. C. Interdū ponit pro loco con
ciliij. l. pe. ff. de iuſti. et iūf. Ita pulchre dicit bal.

in.d.l.i.allegans tex.istum. **C**Nota ibi interro-
gat̄ interrogationē posse fieri sup iūdīcōne non
declināda r̄ i pludijs r̄ possūt fieri interrogacōes
s̄ iudicō vbiq̄ iudici visū fuerit h̄z. Jo.an. nō
solū sup factis partiu. s̄ etiā sup iūdīcōne ut ē
hic caūs qui alibi nō repit̄ur h̄z. bal. r̄ facit regu-
la generalis legis vbiq̄. ff. de ierro. act. An-
de nō interrogabit sup his q̄ natura cause nō de-
siderat ar.l.qsgs. C.de postulā. dū dicit agāt q̄
natura cāe desiderat r̄ est pratica optima vt ex-
cludat̄ reus a facultate opponēdi exceptōes de-
clinatorias vt ante oia interrogeſ an velit coraz
iudice r̄ndere q̄ respōdēdo sic amplius declinār
nō pōt r̄ sic citiori actu q̄ p̄ litis ztest. precludit̄
via ad declinatorias de quo per bar.in.l.qdā cō-
sulebat. ff. de re iudi. r̄ p̄ alios in.l.si conuenerit
ff. de iurisditōe. o.iudi. r̄ in.c.inter.mon. de re iu-
di. **E**t etiā nō. ex eisdē vbiq̄ h̄z do. Anto.iudi-
cem posse in qualibet pte litis interrogare ptem
ad veritatē facti eruēdā ac etiam ad iudicij pre-
parationē. H̄z certe istud ultimū dūz bene pro-
bab̄ hic s̄ p̄mūz dictuz nō probab̄ hic s̄ bene pro-
bab̄ in.d.l.vbiq̄z r̄ refert do. Anto.doctores di-
cere q̄ circa principale q̄onez interrogat vbiq̄z
equitas iudicātis suadet an prius conduxit̄ ho-
spiciū vel lectū vel q̄n̄ fuit̄ citatus. **N**el vis lit-
gare corā nobis. **Q**uinimo ēt ad declarationēz
dubie q̄onis pōt iudex facere post cōclusionē i cā
q̄ l̄ ab alijs actib̄ excludat additū. c.cū dilect̄ō
fide instru. c.cū. Joānes eo.ti.c.auditis de pro-
rat. sic declarat. d.l.vbiq̄z. r.c.iudicantez. xxx.
q.v.r hoc ante litz. contest. r̄ post l̄z post litz con-
test. pleniorē p̄tātem h̄cat iudex. l.ediles. h.item
sciēdū. ff. de edili.edi.c.significāte de app. **E**t
licet qdā dicant interrogationē fieri posse ad de-
clarādā probationē post conclusum in cā tñ ipse
dicit se in contingentia sc̄i cōsuluisse q̄ etiaz ad
fundandā probationē post conclusum in cā pōt iud-
ex interrogare p̄ legē generaliter. h.i.C.de reb̄
credit̄is r̄ p̄ glo.d.l.vbiq̄z q̄ dicit esse nō. dig.
de quo dicto nullā mentionē fecit hic. d. Abbas
Sed do. meus Jo. de imo.refert r̄ seq̄ istud di-
ctū. do. Anto.tñ in b̄ merus est relator. Ego se
penumero consului sequēdo istud dictū. d. anto.
Et pro certo nō pōt allegari melī p̄dicto isto
q̄. c.cū. Joānes de fide instru. vbi iudex pōt inter-
rogare ptes v̄sq̄ ad s̄nsam ēt post cōclusionē i cā.
r̄ potuit allegare illud q̄ andree de isernia venit
i ore in.c.i.h. si qs hoīnē. de pace tenēda r̄ Ayo-
la. eius vbi voluit q̄ iudex p̄ conclusuz i cā pōt
interrogare ptes si semel vel pluries fuit fact̄ in-
sult̄ r̄ allegat̄ i arg.d.c.cum Joānes. Et addu-
ci pōt dictū Spe.in ti. de renāciatōe. r̄ cōclusiōe
in prin.v̄. r̄ scias vbi dixit. q̄ iudex ex insta r̄ ra-
tionabili cā postq̄ ē cōclusionē i cā pōt interrogare
partē absq̄z alicuius petitione q̄ dictū refert
Bal.in.l.i.C.s̄nsam rescindi non posse. **A**ddu-
ci ēt pōt q̄ insta nouiter rept̄a. v̄sq̄ ad calculuz
s̄ns produci p̄nt l̄z sit cōclusuz i cā. vt ē tex.sin.
h̄m vñā lecturā in.l.admonēdi. ff. de iū. iurā.
Adduci etiā pōt sin.glo.in cle. sepe. in v. interro-
gabit de verb.sig. q̄ dicit q̄ in cās s̄sumarijs po-
terit iudex ad petitionē p̄tis interrogare aduersa-
riū vt sic dicamus q̄ ex officio suo in cās nō s̄-

martis possit sterrogare pte r̄ adduci posset di-
ctum bal.in.l.i.C. vt q̄ desunt aduoca. I p̄ma col-
vbi dicit q̄ post cōclusum i cā ex officio suo iudex
admittit productionē istri in quo ipse ē creat̄ iu-
dex supplēdo ex notorio si oppōat q̄ nō sit iudex.
r̄ est mirabile hoc q̄ post cōclusum i cā admittat̄
productio istri. Adduci posset q̄ voluit idem
Bal.in.l.i.in.iii.col. q̄ iudex ad expeditionē
r̄ declarationē actitatorū supplēdo interrogat p̄
tem allegat. d.c.cū. Joānes. Adduci potest q̄ pul-
chre dixit bal.i.l.accusatorib̄. C.de accusa. vbi
dixit. **N**ato q̄ cōclusaf̄ i cā procedit q̄tu ad pte
nō aut̄ q̄tu ad iudicē. iō pōt interrogare pte post
conclusum i cā allegat. d.c.cū. ioānes dicit ēt q̄
pōt ex mero officio deferre iuramētū in defectuz
p̄le probatōis h̄z sit cōclusum in cā. allat q̄ nō. i.c.
ij. d iura. calū. lib. vi. Adduci pōt q̄ voluit idem
Bal. in.l.in. bone fidei. C.de iū. iurā. vbi dicit
q̄ sepe deserit iuramētū pti post cōclusum in cā.
ad declarationē actitator̄ allat ad hoc. d.c.cum
Joānes. Et p̄ ḡns cū scribētes attribuāt hoc dī
ctū Anto.de butri.hic. Tu vides ex relatis a me
cui attribuēdū sit. **H**z vnum pondera. Nōne
hoc ē h̄c cōe votū docentū. Nā bar. r̄ bal.in.l.ad
monēdi. ff. de iū. iur. r̄ bal.in.c.i.h. itē si vassal-
lus in ti. de ztrouersia inuestiture tenuerū iura
mētū esse deserrendū ante cōclusum in cā r̄ bal.
r̄ do. anto. tenēt h̄riū p̄. d.l.generalit. h.i. Nō os-
set dici q̄ cōis op̄. procedat regulariter s̄ dictū
bal. r̄ do. anto. procedat q̄n̄ eq̄tas hoc suadet q̄
tūc licet pars sit exclusa ad petēdū iuramētū de-
ferri p̄p cōclusum in cā q̄ nihilomin̄ eq̄tate sua
dente poterit iudex ex officio suo deferre. Fa-
cit simile q̄ voluit do. anto. in.c. cum dilectus de
zue. vbi dic̄ se de facto dixisse. q̄ l̄z pars nō pos-
sit opponere obn̄te statu. tñ poterit opponere iu-
dex eq̄tate suadente r̄ adduco sin.glo.in.c.nulli
d accu. r̄ faciat q̄ voluit .d.card.in.c.ad petitio
nē eo.ti.tene mēti ista q̄ suo tpe erūt illustriora.
Nō. ex eisdez vbiq̄ iste ep̄us fuit vocatus r̄
postea interrogat̄ r̄ sic qs nō zpellit r̄ndere i iudi-
cio nisi fuerit citat̄ ex quo colligūt docētes hic
q̄ cāualr̄ suēt̄ i indicio nō cogit̄ r̄ndēt. v.q.ij.c.
vocatio h̄p̄ opponit do. ant. si.n. ē p̄n̄ in indicio
pōt a iudice moneri. l.ij. cū sua glo. C. q̄n̄ r̄ q̄n̄.
In.c. zculuit d off. d.l. cū sua gl. Itē cert̄ certio-
rari nō d̄z. c. cū q̄ cert̄ d̄ re. iū. i. vi. Si ergo est
p̄n̄ nō erit citad̄ d̄ necēitate r̄ pro certo bellissi-
me istū passuz tangit hic. do. anto. **M**irādū ē.
q̄ do. abb. elinguis sup̄ hoc passu trāsuerit r̄
refert do. anto. glo. tāgere i.d.c.vocatio. v.q.ij. r̄
xi.q.ij.c.certū. guil. de cu. r̄ bar.in.l.i. ff. de i ius
vocā. Jaco. butri. in auē. si oēs. C. vt se ab here.
abstine. archi. in.c. p̄posuisti. lxxij. di. bar. in
Reica. C. de in ius. vocan. Ipse vero dicit q̄ sine
dubio abn̄ a iudicio lic̄ p̄n̄ i loco nō arctā ve-
nire nisi sit citatus r̄ in abn̄tē citatō fit d̄ s̄ba q̄
citatō znumerat̄ iñt̄ substātialia iudicij. c. q̄m h̄
de proba. glo. in.c.i. d̄ libelli obla. in spe. d̄ prepa-
ratorijs iudicioz i p̄z. ij. q. i. in s̄uma. l. prolatā.
C. d̄ sen. r̄ interlo. o.iudi. glo. i c. eccl̄ia sancte ma-
rie de zsti. Itē iura nō distinguunt inter abn̄tēz
r̄ p̄ntēz. Itē nō sufficit facto fieri nisi ad hoc sint
adhibiti. l. heredes palā ad fi. ff. d̄ testa. l.ij. ff. d̄

12
2di. et demo. Item libelli oblatō nō hēt vim citiōis. l. libertus. ff. dī in ius vocā. dicē duo esse vi dēda vtrū pñs i iudicio si voluntarie respōdeat va leat iudiciū absqz citatione. Sed qz eo ipso. qz se in iudicio presentauit citatus presumit. qz oia presument solēniter acta de quo dicit esse tex. cō iūcto dicto petri dī fassonia i.c. bone dī elec. qz di etū refert z seq̄ archi. m.c. proposuisti. lxxxij. di. Ad hoc allegat Guili. dī cu. p locū a spāl. l. hac le ge. C. dī principib⁹ agētib⁹ in rebus. li. xij. hoc dis putat Jo. an. in. c. fi. dī elec. li. vi. in nouella all. c. qualiter. h. debz dī accusa. z. l. dī uno quoqz. ff. dī re iudi. z. l. si vt proponis. C. quō z qñ iu. vbi citato reo ad ynū locū in alio vñ processus eo presente vbi citat⁹ nō fuit allegat. l. i. h. fi. ff. dī libis agno sc̄en. Et qz dī canonico vt sufficiat cē pñtem licet non fuerit citatus. c. qz pp de elec. cle. cāz. co. ti. Guili. tenet h. i. d. l. i. ff. dī in ius vo. allegat. l. i. h. oēs. ff. dī iudicē. idē tenet. Jo. an. post Guido. de suza. in addi. spe. in ti. dī s̄nie prolatōe. h. vt aut v. et not. in fine. uij. col. Ad hoc allegat regulā q ta eet li. vi. l. i. cā. h. cā cognita. ff. dī mino. s̄i ē pre sens z nō velit rñdere archi. in. d. c. proposuisti te net eū cōpellēdū qz vocatus presumit p. d. c. bone h. Guili. tenz h̄ru. in. d. l. i. allegat. d. l. i. h. oēs. Sed do. anto. hic dicit se putare q si interroga tus an velit rñdere rñdeat ānuēdo q rñdere cō pellit vt hic. h. si non fuit interrogatus. Vel nō vult rñdere putat q si als fuit in iudicio z nūc pñs declinet ad actum q nouiter exercet z potuit cē deliberatus q rñdere cōpellit si tñ rñdere non vellet z recederz nō dī iudep procedere nisi eū mo neat z sic intelligit glo. l. i. j. C. quō z qñ iu. z. c. cō suluit dī officio dle. Si tñ eo non monito prius sta ret z nō recederet valcret q agit qz sola pñtia suf ficit vt. d. l. in. cā. h. cā cognita. Dicit etiā do. anto. q eo casu quo valet processus h̄ pñtez nō ci tatum q dī certiorari a iudice de eo q agaf als nō dicere ē pñs. l. dicē proferre. h. corā. ff. dī arbi. l. corā. ff. dī v̄b. sig. gl. i. c. vt circa in v̄. corā dī elec. lib. vi. In dubio aut ex quo nō fuit citatus non presumit certiorat⁹ nisi pro eo cēt lata s̄nia secus si h̄ euz ita dixit Bar. in. l. si furioso. ff. dī re iudi. arg. l. filius fa. h. inuitus. ff. dī procur. do. anto. pu pat hoc verū si cāualiter eēt in iudicio. Nec ob stat q ex quo est pñs presumit citat⁹. qz illud dī intelligi qñ uenit dī lōginquo secus ē qñ uenit qz dī propinquuo cū in multis cāibus qz se offerat i iudicio et si cām nō hēat q non presumit citat⁹. Item tex. ille procedit qñ misit nuncium ad cām qz tunc bene presumit citatus z cū hoc tēpamen to dicit se intelligere dictū petri dī fassonia z ar chi. qz dictū sequunt dñi dī rota. dci. 365. al. 355. Abi plus dicunt q testes eo ipso qz se rep̄tant i iudicio ad testificandū presumentur reḡisti ad qz optime faciat lex. heredes palaz. h. in testis. ff. de testa. Si autē nūquaz plus fuit in iudicio z nūc se pñtia z non appet citatus non presumit cita tū nec cōpellitur respondere si pretendat dīfectū citationis z pp hoc denegat respondere. Sed qualiter. hoc ostendit cum non excusat pñ sui presentia respondet do. Anto. q si pretendat de fectum in inducijs deliberatorijs pōt se excusare nec tunc cōpellitur vt in. d. c. uocatio. iō. non ex

13
ensatur non respondendo nisi inducias delibera torias petat debet cauere de respondendo. l. i. h. sed si agant. z. h. si dubitetur. ff. de iudicē. Et sic dicit archi. huari in curia. ro. z hoc tenz guil. in. d. l. i. ff. dī in ius voc. Itē plus dicit spe. in tit. dī libelliceptōe. h. sequit̄ v̄si. dicūt qdā qz cō pellit recipe libellū qz dictū est bñ not. z ē verum h̄. do. anto. qz libellus nō est dī actis cū z aī citatiōnez porrigat vt not. bar. in h̄ica. C. de in ius voc. z probat in. l. miles. h. sexaginta. ff. dī adult. vbi libellus potest porrigi die teriata z hoc vbi nō ē v̄similit̄ deliberat⁹ alias respōdeſ cōpellitur allat. c. exposuit dī dila. z dicit hoc foz tenēdū lic̄ archi. voluerit eū idistincte cōpellēduz respōdere qz nō putat esse vez nec dicit se videſ differētiaz an ciuitā an criminalit̄ agaf lic̄. Jo. velit hanc differētā vt i ciuili cogat respōdeſ z nō in crimi nali vt in. d. c. vocatio i. fi. qz facilius deliberatur in ciuili q i criminali. Idē in causisqz agūtnr in cō cilijs ita residz do. anto. z sic cōclusio sua ē qz ſgu larit̄ inuēt⁹ i iudicio tenet respōdeſ si v̄similiter est dīliberat⁹ nī hēat ius ſuocādi domū. Sed Jo. dī timo. hic dicē qz lic̄ pretēdat dīfectū delibera toriaz z prop̄t hoc velit se excusat nō tñ propter hoc v̄z esse cā sufficiēs vt se excusat ad ſpōdēdū qz qd dixerit do. anto. Unde fateſ qz si inducias delibera torias petat sunt ei dande vt i auē. offe zat. C. de lit̄ z test. qz delibera toriae sunt dī ſba iu dicij si petant de quo dicē esse glo. valde not. in. c. v̄xoz felicis. x. vij. q. uij. z idē voluit glo. in cle. se pe de v. sig. nec obstat dictū. c. vocatio qz loquit̄ in eo qui hēbat ius ſuocādi domū qz venerat ad locū iudicij ex quadā necessitate z nō voluntarie vt ibi innuit lit̄a z procedit hoc tam i ciuili q in criminali tñ datur dilatio delibera toria ad cōpo nēdū mestos penates. l. i. C. de requirēdis reis. z prop̄t hoc dicit non fuisse necessariaz distinc tionē do. anto. in hac materia nō tñ attingit vtrū casualiter inuent⁹ i iudicio debeat citari. h. bal. in auē. si omes. C. vt se ab hēdi. absti. dicit qz inquantū guil. de cn. Jo. an. z alij fundant se sub illa rōne qz citatio fit ad finē cōpartitionis ergo si comparuit sufficere dī ipse dicit qz ista esset bona ratio si cōpariſs ad hunc actu. l. deſſendēte. ff. de auctoritate tuto. credit tñ nō esse citati. s̄i bñ cē monēdū per. l. i. h. C. quō z qñ iu. Postea di cit verius videri vt in actu qui tunc expedit non sit necessaria citatio s̄i sufficiat presētia. l. dī uno quoqz. ff. de re iudi. h. si iudep vellet in posterū aliquid facere habet nēce monere eundez z i illo termino. Et idem bal. in. l. si accusatoribus. C. de accusa. refert Inno. dicere in. c. licet dī offi. dī qz citatus propter vnam causam z comparens li cet sit ibi presens tamē in alia causa non potest conueniri vel trahi. Ratō. qz potest dicere faciat me citari super hoc qz facit secūdum bal. ibi qz si aliquis fortuito se reperiāt in iudicio qz talis pre sentia non sufficit argu. l. i. h. i. ff. vi onorū rap torum Lōtrariū dicit esse verius per. d. l. de uno quoqz quia sufficit presentia z dicit hoc p̄le no tari hodie in. c. fi. de elec. li. vi. in nouella z ita di cit seruari p aduocatos. Nec obstat dclz Inno. qz aliud ē propter alia cāz venisse z aliud ē fortui

to venisse vt patet ex.l.iij.h.legatis.ff.de iudicis
z ideo si citatus sup vna accusatione comparuit
z index vult q ipse excusat se sup alio libello sup
quo non est citatus q non poterit cum compelle
CIdem dicit q ptas dum e in sindicatu citatus
vt vadat ad respondendu generali inquisitioni p
se vadit z respondit an poterit compelli q respon
deat singularibus accusationibus sup qbus non
est citatus certe non quia non d3 indeliberate re
spondere vt in au3 offeraf z in corpore vñ sumit
Et sic vñ Bal. dicere hrium eius q dixit Jo.de
Imo.z et vñ facere illam dñiam.an cā sit crima
lis an civilis z an venerit pro vna causa an fortui
to se ibi reperiatur. Et idē bal.in.l.iij.C. quō z quā
do index refert dictum archi.in.d.c.vocatio z dic
q dilationes habent diuersa nomina z ex proprio
fine. Nam finis expectatiu3 dilationum est solū
ad compendū. z tūc pñs expectandus nō est finis
autem probatoriaz est probatio z tunc pñs expe
ctandus est l.si qñ. C.de testi. Et sic expectatoria
est pp vltiorē cognitionē pñtia similiter differ
ita dicit se intelligere hanc materiam. Dicit etiā
q si q̄s compet in termino presumi citatus z non
fortitus allegat archidia. in.d.c.proposuisti et
Bal.in.l.i.ff.de in ius voc.idem voluit z subdit
q p productionem instrumēti factā h pñtia in iu
dicio non citatū ita interrūpi prescriptio sicut p
citationem z etiam dicit q presens non citat⁹ co
git respondere aduersario nisi haberet privilegiū
sori allegat glo.ibi z.l.iij.h.legatis.ff.de iudič. z
Jo.an.in.d.c.fi. Et idem bal.in.l.fratrem. C.de
his quibus vt indig. dixit aliquis est in pñtia iu
dicis ad aliam causam mō index vult eum com
pelle ad rñden cuidam inqñtōni.ipse dicit facia
ris me citare index rñdet q citatō fit ad finez ba
bendi presētiā decidit ibi bal.q nisi reus sit sus
pectus de fuga nō cogit rñdere ar.l.iij.C. d exi
ben.reis non enim ē precipitandus ar.l.i.h.largi
ff.de successorio edicto. **E**t hanc allegatione
in notorio crimine non d3 index admittere quia
nulla d3 dari dilatio tali criminoso.l.in crimine
ff.de adult.refert Jo.an.in.d.c.fi.dicere q cita
tio non fit ad alium finē nisi comparitionis. Sz
ipse dicit q fit ad duos fines vnum vt se pñtet.
Alium vt se muniat defensione testibus z alijs
muniūtis necessarijs vt in cle.pastoralis d re iu
di. z refert ita sentire guliel.in.d.l.i. Et sentit
bal.q si est suspectus cogit respondere sed si nō
est suspectus non est citandus sed non compellit
respondere. **S**ed idem bal.in.c.pleriqz de re
scrip.dicit q pñtia reo pñtari Ruptū sine citati
one qz pñtia bñ pro citatione.l.de uno quoqz ff.
de re iudi.qz pñs non est citandus per cplam al
legat nō.in.c.genere de preben.tū ē monēdus al
legat.l.cessāte. C. qñio z qñ index z refert archi.
dicere q si fortuito se reperit in iudicium non co
git recipere libellum sed ipse dicit q tenet recipere
sed non tenet respondere qz debz bñ spatiu3 ad
deliberanduz vt in.d.au3.offerratur nisi sit talis
qui habeat ins declinandi forum.l.iij.h.lega
tis z.h.si dubitetur. ff.de iudicis. **S**ed an
gel.in.l. d uno quoqz ff.de re iudi. dicit q si par
tes sunt pñtes z nulla precedit citatio ad snia
audiēdas q valebit snia qz stultus est index qui

15
fac pñtē citari si eā habeat i sui pñtia alle
gat.d.l.cessāte z.l.i cause.h.cā cognita ff.d mi
nor.z q not.glo.i.l.properā.h.i.C. d iudič. **S**z
Jo. d ymo.i.d.l.de unoquoqz dicit q non videt
stultus index imo est necessitas si altera pars no
luit ibi stare p id q not.bar.in.l.i.ff.d postul.z in
l.furioso.ff.de re iudi.vbi sentit q ille h quē ē la
ta sentētia si nō fuit citat nec monit nō videtur
in dubio esse pñs ad id nee qzētire ex quo est lata
sentētia h cū forte tñ d iure sufficiet ipsū ē pñtē
p d.l.de unoquoqz vbi desideratur pñtia.z allat
notata p Jo.an.in.d.c.fi.de elec.li.vi.z sic dicit
q nō est stultus index citat vel monere imo ē val
de cantus ita facere prop̄ opiniōes euitādas ita
residz ibi. Jo. d imo. **T**u accurate pñdera quia
angel.loquif eo casu quo iudicium erat inceptū et
zclusū z nō restabat nisi ferre sentētia qz negociū
erat instructū iō dictū eius nō hēt tantā dubita
tiōz iō quo ad dictū eius nō meretur pro certo
allari doctrina Jo.an.i.d.c.fi.vt allat Jo. d imo.
qz nō loquif i cā illo z longe mirādu3 est q nō
allauerit Jo.an.in.addi.spe in ti.de sentētiae pro
latōne.h.vt aut vñi.z not.vbi refert Guido.d su
za.in sūma sua i tit.d sentētiae prōlatōe tenere q
sola pñsentia partium sufficiat qz citatio fit ad
solam partis pñsentiam habendam dicit tamen
q ad cautelam fecit qñqz obseruari q index mo
nuit peremptorie partes presentes vt sententiam
audirent z sic dictū angel.fuit dictū guī.d suza.z
d illa cautela obseruanda fuit pratica Joan.an.
Sed bal.in.l.ne quicqz.h.vbi decretum.ff.de
of.proconsul.in.iiij.col.dicit q aut vtraqz pars
est pñs in iudicio z valet snia sine ulla citatione
allegat.l.i.h.i.ff.de feriis z etiam dicit q si testis
dum producit est pñs in iudicio q pñt iurare z d
ponere sine aliqua citatione allegat.l.post legatū
h.his vero.ff.de his quibus vt indig.qz cū finis
citationis sit comparitio frustra citat pñs. **S**ed
Bar.in.l.prolatam.C.de sen.z interlo.o.iudi
dicit q si partes essent semp sponte in iudicio pre
sentes non requireref citatio. **S**ed do.abb.in.c.
tenor.j.de re iudi.allegat illam praticam Joan.
an.in.d.h.vt aut vñi.z not.z dicit q ē bona prati
ca ad euitandas opinōes z refert dictū bar.i.d.
l.i.ff.de in ius voc.z dictū bal.in.d.au3.si oēs z
dicit sibi placere opinionem vt sola pñtia suffici
at velit nollit litigare z monef qz iura exigunt
cōter pñtiam.iii.q.viiij.c.caueant z ideo libell
dari pñt pñtlicet non fuerit ad hoc citatus non
tamen compellitur respondere si negocium illud
requirat deliberationē z remittit ad dicta p se in
c.i.s.de postulan. **S**ed bal.in.l.fi.C.de sen.ex
pericu.recī.querit quid si dñs tpe quo fuit lata se
ten.h.procur.eraf pñs sed non fuit citat nec als
index monuit eum refert Bar.in.d.l.furioso di
cere q citat bñ pñsumif ad hoc cōpuisse sed nō
citatus nec non monitus nō pñsumif ad hoc ve
nisce ipse dic q si notarius scribit eum fuisse pre
sentē valet snia secus si in actis nō reperitur scrip
tū de pñtia. **S**ed idē bal.in.l.iij.h.legat vñi.nā
z diuīs ff.de iudi.c.dic q pñs nō ē citandus. **S**z
bene sunt sibi dande inducie deliberatorie. **S**z
bar.in.Rica.C.de in ius voc.logf in sponte com
parente vt non sit citandus z ibi dñs Florianus

16

de Bononia dicē se allegare glo. q̄ guil. de cu. nō
vidit in. l. fi. §. illud. C. de temp. app. pro certo ni
mis animose loḡ & q̄ peius est auctoris tacet no
men & illius approbat sibi ingenū q̄ bal. in dicta
Reica refert bar. & guil. dicere q̄ iudiciū potest in
cipere a partis presentia dando libellum iudicii &
pti & dicit ibi bal. se de hoc allegare glo. d. l. fi. §.
illud d. temp. app. Sed saly. in. d. Reica tangēs
istum passum refert aliquos allegare pro hoc glo.
in. d. l. fi. §. illud sed ipse dicit glo. illam non dicer
hoc. sed putat dictū guil. & bar. fore verum & mo
uetur q̄ citatio sit ad finem ut compeat absens.
Si ergo est p̄ns non est necessaria citatio. l. i. in fi
ne. ff. d. actio. empt. cū si. & pro hoc dicit se allega
re glo. in. l. ii. C. quād & quādo iudex. Raphael
in. d. Reica nulla facta mentione d. saly. dicit glo. i
d. §. illud non dicere illud q̄ voluit bal. C. Vide
etiam d. hac questione bar. in. l. si procur. p̄nt. ff.
d. verb. obli. & do. abb. in. c. ecclia sācte Marie d
consti. & Jo. d. imo. in. l. iii. §. condemnatum. ff. de
re iudi. & in. c. ad nostram el. iiij. d. iure iuran. & d.
do. ro. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de dā. infec. Hosti
& alios in. c. cum cām d. offi. ble. do. dñicium in. c.
vocatio. v. q. ij. d. pe. & d. dñicium in. c. fi. d. elec. li.
vi. Relati sunt patres nostri circa hunc passum
quid recto iūf. iudicio tenendum sit suprem⁹ de
us Aperiat nobis. Asp̄retqz libens op̄i. p singla
nostro ut homericō utar versu. Et pro certo mihi
nide q̄ presens in iudicio fortuito adueniens sit
citādus quicqd dixerit cōis op̄i. Et multo fortius
non ē compellendus respondere. Et multo fortius
non tenebit s̄nia lata contra eum licet presentem
non citatum. q̄ sic demonstro ad oculum. Quis
est prius monendus a suo aduersario q̄ citandus
vt ad iudicium ueniat ergo repertus in iudicio ē
prius monendus ergo frustra querim⁹ si presens i
iudicio teneat r̄ndere aut ualeat actus h̄cum. As
sumptum istud probō p tex. in. l. quidem hiberio
in v̄si. te queso ut cum hiberio loquaris. ff. de ser
uitu. urba. predi. l. in fideicōmissi. ff. de usur. bal.
in. l. non ignorat. C. de fru. & lit. expen. glo. in. c. l
ely. d. symo. angel. in. l. iij. C. d. pignor. & in. l. si ma
numis. C. d. obsequijs & i. d. l. in fideicōmissi. & i. d.
l. quidē hiberio & bal. in Reica. s. eo. & b̄ per do
centes in. c. nouit. j. eo. ergo cōis op̄i. laborat mor
bo incurabili. Secundo moueoz ex tex. formalis
c. ij. de accusa. in v̄si. caritatue conuentus fuerit
ut cām emēdet ubi probaf formaliter q̄ ante q̄ qs
accusef deb̄ moneri ut se corrigat ergo posito q̄
sit p̄is non p̄t contra eum procedi. & pro certo p
illum tex. confunditur cōis op̄i. Tertio citatio fit
ad duo v̄z vt habeat p̄ntia & ad actum futurum
fiendū. licet ergo reperti p̄is in iudicio & h̄cat
p̄ntia tñ cessat actus fiendus q̄ non appetet ad
quē actum producendum sit parata p̄ntia. vnde
regula est q̄ vbiqz due cāe cōcurrunt & vna ab
iecta & altera remanet sta. iuris prohibitio fīza.
l. liberorum. §. notandum. ff. de bis q̄ not. infa. i
st. de nup. §. affinitatis cū sy. q̄ aut ex citatione
oriatur duplex effectus adduco. c. cām de dolo &
q̄tu. in ver. ad s̄niā audiendā & in. c. ij. de dolo
& q̄tu. li. vi. in v̄. ad s̄niā audiendā & in. c. consu
luit de of. dele. cū sua glo. & in. c. cī. olim de testi.
& glo. cum tex. in. c. cū contumacia de here. lib. vi.

17

z tex. in. l. aut q̄ aliter. q̄ si qs. ff. q̄ vi. aut clam &
tex. in cle. sepe in v̄. ad id de v̄. sig. Que iura ad
hoc propositum sunt multū sūn. & ad vnum colle
cta sunt a nemine. Eum ergo citatio operet ista
duo & p̄ntia casu fortuito habita opere vnuj tū
taxat seq̄tur q̄ ceci vident cōem op̄i. non procede
re & per hoc auferunt de medio tot iura allegata
p̄ illum supremū doc. Jo. an. requirentia solam
p̄ntiam vt in. d. c. quia pp & in. d. cle. cām & in. d.
l. in cāe. §. cā cognita & i. d. l. de vnoquoqz q̄ pro
certo intelligēda sunt de p̄ntia ad illum actū se
riose ostiata p̄ actū citādi Secus si p̄ntia eēt cāu
alis & fortuita & miroz vebemēter q̄ alleget. c. q̄
pp de elec. q̄ nō loḡ in actu iudiciali. Quar
to scirē libenter quare tex. l. cū cleri. C. de epis. &
cle. in v̄. ad iudicia requirit citationē obere fieri
ad iudiciū pro certo nō pp aliud nisi vt quis pa
tus veniat & accomodate adduci p̄t illud catho
nianū foro te para. Sz p̄ntia fortuita non indu
cit istū effectū preparatiōis quare male. C. Quin
to oē iudiciū nostrū d̄z cōformā se iudicio dei. c.
vt nostrū vt ecclia bñfi. c. deus oipotēs. ij. q. i. c. q̄
liter el. ij. de accusa. iuxta illud Hieronymi i pro
logo biblie. ois xp̄i actio nostra fuit instructio.
Sed deus supremus Idā p̄mum parentē presē
tem citavit ergo p̄ns citandus ē. C. Sexto faciat
c. q̄m h̄ d. proba. vbi inter substātialia iudicij con
nameratur citatio s̄z non cōnumeraf ibi p̄ntia er
go h̄z qs sit p̄ns erit citādus q̄ aliter iudiciū non
haberet suū substātiale & videmus in pratica q̄
iudex in preludijs s̄ne dicit uisa p̄tiū citatiōe nō
aut dicit p̄ntia ergo C. Septimo facit ex defectu
principiū nō ponit principiatū. i. q. i. c. cī paulus
& c. principatus & magnus auerois maximam sol
licitudinē op̄z nos babere circa p̄ncipia sunt enīz
minima q̄titate sed maxima pōte refert cōmenta
tor sup̄ magistrū modoz significandi sed vbiqz
q̄z iudiciū procedit sine citatiōe procedit sine p̄n
cipio ergo ē nullū assumptū probat tex. instit. de
pena temere litigantium. §. fi. v̄si. p̄ncipium ab ea
parte edicti proficisci Itaqz i p̄mis aduersarius
in ius voc. ē. i. ad eū voc. q̄ ius dicturus ē si ergo
p̄ncipium ēyt vocef ad iudicium nō sufficit q̄ for
tuito repiat se in iudicio & pondera bene illū tex.
in quantum dicit aduersarius adhuc iudicio non
cepto q̄ tene menti pro ampliatione istius tex. &
corū que sup̄ius dicta sunt. C. Octauo facit cita
tio requirit extrema que non importat ipsa presē
tia. Nam requiritur q̄ petaf p̄ p̄tēna iudice vt
probaf hic & in. l. neminem. C. de exhiben. reis & q̄
a iudice nuncio q̄ compareat coram tali iudice vt
probatur in. d. §. fi. instit. de pena temere litigan
tium & probat in isto tex. i. v̄. petij ad concilium i
trudi sed p̄ntia cāual. in iudicio nō inducit ista
extrema ergo nō inducitur citatio sicut i s̄li dici
mus in ratibſtione q̄ querit extrema vt in. l. bono
rum. ff. rem actā ha. ergo. C. Nono adduco tex. i
l. ij. in. §. legatis v̄si. nā & diuus. ff. de iudič. ibi. n.
d̄z q̄ qdam fuerat vocatus rome rōne vnius tute
le dū esset ibi vocat̄ ē ad alia tutelaz d̄z ibi q̄ nō
p̄t compelli q̄ ad aliam cām fuerat vocat̄ & nō
ad istam ergo sequitur q̄ si ad istā cām potuisset
vocari qđ debebat vocari & certum ē q̄ erat p̄ns
ergo reptus fortuito i iudicio ē citādus. Et pro
b̄ i

14

certo sic inducendo vñ ibi casus nonus. decidens istam. q. tene menti qr ad illu tex. ē inductō noua. **C**ecimo vbiqz actus dñ eē qualificatus non sufficit si adsit sba z non qualitas. l. denunciasse z q ibi voluit bar. ff. de adult. z qbz in. c. venies de sponsa. z in. c. vbi piculum. h. ceterum de elec. li. vi. vbi requiritur voluntas qualificata si interueniat voluntas sine illa qualitate actus est nul. lus sing. ē glo. in. c. notificasti. xxxiiij. q. v. S3 ad iudicium citatio dñ eē qualificata vt probat tex. formalis in v. canonice vocatus i. c. vocatio. v. q. ij. z in. c. ex pte in v. iudic. auēte vocatus. s. d. Rep. ergo non ē satisfactū citationi qualificate p cāua lem pñtiā. **A**ltimo adduco bal. hic querentē vtrū ille qui est corā iudice p vna causa sit trahē dus ad aliam non precedente citatione z decidit q non z qr in ipsa citatione dñ hē deliberationē q sibi auferetur p instantaneū processū z citatio dñ eē expectatoria . nec iudex dñ fulminare qr nō est constantis animi moueri ad impetum. l. ij. C. d. sē ten. ex. pieu. reci. z infert ex hoc q testes produc. ti aliquo pñte non citato non possunt testificari dñ sure etiam ipsi testes si casu venerint ad tribunal. nō compellunt iurare sed debet citari aliquo da. to interuallo in quo possint cogitare quid sit eis agendum q dicit esse verum sī petant inducias. Nam si sponte sine nullo termino possum testifi. cari allegat glo. in. l. post legatum. h. his. vero. ff. d. his quibus vt indig. de qua glo. refert docto. rem suum solitum facere magnū testuz. **C**ollig. it etiam bal. hic ex isto tex. arg. q licet ptes sint coram iudice non tñ tenentur rñdere nisi concessio termino ad deliberandū z ad componēdū sarcin. las z ad querendū aduocatum. l. ab hostibus. h. fi. ff. ex quibz cau. maior. l. ij. C. de requirēdisre is auctz. offerat. C. de litz. z test. nisi in. citatorio fuerit expressa cā sup qua citabat ita q ifra illuz terminum potuerit z debuerit deliberare qr negli. gentibz non est succurrentū . d. l. ab hostibz. h. fi. z glo. in. l. edita actio. in magna glo. C. de edēdo. **C**Stat diff. cūlitas mō in dando rñsum ad. l. de vnoquoqz vbi requirit pñtiā ergo habito effe. ctu non curat de mō. l. si mater. C. de insti. z sub. sti. qr rñdeo z est rñsio noua vt intelligat vbi pñ. tibus z citatis ibi positumz ad sic vicendū mo. ueor p tex. expresse ita dicentem in. h. i. i. eadē. l. d. vnoquoqz i. v. si sepe cōuenti pñtiā suā facere no. luerunt vbi probat formaliter q pñtiā presuppo. nit citationē precessisse z ex isto. h. dñt precipuum lumen ad . l. in cāe. h. cā cognita. ff. de minor. in p. tum dicit pñtibz aduersarijs vel si p cōtumaciaz desjt ut intelligat pñtibz citatz z tex. ibi dñ se hoc probat in pñtū dicit vel si per contumaciam desjt ut intelligat pñtibz rñsum dñ dicit pñtibz. s. p. ci. tationez tene menti qr pro certo ē veritas fidubi. tata. **N**ec obstat glo. in. l. cessante. C. quō z qñ iudex q allegauit saly. in R̄ica. C. de in ius voc. qr illa glo. logf qñ ipse iudex citat pñtem ad au. dienda sñiam qr tūc tal citatio equallet pñmpto. rie z idē voluit glo. in. c. consuluit de of. dele. vnde p illa glo. non loquf de eo q fortuito ē in iudi. cio. Item illa glo. probat h̄riū in quantum regrit monitionem. Nec obstat glo. in illa. l. fi. h. illud qr logf in cā appellatōis i. qua procedit litz non

15

contest. altera parte abñe z sic nō probat dictum Bal. **C**pondera etiā si dici possit q aut loqui mar in hijs que sunt parui prædicij z tūc fortui. to exū pñs in iudicio non ē de necessitate citadus. Et isto mō procedat cōis op. ar. l. leuia. ff. de ac. cus. z auē. nisi breuiores. C. de sen. expi. reci. z l. il. licitas. h. ne tenuis. ff. de of. presi. Aut loqmur in arduis z procedant illa debilia dicta mea p id q voluit glo. in. h. porzo. 3. di. z p id q voluit bal. in l. indices. C. de fide iſtru. z f. l. nullā. C. de testi. z in. l. cū multa. C. d. bo. qz libe. z Inno. i. c. cāz q de iudicē. z in. c. edoceri de Rep. z in. c. ij. de op. no. nfic. z archi. iu. c. pñtiā de testi. in. vi. **C**Mon. dera etiam si dici pōt q aut loqmur in iudicio a. gitando coram principe z tūc procedit cōis opin. ar. eius q not. glo. q reputat singularis in. l. ante pe. ff. ex qbz cau. maiores i integrū resti. de qua fe. cit festū bal. in. l. i. C. qñio z qñ iudex. Aut loqmur i iu. dicio agitato corā inferiori a principe z tūc proce. dat h̄ria op. Et hec sunt q pauperies ingeni mei attulit vobis i mediū. Ex qbz triūphet inuictis simus princeps cui hoc opus crit dirigēdū. **E**t ex istis elicit zclusio q fortuito existēs pñs i iudi. cio nō teneſ rñdere nec valet actus gerendus con. tra eñ l. bal. in. l. consentaneū. C. qñio z qñ iudex. dicat q citatio fit ad finem hñdi solā pñtiā al. legat Jo. an. in. d. c. fi. **C**Not. ibi id promiserat altera die rñdit sibi non placere z illicientiatus re. cessit. Ex istis verbis collige fm do. anto. istū cō. tumacē dici ex qr citatus recedēs illicientiatus dñ cōtumaz. xi. q. iij. c. certū z hoc addit iter alios modos ztumacie vt. c. qm frequenter. h. porro vt. lite nō contest. in glo. impedit in fi. z putat do. an. to. ipsum iudicari vez ztumacē si psonaliter se pñ. tanit in tribunali imo si i publico pōt dici mani. festus ztumaz qr notorie cōstito de zpitōne con. stat notorie de recessu numis tempestiu maxie si. recessit p promissionez de rñdēdo qr talia iudicia. lia non pñt eē non manifesta allat glo. in. c. vene. rabilibz. h. secus de sen. exc. li. vi. in. v. in iudicio z qbz in spe. de citatione. h. segf ver. s3 nūquid per. Jo. an. in. addi. de contu. h. i. in. addi. magna cle. si. aūt de dolo z ztu. **C**Tu pondera qr l. acta tran. seant in notoriū vt pulchre dixit Inno. in. c. ex. insinuatē de appel. z probat in. c. cū olim de vb. fig. z p glo. l. c. significauerūt de testi. tñ nō proba. tur iure q fit ztumaz manifestus is q sine licētia. recedit z ad istū tex. dicas q nō bñ illū pondera. uit do. anto. qr iste citatus dixit expresse sibi non. placere rñdere corā zcilio quo casu recedēdo sine. licentia dñ verus ztumaz sicut ille q dicit nollo re. spondere ergo non recte logf do. anto. quo ad istū tex. **C**Quis autem dicas verus ztumaz vide gl. magnā in cle. si aūt de dolo z ztu. z bar. in. l. ex cō. sensu. h. eñ q. ff. de app. vbi pñle p Jo. de imo. glo. Bal. z saly. in. l. ea q. C. qñio z qñ iudex. **S**3 h̄. hoc oppone q imo citatus illicientiatē recedēs non. fit ztumaz. xi. q. iij. c. certū. xvii. di. c. qm z c. si. qz autē. Solo si actus ad quē quis citat ē expedi. tis recedere pōt qr tacite vñ licētia ut i h̄ris. Si aūt actō non est expeditus z i termino nō expe. dif pp factū pñis citare facientz. qr non compa. ruit recedere non dñ qr iudex pōt differre in alte. ram diem z si recedit contumaz est. c. consuluit dñ

offi. dele. et ibi Inno. et condemnabitur in expensis altero postea veniente et in aliquo iusto impedimento docente sed si alter non venerit nulla erit pena. I³ incaute fecerit recedere sine licentia I³ sit lapsus citatiis terminus hoc ponit Inno. in. d.c. consuluit. Si autem actus non expedit propter factum indicet. quod abest a loco utraq³ pars licite recedere potest absq³ alia licentia quod esti alibi querere non debet. ii. q. vi. b*duum p^le t^ugut de hoc do. anto. hic quod non referto quod est materia. d.c. consuluit* vide ibi de causa tangit in. c. dilecti et i. c. fine de dolo et 2tu. et sat³ consul se isti passum tangit hic d. anto. **C**hal. hic dicit et refert dictum Inno. in. d.c. consuluit quod reus illius sentiat recedes de in expensis condonari. sed in primis allat. l. si ite. h. fi. ff. quod ut clam ipse dicet quod potest multari quo ad fiscum quod iudicem contempnit s³ non quo ad expensas vel interesse partis quod uterque est in pari non comparentia. Uel dicit aut dies est certa et immutabilis quod est proprio noite expressa puta die iouis vel ha feria et tunc non tenet ulterius expectare. l. i. h. qd ergo. ff. quod appellatur. Si autem dies est immutabilis seu prorogabilis propter iustum impedimentum et equitatem tam canonis quam pretoris. Et tunc refert aut recedes sine licentia sciebat aduersarium impeditum et est verum dictum Inno. aut ignorabat et tunc non fit condonatio vel reservatio expensarum. l. ii. ff. ne quis est l. fi. h. s³ si. ff. de eo. p. quod factum est. Itē impeditus non fuit contumax cum in sequente diem potuerit index expectare si actor sequenti die comparuit videlicet comparuisse in termino secus si comparuisset ex longo temporis interuallo. Casus enim fortuitus in persona actoris vellat culpam rei ar. l. ite illa. ff. de 2stitu. pecu. **Q**uerit etiam quod si reus recessit morbo impeditus et actor non comparuit utrum actor ut contumax est ei in expensis condonandus videlicet quod non potest. d. l. ite. h. fi. nec potest intelligi contumax cum eius contumacia non nocuit aduersario in iudicio nihil acturo ea vice. ff. si quis in ius vocatur non ierit. l. ex quaquam usi. item si nihil iterit videlicet aut casus contingit in persona citati et nouo edicto opus est ut. d. l. item. h. fi. aut in personam citantis et tunc non circunducit edictum ut. l. celsus. ff. de arbitrio. id est adhuc citans teneat comparere et si non competit teneat in expensis. l. ij. h. si quis in iudicio. ff. si quis canticis quod dilatio que prorogatur ex equitate prorogatur et sua causa suisque vitis ut not. Inno. in. e. qntauallis de iur. iur. et huius in. l. inter sacerdotum h. est inter. ff. de pac. total. dum tamen non agatur de preiudicio tertij ut. l. si esti hermes. C. loca. ita hic residet Hal. qd etiam suolite et sine clara enucleatorem loquitur fuit enim doc. supremus sed hic habuit ingenium satis volatile. **S**ed Inno. de imo. dicit hic tunc est semper petere licentiam quod est copia iudiciorum allegat quod non. bar. in. l. si finita. h. Julianus. ff. de damn. infec. Tamen dicit 2siderados esse duos caus pincipales. Primum est quod competit citatus sed non competit faciens citari in termino et hoc casu videlicet sufficiat citatus comparere in termino et accusare contumaciam aduersarii et id est post terminum possit recedere p. c. i. de dolo et 2tu. li. vi. ubi p^l qd non de audiri faciens citari nisi prius reficiat expensas nec aliquid ibi dicat de expectatione ad alteram diem licet Inno. i. d. e. consuluit et do. anto. hic velint quod vebeat petere li-

centiam quod index possit expectare in altera diem sed ipse dicit quod illud. c. consuluit logum quod paruit actor faciens citare sed non logum quod reus citatur cōparuit et non actor. Secundus casus est quod ecōtra non cōparet ipse citatus sed bene competat faciens citari et tunc index potest differre in altera diem p. d. c. consuluit et post dictum temporis non potest differre ex quo non datur sibi potestas et per hoc videlicet si actor expectauit in die termini et sequenti quod postea intelligatur licentia tuta a iure et istud dicit per verbū forte videlicet tunc tenuis sit petere licentiam. Addit etiam quod iniquitudo do. anto. dicit quod si actus expedit p. indicem in alio termino et sic in alia hora quod fuit citatus quod non valeat actus p. l. aut quod aliter. ff. quod ut clā quod limitat nisi index distulerit in die sequente p. not. in. d. c. consuluit quod tunc valet ut in. d. c. consuluit et in hoc Jo. de imo. nihil addit sed dūtaxat relator est. **E**go vehementer admiror quod do. abb. quod videlicet enucleator huius secundi libri ut putat oēs moderari circa istum passum elinguis et tacitus transiret. Ego adduco bar. in. l. et post edictum. ff. de iudicibus transit cum dicto Inno. in. d. c. consuluit idem etiam voluit bar. i. d. l. si finita. h. Julianus de dā. infec. et in. l. qui ante calendas. ff. de pb. ob. et i. l. cōsentaneū. C. quod si quod iu. et ang. in. d. l. et post edictum. h. i. ff. de iudicibus. bal. in. l. scire oī. h. sufficit. ff. id exculpatur. et in. l. nam ita diuus. ff. id adop. et ibi hoc limitat nisi citatio non fuisset valida quod tunc posset recedere illicentiatu ar. l. quod quis. ff. de i. ins. voc. et in. l. i. ff. si quis in ius vocatur non ierit ar. glo. in. c. veniens de accus. et in. c. pastoral de Reptis. Et id Ang. in. d. l. et post edictum. h. i. allat glo. Jo. an. in. c. cupientes. h. quod si p. viginti de elec. li. vi. et Inno. in. d. c. consuluit et dicit quod etiam de incusare contumaciā aduersarij allat. d. l. properadū. h. i. id sit causus huius aduocatus citati quod hoc faciat registra in actis quod usque ad discessum iudicetur et sit et licentiatus recessit et absentis contumaciā accusavit facit quod voluit Inno. in. c. caluniā de penis et id videlicet sentire Jo. de imo. in. d. l. q. ante calendas et id videlicet sentire in. d. l. si finita. h. Julianus non tamen exprimit id reo comparete et facit. c. si post quod de elec. li. vi. xvii. di. c. si quis autem. c. certū. xi. q. iij. l. scire oportet. h. sufficit. ff. de exculpatur. l. si quis decurio. C. de decur. li. x. idem voluit Lodo. ro. in. d. l. q. ante calendas et sic est illa causa op. quod dicimus. **P**ro certo causa op. est verior quod sic demonstro. Citatus 2parens non debet illicentiatu recedere tēp. est hic formaliter in. d. c. certum. xi. q. iij. cum sibi allegatis supius. Sed iste reus fuit citatus si comparet et non comparet citari faciens si recedat a iudicio sine licentia de presumere casus est in. d. c. certum quia tunc quis dicitur presumere quando facit actum propria auctoritate quem debet facere auctoritate superioris ut probat in. c. decernimus. j. eo. ergo non potest illicentiatu recedere. Ex quo te- xtu. mibi videlicet quod non debet attendi. An index expectabit in alteram diem ut in. d. c. consuluit sed non debet attendi contemptus iudicis citatus quod recedet de sine licentia non videlicet seruari honor iudicii cui honor debet adhiberi ut in. c. ut debitus honor id appetit. l. oēm honore. C. quando prouoca. non est ne. **N**ec est verum dicere quod in. d. c. consuluit loquitur quando faciens citari comparet sed citatus non

22

comparat qz salua pace sic dicentis tex. d.c. consu
luit complectitur ytrūqz casum vt appareret in vbo
partes citasse z in v. eaz altera se cōtumaciter ab
sentat z sic sine sit contumax citatus sive sit con
tumax faciens citari loquitur tex. ille z per qns nō
potest restringi vt restringit Jo. de imo. ad facien
tem citari. Et plus dico qz posito non tamen con
cesso qz dūtaxat loqueref d actore cōtumace z nō
de reo nihilominus idem esset in reo ex eo qz ac
tor z reus non debent ad imparia iudicari vt. l.
fi. C. de fructibz z litbz expē. c. in iudicis d re. iur.
li. vi. z facit glo. valde sin. in. c. iij. d confessis li. vi.
q voluit q licet ill. d. c. iij. sit penale z loquaf in reo
tamen idem erit in actore qz non debent ad impa
ria iudicari. Nec obstat cū dicitur q maior eq
tas est in expectando reum contumacem q in ex
pectando facientem citari contumacem quia rā
deo q habito respectu ad ipsos est verum dicere
q minor equitas est in reo sed habito respectu ad
iudicis contēptum non est equitas nec est maior e
quitas qz equaliter contemnit index quando si
ne licentia iudicis receditur sive sit actor sive sit
reus. Et propter hoc audeo reprendere elegans
dictum eiusdem Joānis de imo. in. d. l. si finita. h
iulianus vbi dixit q si actor qui fecit citari com
paruit z nō citatus z illicētiatus recessit. Et se
quenti die comparuit corā indice z accusavit cōtu
maciā rei q nō punief ex eo qz cessat illa rō Inn. z
aliorū qz index potuisset differre in alterā diē ex
quo altera die comparuit. Hibi vñ q non recte
dicat nec cōis opī. bona rōne monēt s3 rō vina et
formalis est iudicis contēptus qui comittit pp nō
petitā licentiā. Nec obstat. c. i. de dolo z contu
li. vi. inq̄tuz vult q reus veniens recuperat expen
sas qz fateor istud esse vez quo ad ipsum actorez
contumacem punief contumax reo veniēti ad ex
pensas iō sufficit q accuset cōtumaciā z petat ex
pensas. Sz quo ad ipsum neglectum remanebi
mus i dispositione huius. c. z alioz iuriū volenti
um illicētiatu puniri. Et potuisset ēt Jo. d imo.
opponere. d. l. propandū. h. sqdē. C. de iudiē. ubi
d reo contumaciā actoris accusante ubi sufficit
q reus citatus comparens accuset contumaciā
actoris facientis citari ergo pōt illicētiatus re
cedet postqz accusauit cōtumaciā aduersarij qz rsi
deo q ille tex. p probat q nisi citatus cōparens
accuset contumaciā aduersarij non uideref sibi
prodesse cōtumacia aduersarij auē. q fieri. C. d di
latiōnibus. l. fi. h. q si stipulator. ff. de eo per quē
factum est. qz non diceref cōtumax sive nō z
aduersarium non repijsset. l. post edictū. h. fi. ff. de iu
diē. l. iij. in fi. ff. si qs in ius vo. non ie. z iō logē. h.
si quidē qn reus instabat accusando cōtumaciā ac
toris ut pronunciaref ztra contumaciē z sic nō lo
qz in recedente facit q voluit bal. hic q dicit si ci
tatus cōparens z nō citari faciens an teneat expe
ctare arguit pro et hz decidit q est in arbitrio iu
dicis qz pōt eē q citari faciens erat impedit. l. iij
h. si ad diem. ff. de re iudi. z p qns seq̄ q licet ci
tatus accusauerit cōtumaciā aduersarij tñ de
buit licentiam petere a iudice recedendi. Et plus
dicūt qdam quos refert Innō. i. d. c. 2suluit q si
ille q non fuit i termo culpa sua postea veniat ps
q pmo venerat z illicētiata recessit cōdēnabit si

23

bi in expensis nec obiciet compensationem alteri
us cōtumacie vt ibi p Innō. vide q ibi dixi. Et
ex istis vñ q non bsi dicat Jo. de imo. hic inquā
tam voluit q si actor faciens citari cōpet i die ter
mini z recedit illicētiatus z die sequenti etiaz cō
parens q intelligit postea licentiatu. a iure quia
imo debuit licentiam petere vt in. d. c. certum.
Et ex istis sequit quoddā mirabile q reus ci
tatus comparens in termino z accusans cōtumaci
am facientis citari z illicētiatus recedēs punie
t a iudice pro motu iudicē ex eo qz illicētiatus recessit
z punief faciens citari eidem reo in expensis z
imputet sibi quare illicētiatus recessit. Et aliter
circa hunc passum non insisto sed remitto ad ea q
dixi in. d. c. 2suluit. Et inquantū do. anto. dīc. q
vbi citatus nō comparens z actus expedif alio tpe
q fuerit expressuz in citatione q actus nō t3 circa
hoc non insisto sed uide bar. in 2silio incip. pluriel
con:ingit z in. d. l. si item. h. fi. z bal. in. l. t. C. qnō
z quādo iu. z in. l. cum non eodem. C. qnō prouo
nō ē nec. z ang. in. l. z post edictum. ff. de iudiē. z i
d. l. si item. h. fi. tex. in. c. si a iudice de app.. li. vi.
vide q dixi in. d. c. consuluit. Nota ibi placuit
q p vbum placuit fertur snia q est sin. hz do. car.
hic z licet hic loquaf de interlocut. tñ idem est in
sententia diffinitiua fm eum sufficit enim q con
stet de intentione pronūciatiā. c. in his de v. b. sig.
Wondera qz per verbum placuit promulgatur
lex. in. c. placuit de testi. l. placuit. C. de iudiē. l. pla
cet. C. de sacro sanc. ec. sed q p verbum placuit
promulgat snia. Nam index d3 ferre sniam fm
suam opī. z non fm volūtatem vt dixit glo. q re
putat singularis in. c. iudicet. iij. q. viij. Judicat
enim fm q opīnaf z sentit. xxxv. q. ix. c. veniā. c.
capellanus de fer. l. si edib. ad fi. ff. de dā. infec. l.
qualem. ff. de arb. al. l. dicere z facit tex. in. l. eos
h. sup his in v. si. suas opī. z. l. qnō nullt z. l. a pro
2sulib. C. de appell. vñ spāle ē in pncipē vt illud
q sibi placuit legis hēat vigorem instit. de iuñ na
turali. h. fed q pncipi. l. i. ff. de constitu. pncipi. cū
sy. ergo iudex non pōt ferre sniam p vbu3 placuit
Et cu3 do. car. dicit q ferri p equipollentia vt
d. c. in his rñdeo q vbum placet non equipollet v
bo cōdēno vel absoluuo ut d3 continere snia vt. l. i.
ff. de re. iu. z ē verbū congruens pōtius iurissato
ri q iudici ferrenti sniam iō nō vñ recte log dñs
ear. sile dicim⁹ q iurissator promulgat legē per v
bum vñ vt hic probat z. l. qd tñ. h. fi arbit. ff. de ar
bit. z codē mō iudex vt ibi z faciat iura mīta que
alīat do. anto. i. c. p̄terea regīsti d appell. iō non
vñ q iudex possit ferre snias diffi. p vbu3 placet Et
ad istū tex. pōt iūderi q logē i mulcta qz cōtumax
punē arbitrio iudiē. aliquā iponit excōcatōem ali
qā imponit penam carceris aliquā penā pecuniariā
aliqā bānit vide q plene dixi i. c. i. d. of. dele. tene
menti qz credo dicere vīratē. Nota ibi ut nul
lus eidem cōcīet q 2ciliū prouinciale hz ptātez ex
cōcīadi ēt ep̄os illi prouincie qz et quo hz iuris
ditione3 ut i. c. scitote. iij. q. vi. ergo hz ptātez ex
cōcīandi ad hoc faciat. c. cum ab eccliaz de offi. or
dinarij. c. cū i eccliaz de maio. z obe. solū enim in
ter dīcī 2cilio potestas deponēdi ep̄os. iij. q. vi.
c. quāvis z. c. accusatus fortius ergo procedit in
concilio generali vacante papatu congregato de

24

quo dicendū ut per d. car. s. c. licet de elec. **C**ho
ta etiam ex eisdem vībis q̄ p illa vība nullus com
municet tali inducī excōicatio. **S**z est dubitatio
An hoc sit vīum. **J**o. an. dicit hic clare hoc uideri
p istum tex. q̄ sic ad idem inducit. c. preterea reg
fisti de appell. Et hoc dicit maxime procedere cuz
addunq̄ vība sequentia donec fuerit absolutus. z
dicit hoc esse vīum ubi appet q̄ iudex hoc inten
dit z est als talis qui excōicare pōt q̄ tunc proce
dit q̄ dicit non referre qd ex egpollentib⁹ fiat als
cū talia vība cadant ēt in iudicem q̄ excōicare nō
potest ut in. c. fi. d. imuni. ecclaz li. vi. ex sua signi
ficatōe non excōicant z sic talis cōicando cuz alijs
non peccat z celebrando non est irregularis. Ita
residet **J**o. an. **S**z paulus de liaza. dicit p h. vība
non ferri excommunicationem nisi quando dicitur
nullus cōicet tali quē excōicamus sed tunc non ē
dubium **J**o. de ligna. tenet cū paulo q̄ vība p que
fertur excommunicatio proferunt in excommunicā
tum sed hec nullus cōicet tali proferunt in alium
Item p excommunicationem subtrahit cōmunicio
hominū z sacramentoz. c. fi. de clīco excommu
nicato. Sed p vība premissa tm̄ subtrahit commu
nio hominū z in penis non debent vība extendi re
gula in penis li. vi. **G**aspar. d. cal. tenet cū **J**o.
an. p. c. engeltrudā. iij. q. iiiij. vbi dicit q̄ excōica
tio est separatio a fraterna societate z sic sufficit q̄
qs excludat a cōione hominū q̄ p q̄s v̄ exclu
di a participatione sacramētoz. **N**ā qs non 2fert si
bi sacra. c. debitum de baptis. z sic op̄ q̄ alijs ei
cōicet z hoc vltimū procedit non indistincte naz
posset iste ministrare in orōnib⁹ quo ad ea in q
bus non expedit q̄ alijs sibi. 2ferat tñ etiā tunc
communicat sibi per sibi ministrantes. **I**tē. j.
eo. q̄ dicit **J**o. de ligna. q̄ vība premissa excludit
tm̄ a cōione hominū potest dici q̄ talis exclusio sclu
dit exclusionez a participatione sacramētoz sicut ēt su
spensio ab officio cōprehēdit exclusionē a bñficio
ele. cupientes de penis in glo. not. nouis. **I**tem
I eo q̄ dicit **J**o. an. q̄ p dicta inducī excōicatio
maxime cu addit vībū donec v̄ velle q̄ p illa vība
constat q̄ iudex intendit excōicare q̄ tñ non oso
inferit ex hijs verbis pñt enim conuenire alteri ac
tui vt si priuat aliquē cōione hominū tm̄ vel iponat
aliam penam donec zc. eo tñ casu quo priuat cōio
ne hominū pōt dici q̄ inducī excōicatio q̄ videtur
excludere a participatione sacramētoz maxie q̄
vbi agit de piculo anime capi pars deterior vt ē
glo. fin. in. c. i. de scruti. **T**ū etiam q̄ vbi nō ē cer
ta forma tradita sufficit q̄uociqz constet de men
te disponentis. c. petitio de procur. In excōicatōe
aut̄ non est expressa certa forma sicut nec in abso
lutione vt i cle. si sūmus de sen. exco. posset tñ in
duci in ſriuz illa cle. q̄ loquit in absolutione pa
pe ergo secus i alio vt ibi in glo. dic q̄ illa cle. lo
qtur q̄n vība non interuenerunt q̄ tunc sufficit q̄
constet de mente ēt si vība hoc oīno non importēt
requiriſ tñ fortis conjectura q̄ voluerit excōicat̄
vt q̄ dicit alio excōicandi te precipio q̄ nullus ti
bi cōicet z file. Et licet ista sint subtilia tñ raro ſt
ſt obſeruantia q̄ iudices cōiter exprimit talia vī
ba p que appet q̄ excōicant ita hic residet do. car
di. in. iii. q. **S**ed bal. hic p̄ dīc q̄ p ista vība indu
cīt excōicatio q̄ debent capi in potiori significa-

10
25

to z qa subtractio cōionis sit pars excōicationis
z eius effectus expressa pte individuali totum vi
detur expressum. ite3 effectu expresso v̄r exp̄mi cā
ar. l. q̄uis. C. de fideicō. Nam z olim quis depor
tabat p̄ hec vība interdicimus tali aqua z igni e
ius vestigia z imaginē tenet excōicatio vt singl̄
not. insti. de capitib⁹ diminutōe. q̄. mino. **E**des
si index diceret excōicatum te cognoscas vt i. c.
preterea de appe. fm̄ **J**o. an. ista enim non est cō
minatō. cū rem in pñti dispositā significet als ver
ba nihil oparen̄t z q̄ delictum iam est consuma
tum z vībum cognoscas significat sciaz q̄ nō est dō
futuris sed de pñtibus q̄ terminus pene contu
macie est priuatio q̄ exp̄mit. item hec vība enuncia
tua proferūtur pñcipaliter z p se ergo disponunt
l. ex hac scriptura. ff. de dona. z ibi bar. Secus si
apponerent vība futuri tñpis pñ. te excōicandū esse
cognoscas. l. interlocutio. C. Q̄minationes v̄l epi
stolas. l. aliter dicat glo. singularis in. l. cū index
C. de ſen. z interlo. o. iudi. s̄z ē falsa vt ibi p eum.
Postea mutat op̄. z dicit q̄ illa vība nullus cōi
cet ei sunt quedā adiectio. q̄ est adiectū q̄ nullus
ei cōicet z tenet hoc **J**o. de ligna. q̄ p ista vība nō
est exclusus a pñcipiatōc sacramētoz actiue z pas
ſiue q̄ in penis z odiosis nihil ē supplendum q̄ sit
eque pñcipiale sed si vna effet cōsecutiua alteri
tunc lex supplet vt. l. iij. C. si pendente appellatōe
mors interue. l. fi. C. de ſniām passis. l. releg. ff. d̄
interdic. ita hic residet cū op̄. **J**o. de ligna. Sed
miror de Petru d̄ ancha. qui ſuper iſto paſſu. ita
dubitabili dormitauerit elinguis transundo.
Do. anto. tenet idem q̄ non videat excōicatio.
supposita pñtē excōicandi in proferente q̄ talis
excōicatio est indirecta z nou est tanti effectus q̄
ti est directa z ideo talis l. peccet si volūtarie cō
municet alijs tñ non erit excōmonicatus nec ma
iori nec minori nec ſilr ſmunicantes ei z si cele
brēt non erit irregularis ſecus ſi effet excommu
nicatus directe in. c. i. de ſen. ex. li. vi. **E**x quo
infert do. anto. ad qōnem ſi notoriuſ fornicator
celebrat ſit irregularis quidam tenent q̄ non ſit
irregularis q̄ est indirecto ſuspensus q̄ iura di
cunt nullus audiat missaz ſacerdotz quem ſcīt in
dubitanter concubinam h̄z. c. v̄a de coha. mulie
ram z cleri. Sed do. anto. tñ hic ſriū q̄ ſimo etiā
v̄ directe ſusp̄ esus a iure. p. c. preter hec. xxxij.
vi. z fm̄ hoc multi ſacerdotes reperunt illaquea
ti nec pñt celebrare ſine dispensatione pape q̄ per
vībum forte non approbat **J**o. de imo. hic q̄ no
toriuſ fornicator non est ſuspensus ſimplr ſed qua
diu penituerit vt in. c. fi. de coha. muliez z cleri.
ergo ſi penitet ceſſat ſuspensus. Et ad iura. do. an
to. not. rñdet q̄ non loquuntur in ſuspensiō ſonec
penituerit alſat q̄ not. **I**nno. in. c. ſicut de coha.
muliez z cleri. z in. c. fi. de cle. exco. mi. z iſtam p
tem tenet **I**nno. s̄z eſi i. c. ſi celebrant de cle. ex
mi. z ideo non h̄z pro expedita op̄. do. anto. fm̄ eū
poſteca ſequit op̄. gasp. de calda. z do. card. z mo
uetur ex natura corrēlatiōz vt vno prohibito in
telligat z aliud prohibitū. l. fi. ff. de acceptila. faē.
l. fi. C. de iudicata uidu. tollen. z q̄ voluit ibi bar. z
l. nemo martires. C. de ſacred ſanc. ec. z ideo ſi alijs
prohiben̄t ſibi cōicare z ipſe ēt ſibi prohibet ſed
Do. abb. hic lenit ſe expedit ſequendo do. Anto.

26

dicens q̄ si est certum de mente iudicē. q̄ yellit v̄l non yellit excōicare illā sua. c. preterea t. c. intel ligen. de ver. sig. Sed si de mente non appearat t. du bitet t. tunc si proferat ab eo q̄ non h̄t p̄tātē ex communicādi tunc non inducunt excommunicationem etiā si excommunicare st̄ederet q̄r ex quo deficit in eo p̄tās non sufficeret eius voluntas iuxta illud q̄ potui nolui q̄ votui iuf adimplere ne quiui. c. cū sup abbatia de offi. dele. c. quē penitet de peni. d. i. si als proferat ab habente p̄tātem ex communicādi tunc si in s̄nia dicat sic nullus cōi cēt t̄lī donee absoluaſ satisfaſtione premissa tunc inducūt excōicatio q̄r absolutio presupponit v̄n culū. l. dē. ff. de v̄b. ob. c. ad dissoluēdū de despō. impub. Nec obstat motiuū factū i ſ̄rium Naz ta lia verba cadunt in non h̄ntem p̄tātem q̄r tūc ver ba ip̄opant ex defectu p̄tātis Nec obstat cū di cebat Iō. de ligna. q̄ h̄ v̄ba inducerent repugna tiam q̄r ex sola mente excōicant̄ nolentis tollere vinculūz non tollif n̄fī actu intercedat absolutio vt est glo. in. c. i. de deci. Si autem illa v̄ba sim pliciter proferant̄ pu. nullus cōicet t̄lī tunc si pre missa cāe cognitione t. i appatu excōicādi profe ran̄t inducūt excommunicationē allat q̄ in ſili not. in. c. tue de spon. als ēſecus fm̄ eū. q̄r cū talia ver ba de natura ſut nō inferant excōicationē ar. c. fi. de ſim̄ ecc. li. vi. nec ē ſeruata debita forma ecclie ſt. vt in. c. i. de ſen. excō. in. vi. Naz eſſet presumeſ delictum in proferēte ſ̄ notata in. c. ad audiētiam de prescrip. t. mouef ex eleganti dicto Imo. in. c. cū tu filij de testi. vbi dixit q̄ i foro iudicali de bēm̄ ſpresumere in m̄tiorem p̄tēz ut quis non censeatur ligatus ſ̄ in foro p̄nali ē ſecus. t. ita di t̄t eſſe limitandū hoc dictum t. ita di cē deberi in telligi glo. in. c. i. de ſcruti. bñ facit q̄ voluit In no. in. c. ad audientiam de homici. Wondera di ligenter q̄r p̄ iſta iura q̄ allegantur hic deicio i pro fundū doctrinā bar. in. l. is cui. ff. de v̄bo. ob. ubi dixit q̄ si iudex facit proclama q̄ nemo ſhat cuž tali q̄ nō v̄ interdicere p̄tātem ſbendi illi tali t. potuiffent ſribentes hic allegare illud dictū bar. pro ſua op̄i. q̄ tñ fuit eis incognitū vide q̄ ibi ho die dixi. Et iſtis relati ſunt p̄es nostri qd di cendū in hoc paſſu dubitabili deus bñdictus apt at nobis q̄r appet rari nātes in gurgite vasto. Ego pro certo nō poſſum non admirari abb. con ſciculum meum t. Iō. de uno. qui omnem ciuilez ſapientiam ſibi ceſſiſce arbitratī ſunt q̄ non vide rent tex. in. c. sup ſpecula. j. ne cle. vel mo. t. do. an to. ibidem exclamātem p̄ illum tex. eſſe ſopitam q̄onem tactam p̄ doc. in. c. i. de iudič. vt ſi iſta ver ba proferat an iudice vt nullus cōicet tali vel q̄ tal ſuiteſ ab oib⁹ inducūt excōicatio hoc deci dit ibi tex. Poſſet tñ fm̄ eum ille tex. adduci in ſ̄rium Et adduco in medium. c. nō magno eo. ti. t. ibi do. anto. collit ex illo tex. vt inducāt. excōicatio t. plus dicit q̄ ēt ſiducī ſirecta excōicatio t. al legat tex. ibi iſtum. Et ſic p̄dera accurate q̄r do. anto. ſib. ſ̄dič. Nā hic noluit q̄ eēt excōicatio in directa t. ibi tenuit q̄ ſit excōicatio directa p̄ quē tex. deciūt in profundum dē ſua bic. Mirū eſt q̄ hic non meminerit. Sed do. De. de anchora. i. d. c. non magno di cē q̄ v̄ ſinducta excōicatio t. al legat not. in hoc. c. ſ̄ in. d. c. sup ſpecula. colligit.

27

q̄ illa v̄ba nō important excōicationē ipſo iure ſ̄ ſ̄ q̄ p̄ iudicē ferri debeat t. mouef p̄ tex. Ibi in v̄. nos volentes t. in v̄bo d̄ctero quaſi aī ſtitutōeſ. d. c. ſup ſpecula pena conciliū tulonēſ loquētis p̄ il la v̄ba nō ſit canon late ſnię ſed ferende t. remittit ſe ad not. bic. ¶ ſ̄ do. abb. i. d. c. ſup ſpecula di cē q̄ dictū. c. nō magno logf p̄ illa v̄ba vt q̄ ſuiteſ ab oib⁹ t. dubitabaf v̄trū pp̄ hoc eēt excōicat̄. Papa in. d. c. ſup ſpecula diſponit q̄ ſint ipſo iure excōicati ex quo dicit ſe credere q̄ ſi hodie illa v̄ba proferant̄ a iure vel ab hōine nō inducūt excōicationē ipſo iure ex eo q̄r pp̄ in. d. c. ſup ſpecula v̄t illo v̄bo volentes q̄ ſit antiqua uris de claratoriū ſed noui iur. introductorium vt voluit glo. in. cle. i. d. of. vica. t. in. cle. i. d. rex p̄mu. Ex zie curis autē p̄t̄ cōprehēdi an ſit canon late ſnię an ſit ferende t. allegat notata hic ex quo infert non bñ dixiſſe. d. anto. Ibi Tñ voluit q̄ p̄ talia v̄ba a iā ſprolata inducāt ipſo iure excōicatio q̄ ſit ponde rauit do. anto. predicta. ¶ ſ̄ pro certo vt vidiſſis fuit p̄ponderatio do. petri. t. tacito auctoř ſibi attri buit. ¶ Sed q̄ p̄iecture p̄nt accidere vt interpreta ſio ſiat vt non ſit canon late ſnię di cē ſe credere q̄ ſi materia ſubiecta ē grauifſima erit canon late ſe tentie als ſecuſ ar. cle. exim. d. padiso. h. q̄ vero d. v̄b. sig. ſi autem illa v̄ba proferant̄ ab hōine tunc dicit attendi. debere an processus eſſet actus ad ſe tētiam excōicationis vel ne vel qd ſile t. ita reſi det. ¶ ſ̄ idem do. abb. in. d. c. nō magno coll. t. i v̄ltimo notabili q̄ p̄ illa v̄ba ab oib⁹ ſuiteſ pro ferat ipſo iure excōicatio vt ibi probat coniuncto. d. c. ſup ſpecula q̄ dicit eēt v̄z vbi talia v̄ba profe runt a iure h̄ntem p̄tātem excōicandi vt ibi. Quid aut̄ ſi proferant̄ ab hoſe remittit ad dicta hic. ¶ Tu pondera q̄r do. abb. ſibi ſ̄dicit q̄r vñ ſi di cē in. d. c. non magno t. ſ̄rium tenuit ſ. d. c. ſup ſpecula t. cām dedit huic ſ̄dictioni q̄r in. d. c. non ma gno non viderat adhuc dictū. d. petri. in. d. c. ſup ſpecula. Et etiā pondera q̄ ſit non bñ p̄derauit di cē tum do. anto. in. d. c. ſup ſpecula q̄r ibi dixit q̄ ille tex. poterat adduci i ſ̄rium Stat tñ firma ſc̄lovt ſirma petra q̄ p̄ illav̄ba inducūt excōicatio ſ̄ ſi diſ ſuſtas ē v̄trū ipſo iure an p̄ ſnię. Et tñ v̄nu ſ̄ illa duo iura non contentan̄ illis ſolis v̄bis ſ̄ dicunt t. vitenſ ab oib⁹ vt excōicati. Mihilomius ſi iura illa non eſſent in rex natura adhuc nō deficiunt nobis iura q̄ de nouo adduco. et admiror illos antiquos deos non aduertisse. Nam ter. i. c. p̄cipue. xi. q. ii. in. vi. a cōtione declina ex cōicatus enim ē vbi probat formaliter q̄ ille dici tur excōicatus cui alij non debet cōicare nec ap pareat ex illo tex. q̄ alr illa eēt excōicata niſi dūta xat p̄ illa v̄ba ergo. Ad idem adduco. c. excōicatos. xi. q. ii. in. v. neq̄ ſi osculo neq̄ ſi oratione cōicet v̄bi q̄ ſit excōicatus eo ipſo q̄ ei co municare prohibemur. Adduco ēt. h. evidēt ea cā t. queſtione v̄bi dicit q̄ ſi illic ſolū comunicar̄ non poſſumus q̄ ſnię excommunicationis notati ſe. Et quo ſeq̄t q̄ ſi non poſſumus comunicare ali cui ex ſnię iudič. q̄ ille tal cēſet excommunicatus t. adduco. c. rogo. xi. q. ii. versi. q̄ ſi vestrū comuni caſpoſummat ſiſtā gl. q̄ di cē q̄ maxim⁹ ſuit exco municat̄ nec appet q̄ fuerit excommunicat̄ p̄ alia v̄ba niſi per illa. Nullus ei comunicare poſummat

209

Ad idem adduco. c. qb² ea cā z qōe vbi dē qbus
epi. non comuiuicāt vos nō cōicet; 2iūcta gl. vbi
probañ formalr q̄ videt excōicat ille cui auj pro
hibent cōicare. Et si q̄spā arguat fortissime de
eo q̄ h̄ in. c. epi ca cā z. q. iiij. v̄l. cōio illis a religi
epis ôneget non tñ excōicet eos vbi tex. v̄z destru
ere op̄i. q̄ censeat excōicatus. Nā rñderi pōt z re
cte q̄ illa non fuit general prohibitio cōionis vt i
cāu hui². c. t. q. n̄re. Et adduci pōt. c. ex l̄is de
2sti. in v̄. cōione p̄ua² in magistralib² ergo seq̄
q̄ vbiq̄ sit ḡnal prohibitio q̄ nullus cōicet ta
li data p̄tate excōicādi z subiecta materia ad su
scipiendā excōicationē dico q̄ induci excōicatio
p̄ iura prefata. Nā act² actuoz s̄t in paciente
bñ disposito vt in. c. venerabilē d̄ elec. plius in ho
d̄ aia vñ si p̄tās adest z etiā presumif adeē volun
tas ex quo materia acta ē suscipe excōicationē v̄z
inducta excōicatio z maior v̄z cō prohibitio in co
vt non cōicet alij q̄ eñ ls doc. dixerint h̄riū q̄ oñ
do hac rōne regulariter prohibemur recipe pecu
nias ad vsuras ab usurario z tñ multo forti² pro
hibet ipse usurarius dare ad usuras vt not. in. c.
obitores d̄ ture iur. z in. c. sup eo. de usuris. Ita i
proposito si dicañ q̄ nemo cōicet mibi q̄ ml̄to for
ti² ego nō obdo cōicare alij. D̄reterea faç ex
defectu producto deducimur i notitiā cāe vt dic̄
p̄hus in p̄ posteriorz z faç. l. testamēto cētario. ff.
d̄ manumis. testō s̄z carere 2mertio hoīnū ē pena
q̄ infert heretico ut i. l. q̄ sanctā. C. d̄ apostatis si
ergo indicit alicui presumif q̄ sit excōicat² ad h̄
vt euitemus crimē heres. Et ex istis elicitur
zclō q̄ ex illis v̄bis nemo 2municet t̄li data p̄tate
excommunicandi z presupposta subiecta materia
induct excomūicatio directa q̄ ē h̄ communē op̄i
tene ista menti. Nota etiam ex eisdem verbis
q̄ excommunicatus ab hoīb² ē vitādus. xi. q. iiij. c.
sic z. c. sequēti etiam si sit privilegiatus. c. nulli de
sen. Et etiā q̄ non refert qd ex egiollentibus frat
l. si mater. C. de insti. z substi. sub condi. fa. glo.
in. c. tua de 2san. z affi. z. c. in his de ver. fig. cū si.
Et si opponif q̄ ista s̄nsa fuerit nimis general
quo ad p̄sonas qbus prohibet p̄cipiū nō enī po
tuit fieri prohibitio nisi subditis. c. a nobis d̄ sen.
exo. l. fi. ff. de iur. o. iudi. c. ij. de 2sti. li. vi. Solo
p̄ excommunicationem afficit p̄sona sicut infamia
sequit personam quocūqz vadat z sicut lepra seq
tur leprosum vt not. in. l. ex ea. ff. de postu. z in. l.
frater a s̄ie. ff. de 2diç. indeb. c. cū ab ecclaz d̄ of
ordi. xi. q. iiij. c. sicut z. c. se. c. cito turpem. i. q. i. z
not. in. c. romana. h̄. Hentes de foro cōpe. li. vi. et
faciat q̄ voluit bar. in. l. cūctos populos. C. de sū
tri. z fide catbo. Nota etiā q̄ contumacia i nō
yeniendo vel ante t̄pus recedendo digna ē excō
icatione. xi. q. iiij. c. certū z allegat do. ab. hic. glo.
sin. h̄m eñ i. c. si duo. xcvi. di. q̄ dicit q̄ quelibet cō
tumacia digna ē excōicatōe z tāto ē maior q̄to ex
minor re surgit z ex hoc colligit do. abb. q̄ 2tu
macia est peccatū mortale z aliter non posset ferri
excōicatio h̄ contumacem. xi. q. iiij. c. nullus z. c. ne
mo est enim maximū peccatū inobedien. viij. q. i.
sciendū vñ contumax d̄ infidelis. c. si q̄s presbyt
.g. i. di. z refert se als dubitasse quō debeat intel
ligi canones dic̄tes q̄ pro leuib² culpis q̄s nō d̄z
excōicari vt in. d. c. nemo z in. d. c. nullus tñ excōi

29

eatio non ferañ ab hoīb² pro contumacia vt dixit
glo. in. c. ep̄. xi. q. iiij. probat in. c. sacro d̄ sen. exc.
dic̄ verificari in contumacia in nō compendo pro
re leui vel q̄n excōicat p̄ statuta vel generalr q̄ nō
est fiendū pro re leui s̄z si 2tumacia surgit ex re le
ui in non compēdo tūc forti² ē vigna excōicatiōe.
q̄ fortius 2tēnit z q̄ non compet peccat duplicitē
in non pendo z incompendo ille v̄o q̄ nō paret tā
tū peccat in vno ideo mitius est puniendus vt in
sili not. glo. in. cle. si ante de dolo z contu. z in. l.
creditor. h̄. iussus. ff. de app. q̄ dic̄ esse bene not.
q̄ alibi hāc limitationē nō legit. Tu v̄o pōdca
p̄ quo ad istum tex. q̄ hic steruens plusq̄ contu
macia nā interuenit numia 2tumacia z ma. orez ef
fectum opañ numia 2tumacia q̄ simplex 2tumac
ia vt ē sing. tex. h̄z dy. z bar. in. l. fulcinus. h̄. fi. ff
ex q̄b. cāis in pos. ea. z tex. sin. in. cāu suo h̄z Bal.
ibi in. l. 2sentancū. C. q̄s oñ iu. tō non ē mix si
sic fuit excōicat² q̄ oñdī ad oculū q̄r in iudicio
iudice acceptante obligavit se rñdere postea com
paruit z reuocauit promissionem z illicientiat² re
cessit z sic v̄z contemptisse ipsum iudicem vñ cōtē
nens peccat mortaliter et in re leui vt ē glo. q̄ re
putatur singularis in. c. quis autē. p. di. z in. c. d̄ li
bell. xx. di. z i. c. ij. de maio. z obe. Itē pondera
q̄ glo. in. l. in actionib². ff. de iur. iur. al. de in litē
iuran. q̄ ang. ibi reputat sing. voluit q̄ pp cōtu
maciam q̄s excōicet. Non dñra etiam q̄r iste fuit
contumax hic non in pendo q̄r bñ compuit s̄z no
luit rñdere z sic non paruit. Sed h̄ predicta ad
duco glo. in. c. cū non ab hoīe. j. eo. q̄ dicit q̄ aut
excōicatio incipit a crimine aut incipit a cōtumac
ia. Ecce nunc q̄ si excōicatio sponif pp cōtumac
iam non imponif pp crimen z v̄z illa glo. destru
ere hāc doctrinā do. abb. z adduco glo. in. c. ex lit
teris de consti. z glo. iiij. q. i. in sūma. q̄ bal. repu
tat sin. in. l. data opa. C. q̄ accusañ non pñt z facit
q̄ idē bal. voluit in. l. i. h̄. fi. ff. si q̄s ius dicēti nō
obtēpa. vbi allegat glo. d. c. ex l̄is z ideo mibi v̄z
de iure. dicendū q̄ d̄z attendi cā pp q̄ q̄s non cō
paret vel non paret z h̄m illam reputabif cōtumac
ia grauis aut granior z istud dicūt formaliter il
le due glo. q̄ in iure sunt solitarie in. d. c. ex l̄is z
i. d. sūma. iiij. q. i. z ita intelligaf glo. sin. in. c. ij. d̄
maio. z obe. Et si opponif q̄ contumacia ē crimē
vt voluit glo. in. l. si filius. ff. de interrog. actio z
in. d. l. i. h̄. fi. si q̄s ius dicēti non obtēp. vide q̄ di
xi in cōmento. d. c. ex l̄is v̄bi melius enucleani
hoc quā reperiat in lecturis. Nota ibi premis
sa satisfactione q̄ excōicatus non absoluñ nisi q̄s
ius satisfaciat nec liberañ sola satisfactione. sed re
grif actual absolutio ab excōicatōe z sicut h̄c ca
sus pro dicto Inno. in. c. cū bone de eta. z quali. z
p̄ glo. q̄ reputat sin. in. cle. i. i. v̄. donec de deci. z
ē rō q̄ semel deiect² ab ecclaz d̄z cū solēnitate de
bita recōcliari. Et si opponif q̄ non eo ipso q̄ q̄s
est contumax d̄z aduersario satisfacer nec sola cō
tumacia ē cā 2dēnationis. l. propandū. h̄. z si qdē
z. h̄. sin. at reus. C. de iudiç. Sol. iste tex. d̄z intel
ligi de satisfactione expensaz non eius q̄ petebat
hoc vult iste tex. Dū dicit Nā adimi sibi cōpatuz
p̄ma. n. contumacia puniñ in expensis vt not. in. c.
querelam de procur. Et si opponaf sole eius
q̄ debet tollif oīs oblio instit. qbus modis tollif

30

oblo in prin. Si ergo extinguit principal oblo p satisfactionem ergo extingatur accessoria q̄ ē ex cōicatio vt in.c.accessoriū de reg.iur. in.vi. So. excommunicatus p solam satisfactionē delicti non intelligit absolutus qz ex cōicatio insigif pp cōtē prum iudicē ergo sit satisfactū parti de delicto nō tñ ē satisfactū iudici de contēptu vt voluit In no.in.d.c.cū bone. Pot.ex eisdem v̄bis q̄ iudex altera pte nō petente pōt mulctare contumacē ex suo officio qz in his q̄ concernūt honorē iudicantis pōt iudex ex officio suo procedere. l. quos probibet. ff. de postul. nec vlla actio competit parti quo ad istam mulctā s̄ expedit iudicis offi. voluit bar. in.l.ij. ff. si q̄s in ius voc. non ie. ¶ Nota ēt ex eisdem v̄bis contumacē posse sine noua citatio ne ex antiqua cōtumacia puniri q̄ procedit s̄ scribētes hic in pena ex cōicatōis s̄ i alia mulcta bar. in.d.l.ij. dixit q̄ regrif citatio s̄ oppōit. iste ēps non potuit ex cōicari pro simplici contumacia regrit em̄ trina citatio. c. de illeita. xxiij. q. iiij. c. sacro de sen. exco. c. statuimus .c. constitutionē eo. ti.lib.vi. Soluit do. anto. eē spāle in ex cōicatiō ad cuius solēnitatem nō exigif citatio & monitio q̄ solū exigit ad purificādū delictū contumacie qua aliter detecta vt qz ē manifesta nō regrif alia citatio sed i alijs s̄njs vt in mulcta regrif. vñ nō potest index mulcta nisi interueniat citatio de novo ad se excusant. Et ad hoc allat bar. in.l.ij. ff. si q̄s in ius voc. non ie. ¶ Dic tñ do. anto. sat̄ congrue posse dici q̄ qñ agit de pena contumacie commis̄e i conspectu iudicē. vbi nulla cadit excusatio pōt insigif absq̄s alia citatione maxime si ps est pñs. Si aut̄ aliqua pōt cadere excusatio vt i mulcta abn̄te citato imponēda & exigif noua citatio & iō insert q̄ condēnatio expensaz pōt fieri s̄ abn̄te absq̄s alia citatione si contumacia eius fuit manifesta als secus qz regrit citatio sic i mulcta l̄z alr dixerit cy. post petrū in.l.sancim⁹. C. de iudicē. vbi dixit contumacē indistincte posse condēnari in expēs absq̄s alia citatione & sic. d. anto. f. d. abba. videt variare ab eo q̄ dixit q̄ erat spāle in s̄nia ex cōicatōis vt possit ferri absq̄s citatōne contumacia ex̄nte manifesta qz idē. ē i mulcta sponēda allat si mile q̄ not. Inno. in.c. ad petitionē. de accus. & q̄ b̄ in.c. qm̄ frequēter p̄ rūso vt lit̄z nō test. Itēz dānat do. anto. dictū cy. dicēdo se nō inuenire rō nem diuersitat̄ inter mulcta & expēs sic ergo in mulcta regrif citatio ita & i expēs. ¶ S̄z Jo. de imo. assignat rōem diuersitat̄ & adducit dictum bar. in.l.ij. ff. si ad d. ē. ff. d. re milit. q̄ qdam ē pena respiciens processum vel eius accessoria vt sūt expense lit̄z & tūc possit sine noua citatiō fieri cōdēnatio qz iudex multū pōt in accessorijs. l. ediles ff. item sciendū. ff. d. edili. edi. & ita procedit dicti cy. Quedā ē pena extrinseca q̄ non respicit processum nec eius accessoriū vt ē mulcta & ista imponi non potest sine noua citatiō & ita logit bar. i. d. l. ij. Et do. abb. hic ita sentit inq̄tum allat bar. i. d. ff. si ad d. ē & allat etiā bar. in.l. nō ignorat. C. d. fructi. & lit̄z expen. & in.l. si finita. ff. d. iulianus. ff. d. dā. ife. ¶ Ego lōge mīoz q̄ ita p̄culcer. d. ab. ista dicta qz bar. in.d. ff. iul's et i. d. l. non ignorat v̄ sentire p̄trariū eius q̄ ipsi dicunt dicē enīz q̄ si tpe p̄me citationis iudex comīnat ē se processurū ad

31

ylteriora iusticia mediāte q̄ tūc poterit dondeinare in expensis nō repetita citatione als sentit q̄ regrif citatio. Et etiā si pondereē dicti bar. in.d. ff. si ad diē nullā mētionē facit d. expēs vñ dicit quedā ē pena contumacie respiciēs processum sup quo contumacia ē pmissa pu. vt pueniat ad p̄mū vel s̄m. decretū & tūc nō regrif noua citatio. Quē dā est pena que ipsam processum non respicit s̄z extrinsecus venit vt si pp cōtumacia vellet q̄s aliquē in certa q̄ritate dānare vel remouere ab officio tūc regrif noua citatio vt hēat terminū i quo doceat d. excusati. vt ibi z.l. pe. ff. vbi pupil. educ. d3. Ecce nunc qualit̄ bar. nullā mētionē facit ibi de expensis nisi subtiliter intelligēdo dicas q̄ bar. ibi allat Inno. in.c. consuluit d. off. dele. q̄ logit d. expensis. ¶ Et ex istis mō resultat vñl q̄ tibi vi debit nouum q̄ si index in citatione 2minat cito q̄ si non compuerit in termino mulctabit cū q̄ poterit mulctare sine citatione & ē limitatio solēnis ad bar. in.d.l.ii. & ad do. anto. hic & ad oēs alios & adduco bar. in.d. ff. iul's vbi dixit q̄ stāte illa cōminatione poterit interponi p̄mū decretum eo amplius non citato & hoc dixit Jo. de imo. in. d. l. si finita. ff. iul'. trepidus tñ & pauidus illud dixit p̄ vbum forte nihil allegādo nisi illud dictū bar. q̄ possit interponi p̄mū decretū eo amplius non citato. ¶ Pro certo iste homo se p̄sum p̄cūt cum ligone sno. nā hic fecit differētiā inter mulcta tanq̄ quoddā extrinsecū ad processum & expensis & p̄mū decretū tāquā quoddā intrinsecū ad processum. Nō ista sunt diuersa ergo ex uno nō pōt inferri ad reliquum. l. cum actum. ff. de nego. ges. cū sy. licet iudex cōminef & i cōminatione comprehēdat intrinsecum non seq̄t ergo cōprehēdet extrinsecū & dictū suū v̄ falsum qz būficiū fūltū a iure non pōt nobis auferri. c. indultū d. re. iur. in. vi. nec defensio pōt nobis tolli. cle. pastoral. de re iū. Item qz possibile ē q̄ non interēt facientis cito ciatiū venire ad iudicium. sed qñ imponit mulcta concurrunt oīa ista qz possibile ē q̄ iusta cā impeditus non venerit vt dixit tex. in.d.l.ij. i v. rusticati eē parendū ergo iudex p̄ sua cōminationē non potuit tollere hanc defensionem citato & iō l̄z cōminef q̄ si non cōpuerit mulctabit cū q̄ nihil minus tenebit cum citare tempore mulcte & i hoc dormitauit ingenium domini mei. ¶ Et pro certo non possum non admirari de Bar. quia in.d. ff. si ad diē dicit q̄ data contumacia poterit iudex venire ad primum decretum eo amplius non citato quia ē quoddam intrinsecum processus ita dixit in.d. ff. si ad diē & in.d. ff. iulianus dixit q̄ requiritur cōminatio in citatorio vt possit interponere primum decretum illo amplius non cito & sic est sibi contrarius. & vsque ad hec secula nemo est q̄ a iadueterit tene mēti ista qz s̄ noua. ¶ S̄z opeprecisi est videre si i cōminatione expensis fienda de abn̄te citato contumace sit necessaria alia citatio bal. in.d.l.sancimus dicit q̄ non regrifit citatio tanq̄ notoria & sic sequit cy. & ad dicit dictū Inno. in.c. audit̄ de procur. sali. i. d. l. sancim⁹ dicit q̄ vbi p̄emptoria citatio p̄cessit nō regrifit alia citatio & ita procedat dictū cy. scē cūdūz eū al. secus. ¶ Tu pōdera errorē bar. qz ipse voluit q̄ contumace est ac

32

cessoriū processui et non regritur citatio ita dicit
in.d.h. si ad diez et in.d.l. nō ignorat et in.d.l. si fi-
nita. h. uil. dicit q̄ tunc 2demnabit in expēs non
repetita citatione q̄n in prima citatione apposuit
2minationē et p̄ consequēs sibi 2dicit Inno. in.c.
calumniaz d̄ penis et do. pe. d̄ ancha ibi et do. car.
tenet q̄ non regritur citatio q̄n condempnat 2tu-
max in expēs et idez tenuit Inno. in.c. cōsuluit
de offi. de le. Ad h̄bi videt q̄ ista sit pura veri-
tas q̄ 2tumaz possit 2dempnari in expēs eo nō
citato et de hoc dico fore hie cāuz i v̄s. satisfactio-
ne premissa v̄bi fuit mulctat et etiā cōdempnat
in expēs sine citatione Ego demōstro nouissi-
ma rōne illud dicit intrinsecuz processui q̄ iudez
ex officio suo p̄t excitare nemise petēt itā colligi-
tur ex dicto bar. in.l. eu3 q̄ ita. h. q̄ ita. ff. de v̄. ob.
et in.l. exceptionē. C. de probationibz et in.l. lecta-
ff. si cer. pe. et l. l. si v̄nus. h. pactus. ff. d̄ pactū. Istud
probaf in.l. si p̄. C. de actionibus emp. et in.l. iuli-
anus. h. offerri. ff. co. faciat q̄ ibi voluit bal. s̄z iu-
dex p̄t condempnare in expēs. nemine petēt ex
sao officio ut sunt due glo. valde elegantes in.l.
si quis missum. h. iudez. ff. de dam. infec. et l. quo
arbit. ff. de arbit. quas glo. allegat Bal. in.l. pro-
perandum. h. s̄nautem in alterutra. C. de iudicijs
vbi dīc q̄ sunt accessorie ad processum. l. ediles. h
item sciendum. ff. de edili eq̄l. l. non ignorat. C. d̄
fructz et litz expēn. et q̄ si iudez non condemnat in
expēs non facit litem suam si non fuerit petit
um ideo cautela est q̄ petatur contumacem con-
demnari in expēs. ego ad hoc allego glo. sing. in
c. fi. de rescriptz facit q̄ idem Bal. voluit in.c. ex
parte de rescriptz. vbi allegat glo. di. h. iudez er-
go sequitur iūia ratione q̄ iudez potest condem-
nare contumacem in expēs illo amplius non ci-
tato nec est opus cōminatione quia in accessorijs
et in his que sunt intrinseca processui non requiri-
tur citatio ut est dictum et expēse sunt intrinsece
processui et accessoria saltem ergo sequitur q̄ sine
citatione p̄t condemnari. Et si quispiam oppo-
nat q̄ iste tex. loquitur quando contumacia erat
manifesta dicit hic Bal. q̄ potuit excommunicari
sine alia citatione q̄ eius contumacia est notoria
et actu permanens et per consequens non probat
istam conclusionem. Ego respondeo verum esse
q̄ hic contumacia fuit manifesta tamen operatur
circa excommunicationem ut potuerit excommu-
nicari sine alia citatione que regulariter requirif
ut in.c. sacro de senten. excomuni. sed quo ad satis-
factionem expēs non curatur si contuma-
cia erat manifesta quia poterat condemnari am-
plius non citando et plus dico quod non potest
contumacia esse non manifesta ex eo quia ex ac-
tis appareat commissio citationis et relatio cita-
tionis facte eo ipso q̄ in actis dicitur q̄ est ab-
sens contumacia sua est manifesta quia acta trā-
seunt in notorium ut per Inno. in.c. ex insinua-
tione de. appell. h̄ in.c. cū oliz. de v̄b. sig. et in.c. si
ghificauerit de testi. Et ex istis diccas bal. male-
log in.c. prout dolo. et 2tu. vbi dicit q̄ talis 2tu-
max ē ipso facto bānit nec ipso facto mulctat s̄z p̄
iudicē dīc fieri nec requirif citatio ut videat se po-
ni in bāno vel in mulcta q̄ sunt 2sentanea et ac-
cessoria processui et dīc eē elegas dictū Inno. l. d.

33

e. calūpnia q̄ dicit 2 cāuz d. l. ij. ff. si quis in sus-
vo. et licet sint accessoria tñ veniūt ab ext. insco
Et si subtiliter quis opponat illud q̄ iudez p̄t
ex suo officio facere dicit esse 2sentancū processui
ut sapius dixi ergo p̄t expediri sine citatiōe et sic
illa mea rō retoq̄bit contra me nam iudez p̄t ex
suo offi. multat et probat in.d.l. ij. et p̄ hoc con-
fundit doctrina bar. in.d.h. si ad diē 12 dīc dici re-
stringendo illam rōne q̄n illud tale tēdit ad ve-
litatē p̄tis tunc dicit esse consentaneū intrinsecū
s̄z q̄n non tendit ad comodū partis ut est bānire
vel multat in pecunia vel remouef ab officio nō
dīc esse intrinsecū ipsi actui intētato īmo venit ab
extrinseco licet sit cōsentaneū et p̄ consequēs bal.
non recte loquif. Et existis elicit 2clusio q̄ 2tu-
max p̄t puniri in expēs eo amplius nō citato li-
cet nō precesserit 2minatio 2 bar. sali. et sequaces
Nota ibi ante extē cāe q̄r exponit d. anto. et d.
cardi. et alijs. i. ante conclusionē cāe et liquidationē
negocij concordat. c. nos in quēq̄ ij. q. i. c. ecclesia
sancte marie d̄ 2st. cū si. et dico q̄ plus probat iste
tex. q̄ 2 istū 2tumacē potuit procedi vsq; ad exi-
tū cāe sine alia citationē. Et si oponat q̄ 2tumacia
sup vno articulo non extēdit ad aliū ut not. in.c.
consuluit de offi. dele. ergo non potuit procedi ad
diffinitiuā amplius nō citato rōdeo q̄ iste nō po-
tuit dici 2tumaz sup vno articulo īmo dicit̄. con-
tamaz sup tota cā q̄r dixit nolo corā vobis litiga-
re sicut ergo ille qui recedit appellās frustratorie
non est amplius citandus s̄z est procedēdū ad sen-
tentiā ipso amplius nō citato ut in cle. i. co ti. ita
isto casu facit. c. ij. de dolo. et 2tu. li. vj. . Nota
ibi episcopatū adimi q̄ pp contumaciā nō puen-
tur ad eū effectū ad quē puenit p̄ diffinitiuā q̄n
tūpp contumaciā ultrāvñt bona et soluit credi-
tori ut i.c. consultationibz de offi. dele. fm. do. car
hic tamen talis distractio non habet effectum
quem habet diffinitiuā vide que dixi ibi videli-
cer i dicto. c. cōsultatiōibz. Et etiā probat iste
tex q̄ excommunicatus non p̄tatur beneficio po-
test tamen priari fructibus beneficij de quo in
c. pastoralis de appella. voluit hic Innocen. q̄ in-
telligit Bal. hic quando contumaz est verus et
expressus als secus allegat. l. fulcinus. h. fi. ff. ex
quibz causis. in pos. ea. et q̄ habetur i.c. vitat. d̄
dolo et 2tumia. tu pondera qua hic interuenit ni-
mia contumaciā ut dixi superius. Nota eti-
am q̄ ex defectu nō rescidendi in ecclesia propter
impedimentis excoicatiōis nō dīc seq̄ p̄tatio bene-
ficij ne dupli pena conterat ut i.c. at si clerici. h.
fi. j. eo. l. senat. ff. d̄ accusat. et q̄ dicta impotēcia
surgit ex seqlla pene impositē iō sibi non imputat
facit glo. i. c. iputari d̄ regu. iur. li. vj. tex. i. c. quia
dueritatem de conces. p̄ben. secus si delictū nō re-
sidendi veniret imediate ex culpa plati q̄r tūc vi-
def p̄uat iuxta not. i. c. ex tue. de cleri. nō resid.
vbi ē spoliand. bñfitio ut ibi h̄. Et p̄dera q̄r dīc
nō adimi ep̄atū. Naz dixit hosti. i. c. cū dilecti de
accusa. q̄ raro lucnīt q̄ ep̄us remoueat ab ep̄atu
et concordat. secundum dominum. Cardi. ibi. c.
veritatis de dolo et contuma. c. ex litteris de
excessi. prelato. nec i. veniunt nisi hos tres ca-
sus in hac compilatione ego addo alium in capi.
in nostra de procur. et in.c. fi. de eta. et qualita.

34

¶ Ultimo ego yltra omes alios vico hic fore ca
uz sin. q̄ cōtra absētē 2tūmacē potest ferri sc̄ētia
priuationis ab episcopatu eo amplius non citato
facit. l. ne dui. C. d. pen. r. ff. d. siccār. l. lex. cornelia
. q̄. 2stitutū z dicit hic bal. q̄ in hoc. c. nō fuit pro
nūciatū sup declinatoria fori z tamē valet excōi
catio vñ ē hic casus q̄ pronūciatio sup iurisdicōe
non ē de substātia iudicij qz hic iurisdicōe erat
liquida z nichil erat obiectū vel hic non erat dcl
natoria s̄ delusoria fori qz illicentiat' recesserat
tu dic q̄ non est neccesse pronūciare sup iurisdic
tione s̄ ē bona cautela pro quo uide lapū in. c. i.
de Reptis. li. vi. do. anto. z alios in. c. sup litteris d
Reptis. ¶ Et opponit h̄ istū ter. iste episcop' vide
tur accusatus de tali facinore pp q̄ ep̄atus venie
bat sibi adimēdus ergo debuit retincri in carcere
de tanto facinore vt. l. si. C. de accus. l. ij. C. de ex
ibet. re. So. bal. ibi loquunt post inscriptionē accu
satoris hic ante vel ibi post nomē rei receptū iter
reos. in facinorū qz tūc statū detinet ut. l. capite qn
to. ff. d. adulē. ¶ Nemo ad glo. prima glo. oppōit
videtur q̄ iurislatorū vtā falsa latinitate q̄ eē nō
debet vt. c. ad audiētiā d. Reptis. l. plaucl'. ff. d. au
ro z ar. lega. posuit enī illud relatiūnū quē qui regi
tur verbo promiserat ex pte ante ideo d̄z diceſ q̄
So. glo. q̄ ponit pro qui z sic casus pro cān allat
q̄cor. facit. c. i. de sacra vncio. z iohaniſ. iiiij. ser
monē quē audistis non ē meus z apud virgilium
vrbem quam statuo vestra est. h̄m. hosti. z sic vbi
potest saluari p̄ figurā falsa latinitas nō vitiat fa
cit glo. d. istis figuris in. c. for' d. v. sig. ¶ In glo
ij. oppo. iste episcop' nō debuit interrogari an ve
lit r̄ndet corā concilio q̄a poterat 2pelli qz indici
uz reditur i inuitū vt. l. inter stipulantē. ff. de v̄b.
abli. c. intelleximus de iudiē. vñ videt 2missū ar
bitrio suo an velit respōdere glo soluit dupliciter
¶ Primo q̄ ex habūdātē fuit interrogatus z sic
ad cautellā nō ad necessitatē qz omnes cāe tunc
tractabāt in sinodo x). q. iiij. c. relatiū s̄ secūdūz
hoc superflua fuisset talis interrogatio tñ do. car.
dicit q̄ hec solo potest teueri s̄ glo fo. soluit q̄ id
fuit interrogat' ne h̄ct causā declinādi ideo ad ex
cludēdā declinatoria fori itcrogat' fuit iuxta not.
in. c. inter. de re iudi. s̄ non placet glo. hec solo. z
mouet qz sequereſ q̄ tota sinodus posset recusa
ri q̄ nō est verū vt tota sinod' recuseſ s̄ istud nō
videt bene dictū p̄ id q̄ habet in. c. in singulis v.
buiusmōi in glo. inq̄stio de statu mo. z. c. l. d. fo.
2pe. p̄ q̄ dicit vinceſ. q̄ sinodus p̄t recusari quā
do maiores q̄ presunt sunt suspecti vt ē metropo
litanus ij. q. v. c. quia suspecti. c. 2sulti de procur
ele. pastoral. h̄. pisana quoqz ciuitas de re iudi. d.
car. dicit q̄ glo. ista retulit se ad id q̄ cōiter conti
git. Difficile enim est q̄ omnes de sinodo sint sus
pecti dicit q̄ vbi maiores sunt suspecti tamē si il
lis exclusis quo ad illā causā possunt alij d. conci
lio iudicāt tūc non recuseſ sinodus posset et con
tingere h̄m. eū q̄ omnes d. concilio sint suspecti z
hoc in cōcilio prouiciali i quo p̄t 2tinger q̄ sint
panci z certa rōne sint suspecti secus i concilio ge
nerali q̄ representat totā ecclēsiā q̄ est fideliū con
gregatio z non potest errāt xiiij. q. i. c. arresta in
glo. z sic non ē facile q̄ conciliū generale erret nō
tñ de ipso p̄t dici id q̄ de tota ecclēsia. s. q̄ errā

35

re non possit s̄ est difficile z sic etiā recusari facile
non potest s̄ d. anto. dicit q̄ si alij epi assistentes
metropolitano in concilio essent simplices 2sulta
res tūc ex eo q̄ maiores sunt suspecti si metropoli
tanus nō ē suspect' arbitrio superioris esset pōde
rādū an ex hoc posset recusari tota sinodus debe
ret enī 2seruari qualitas capit̄ q̄ d. facili moue
ref ad dicta alioz s̄ qz isti epi sūt 2judices vt no
xv. q. viij. c. ep̄us. c. irrefragabili de of. ordi. ij. q.
vij. in sumā s̄i quoz consensu non indicat archi
ep̄us not. Innoc. in. c. graue de preben. poterit et
ex hoc archiep̄us als nō suspectus recusari recu
sando totā sinodū. ¶ Sed do. abb. diē se putat q̄
si remotis suspectis remanet sinodus ipfecto nu
mero req̄sitorū ad cāz q̄ pp suspicionē aliquoꝝ nō
poterit tota sinodus recusari. c. fi. de procura. z
c. dilecto de testi. Sed istud fuit dictū. d. car. hic
vt dixi q̄ tacito auctore sibi attribuit ex hoc dīc
hic do. anto. decidere q̄stionē an possit recusari or
dinarius si eius consultor aut assessor ē suspectus
dicit q̄ sic si arctaſ seq 2silium eius. sed si non ar
ctaſ ad sequēdū eius 2silium d̄z considerari quali
tas psone hoc dictum nō placet dño abb. qz cum
assessor cōiter recipiat pp impiaz iudiē. z h̄z 2su
lere i h̄is q̄ sunt iuf. ff. d. of. asses. p totū nihil opa
bif 2stātia iudiē. maxime cū ipse iudeſ ex facili cā
posset recusari vt in. c. cū vicelīmā d. of. dele. c. ac
cedens vt lit̄ non 2test. fortius poterit recusari
assessor ex legitima cā z si non admittit exceptio
sat̄ credid eē suspect' ipse iudeſ z allat. c. statutū
h̄. assessorē de Reptis li. vi. vbi d̄z q̄ assessor d̄z eē
neutri parti suspectus. Ita hic residet do. Abb.
¶ h̄ bal. hic dīc q̄ conciliū p̄t eē suspectū i tri
bus casib' p̄ si oēs presidētes s̄ suspecti. So si ma
ior p̄s eoz. nā 2cilio vocē vni' psōc gerit iō p̄ualz
dignior p̄ ipsi'. l. q̄ maior. ff. ad. mu. l. mortuo. ff.
d. fideius. Tertio mō si vnuſ recuseſ dūmō sit tā
te preeminētie z auētis q̄ alij nō andeāt h̄dicere
ar. l. si in tres. ff. de arbit. ¶ h̄z h̄c opponit 2ci
lium erat iudeſ ordinari' ergo recusari non poter
at vt. l. nemo. C. de iuf. o. iudi. soluit illud d̄ iure
ciuili secus d̄ ure canonico. Et rō est qz ius ciuile
succurrat p̄ alia viā. s. q̄ associet ep̄us q̄ via nō p̄t
h̄c locū d̄ iure canonico qz sp̄ossibilis ē q̄ ipse as
societ sibi vel ip̄i suo maiorī puta delegato pape
Et subdit bal. istud capitulū facere ad qōnem si
2mittit 2cilio alicuius magni collegi possit recu
sari 2ciliū tāquā suspectū sicut singulis psone z
ita praticaf z ē casus huius. c. z ē rō h̄z eū qz istud
collegiū nō ē aliud q̄ psone que faciūt collegium
vt singularit̄ not. i. l. sic. ff. q̄ cui' qz vniuersi. noſe.
¶ Dñs pe. de ancha. hic dīc q̄ i uno populo ma
xime ciuitat̄ cadit suspicio legitima allegat. d. c.
pastoralis. h̄. pisana vbi non ita de facili possunt
¶ Tu pondera quia nescio videre quo sp̄u. Hal
dicat hic esse casum q̄ collegium recusari possit
ex eo qz hic non potest colligi q̄ habuisse collegi
um suspectū. ex eo qz uno die promisit r̄ndere sub
eo die sequenti renocavit promissionē suam vñ si
promisit r̄ndere sub 2cilio presumendū est q̄ non
h̄cat illud suspectū nec ē verisile q̄ sequenti die
fuisset orta suspicio alio nō probato qz amicitia se
mel posta durāt p̄sumit vt p̄ Innoc. i. c. cū oporteat
d̄ accus. z bal. l. auē. si dicaſ. C. d. testi. iō nō v̄ v̄z

36

¶ renocavit pp saspitionē s̄z alio respectu voluit
effugere iudicium q̄ recorū ē fugere vt l. properādū
§.i. C. d. iudic. iō stat difficultas si ota sinod' pōt
recusari z cōster dampnante doc. istā glo. p̄ per. c.
licet de fo. & pe. certe ibi tex. logtur d. p̄slibus q̄
p̄sles fuerūt recusati suspecti p̄sles nō sit tota
cōitas s̄z sūt p̄sidentes cōitati z sic nō ē magnus
numerus z sic nō obstat allat etiā cle pastoral. §.
pisana Wondera licet do. pe. alleget ulū tex. hic
z etiā d. abbas pro certo nō probat h̄ istā glo. ex
eo q̄ ciuitas est vniu ciuiū adiuuice cohabitanci
uz vt not. in. c. si ciuitas de sen. ex co li. vi. z. in. c.
rodulphus d. Sept. Letus hominī ciuitas appellatur
vt scribitur de sōnio scipionis z facit tex. in
aut. de questo. in prin. in v. nr̄a ciuitas populosa
ideo facile est habere homines vnius loci suspec
tos. H̄ nō est sic in concilio q̄ congregat ex pluri
bus cohabitātib̄ seorsū z i separatis ciuitatib̄ iō
nō potest esse ita vñimilis suspicio q̄ quis habeat
imamicos prelatos talis dioceſ z prelatos alteri
dioceſ z s̄c de singulis z ideo nō probat op̄. doc
torū h̄ glo. ibi. Nec etiā obstat. c. fi. d. procur. nec
glo d. c. in singulis z maxime q̄ iste erat ep̄us vñ
nō videſ verisimile q̄ omnes prelatos diversarū
dioceſiū congregatos in concilio haberet suspec
tos s̄z valde obstat d. c. q̄ suspecti in v. renuit vi
tare collegiū conciliij q̄ respondeo q̄ non obstat
ex eo q̄ ibi conciliū cōgregatū erat h̄ iohanez cri
stomū iō non ē mirū si recusant conciliū suspec
tu z q̄ h̄ ipsū fuerat congregatū ex quo tex. ausus
sū dicere q̄ si conciliū generale congregaret h̄ pa
pam poss̄ papa illud recusare vt suspectū. H̄ i ca
su nostro. ista sinodus nō congregauerat se h̄ istu z
episcopū s̄z se congregauerat vt est moris z iuris
ad regulandū prouinciā iō videſ q̄ non possit tota
sinodus recusari z pondera q̄ glo. dicit tota sino
dus quā sentiat q̄ p̄sidentes concilio possent
recusari vt suspecti z facit glo. in. l. i. C. d. vindic.
manu que exponit conciliū idest p̄sidentes conci
lio z admītoz v̄hemēter q̄ nullus istoz patrū
viderit. l. i. C. si rector prouinc. vbi p̄ illū tex. in v.
conciliarios demesticosq̄ colligit argumentum
q̄ si caput cōciliū ē suspectū totū cōciliū recusatur vt
suspectū z allat q̄ hic h̄ in nouella. Adde etiā
ad illud d. iudice z ei⁹ vicario aut assessore singu
larez tex. scognitū do. anto. io. d. imo. do. abb. in
l. i. C. si quacūq̄ prediç. ptāe vbi habet q̄ si ordi
narius index ē suspect⁹ q̄ nō propter hoc ē suspec
tus ei⁹ vicari⁹ nisi eadē cā suspicionis que ē in iu
dice repiaſ in vicario ex quo tex. arguo q̄ multo
min⁹ poterit recusari ordinarius si eius vicarius
aut assessor ē suspect⁹ nisi eadē cā suspicionis ē et
ordinario pp̄ cōciliū q̄ scqueſ maximē hac tempe
state q̄ ita in deterius res data ē ita ingenia mo
derna pigrescunt vt q̄cquid p̄sulat vicari⁹ z asse
ssores sequāt iudices ordinarii. Et ex istis h̄ sal
uatā istā glo. quā tota iur. prudētia antiqua z mo
derna ausa ē paruipendere reprehēdo. Deus p̄
dñi nři ih̄i xp̄i laudetur in fclā.

Cōatur alia solutio extra glo. f. vicē. phi. ia. d
arbēga f. acis. vercellēs z fuit interrogat⁹ q̄ forte
h̄ebat ius reuocādi domū. c. fi. d. fo. & pe. c. vocatō
v. q. ii. l. i. §. legatis. ff. d. iudic. illa iura dicunt de
h̄ste p̄uilegiū reuocādi domum s̄z q̄ iste h̄ebat

37

istud p̄uilegiū ē diuīnare z etiā nō ē bona so. fm.
io. de ligna. q̄ si cōciliū erat cōgregatū ad reformā
dos mores ecclēsie alias prouincie z iste erat ep̄us
illius prouincie ergo non h̄ebat ius reuocādi do
mū secus si ob aliaz cā veniss. Pro certo michi
videſ q̄ iste fuit interrogat⁹ vt excluderet a decli
natoria q̄ autē esset illa nos latet. Daf quarta
so. p. pe. z abb. q̄ iō fuit interrogat⁹ q̄ cā criminis
ē d. maioribus z cause maiores ē sine cā trāſ
feri p̄nt ad papā. c. vt debitū de app. q̄ reprobat
hic iō. d. ligna. q̄ non refūtūr sine r̄cmedio ap
pellationis vel s̄li. vt d. c. vt debitū. Do. car
d: cit q̄ qdaz sunt adeo magna d. qbus null⁹. citra
papa cognoscit c. maiores de baptis. not. i. c. qd
trāſlationē d. offi. del. c. sicut d. erces. prela. iste de
ferūtūr ad papā etiā citra appellationē. Quedā
p̄nt cognosci etiā p̄ aliū exēplū i. c. Quis d. elec. li
v. z tūc regriſ appellatio non frustratoria z iō. de
cā criminali ep̄i bñ possūt cognoscere comprouin
ciales ep̄i licet non disiniere c. accusatus ij. q. v. ita
dicit hic do. car. q̄ do. abb. tacito auctoꝝ sibi attri
buit. Cēl dicas q̄ non fuit interrogatus q̄ erat
i electione ipsius an velle queniri corā cōcilio an
corā papa d. cā criminali iō si elegit vñ non pōt
postea variare ex quo iſurgit doctrina q̄ vbi rei ē
electio corā quo ex plurib̄ iudicib̄ litigare velit
q̄ electo vno non pōt postea variare vt ē i scolari
z forte dīc hic d. pe. d. ancha. idē i ep̄o vt hic aut.
bita. C. ne fili⁹ pro p̄c z cuiuscūq̄ sit electio post
quā elegerit variare non pōt q̄ ē notādū fm. eu z
sic sentit do. pe. q̄ iste ep̄us potuit queniri corā cōci
lio s̄z illud poterat declinā. H̄ michi videſ q̄
verus stellectus ē quē dedi supiū firmādo ter. q̄
ex p̄uilegio iste ep̄us poterat declinare cōciliū z si
dicas glo. l. i. ff. si q̄ in ius voc. non ie. logtur i nō
suppoito iurisdictioni z iste tex. logtur i supoito
iurisdictioni conciliij dico q̄ non ē bñ dictū q̄ s̄mo
sibi logf i eo q̄ non erat supposit⁹ ex p̄uilegio s̄z de
iur. cōi⁹ erat supposit⁹ iurisdictioni vt appet in. v.
privilegio ibi posito nec ē verū dictū. d. pe. q̄ epis
copus possit eligēr an corā papa an corā concilio
pro criminis queniat q̄ segtū q̄ poss̄ declinare
forū pape eligendo conciliū q̄ nō ē dicēdū p. c. cūc
ta per mūduz. ix. q. ii. Cēl salvando poss̄ dici q̄
in criminalibus quis non tenet r̄ndēr in concilio
nisi fuerit citatus z sibi exposita fuerūt criminis z
pat⁹ veniat ad r̄ndēn. H̄oc soluit hosti. q̄ hec
fuit cā dirimēdaz litū q̄ se non cogebat inuit⁹
defendere s̄z si hosti. intendit q̄ p̄ r̄ndēnez fuerit
precise obligatus ad litigan. hoc non procedit q̄
soluz cogit. cātive puniēdo cōtumaciam. Sexto
poss̄ intelligi q̄ fuit interrogatus ad effectū litis
z testande s̄z hoc non cōsonat littere. Ex istis appz
q̄ p̄ma z fa. so. que date fuerūt p̄ glo. sunt viores
In ea glo. ibi. l. inter stipulantes. §. i. ibi dicitur
q̄ nil valet stipulatio cum stipulor. a te stichum z
tu de yno intelligis z ego de alio secus euz in iu
dicio a me petis quia iuditium r̄c. In ea glo.
ibi. §. ex causa not. ex ea quod licet quis exclu
tur ab exceptione declinatoria fori tñ intelligit
nisi de nouo supueniat c. iſinuāte d. offi. del. vide
q̄ ibi dixi. In glo. ii. opponit iste ep̄scop⁹ erat
reus. s̄z reus nō experit s̄z se defendit actor aut̄ est
ille qui expitur vt iij. q. iii. c. i. c. pastoralis de

39

cā poss. et proprie. l. si. C. de iniis voc. **Glo.** soluit q̄ ponit experiri pro offēdē aliquādo tñ ponitur pro agere ut i h̄ris facit. c. dispēdia. h̄. reus d̄ Sept̄ li. vj vbi actor dicit proprie experiri facit c. cōquerente de rest. spoli. bal. in. l. ij. c. de executi. iudi. **Glo.** in. v. placere opponit nōne est loc⁹ penitētie ut. l. si conuenerit. ff. d̄ iur. o. iudi. vbi si promitto rñdere corā certo iudice poss⁹ re stegra penitere glo. soluit q̄ locus est penitētie p. c. cum laici de iur. patro. s̄z nō hic q̄ nō poss⁹ penitere i alterius preiudiciū et p̄ hoc nō solui. cōtrariū nec c. cū laici facit q̄ s̄m. do. anto. ibi nō dicit q̄ pos s̄z pēter̄ s̄z q̄ poss⁹ fieri accumulatio **Sz** do. abb. dicit q̄ illud. c. bñ probat q̄ est locus pñse s̄z logf alio casu q̄n patronus propria auctoritate conces fit ipsā ecclaz laico que concessio nō valuit q̄ ad eū non p̄tinet concedere ecclaz s̄z pñtare ad ecclaz ideo potuit penitere q̄ actus fuit ipso iure nullus secus si p̄ pñtasset ep̄o. vñs fo. aliū q̄ tūc procedit dictū. d. anto. q̄ nō potest penitef nisi accumulādo vt i. c. ch. autē d̄ iure patro. et p̄ io. an. i. f. gula. in re cōi li. vj. **U**ltra glo. goffre. et philip. dicit q̄ illa. l. logf cū z̄sensit in iudicē alienū s̄z hic cuz z̄sensit i iudicē propuž et hoc ē s̄m. io. an. q̄ dicit moderni q̄ ibi fuit pactū d̄ iurisdictiōe dāda quo casu lic⁹ penitere an lit z̄test̄. agef tñ ad steresse allant not. in. c. significasti de fo. 2pe. s̄m vñc. hic agebat de iurisdictiōe nō declinanda quo casu penitere nō licet ex quo semel consensit vt hic et remittit io. an. ad spe. de z̄petent. iudicē. adi. h. i. v. sed nūquid poss⁹ et refert hosti. dicef q̄ si potuiss⁹ ep̄iscop⁹ penitere nō tñ z̄tumacit̄ recedēt̄ potuiss⁹ q̄ dictū est sine cōi rōne s̄m. do. abbatez qr si potuiss⁹ penitere nō z̄misiss⁹ z̄tumatiā et recedēdo nō es̄z videt latitat̄ qui si suiss⁹ pñs nō cogeref rñdere vt dixit lex in. l. non videt. ff. d̄ iudicē. **E**t pro enucleatiōe hui⁹ passus dñs abbas dicit duo esse vidēda p̄mū ē quale pactū hoc stercesserit et quaf non potuit penitere fo. de effectu pacti in prorogāda iurisdictiōe. quo ad p̄mū dicit cōiter tenerit q̄ hic steruenerit pactū d̄ nō declināda iurisdictiōne sui iudicē. qui exceptiōe vel p̄uilegio poterat recusari q̄ pactū efficit irreuocabile lex autem h̄ria logf in iurisdictiōe danda iō locus est penitētie re integra facilis cn̄z z̄seruat iurisdictio i ee producta q̄ def de nono tum q̄ tunc agitur d̄ remouēda quadā nubecula recusandi que resid⁹ in parte non autē detribuendo aliquid iudici iō i tali pacto non requirif pñtia iudicē. s̄z sufficit presen tia partis ar. c. q̄ piculosū vj. q. i. l. si quis i' conscribēdo. C. de pactis ex quo semel approbavit in dicez nō posset sine noua cā illū recusat̄ regula q̄ semel in vj. c. int̄ de re iudi. s̄z q̄n agif d̄ iurisdictiōne de nono danda q̄ non potest tribui nisi iudec consentiat ideo anteq̄ adeatur iudec loc⁹ est penitētie vt d. l. si conuenerit et ita dicit esse iustifica taz lecturā cōez hui⁹ lex. **Sz** pro certo vt iam dixi supias ista lectura cōis confundit q̄ nemo renūciat p̄uilegio declinādi nisi spetialiter renūciat vt. l. i. ff. si quis in ius voc. **Sz** hic non renūciavit specialiē p̄uilegio declinādi ergo non cecidit ab illo nisi dicas q̄ calor iudicij illud opat̄ vt dixi superius item mirū est q̄ domus abbas nō pondere rat istā glo. q̄ dicit vel contumaciter recessit et sic

39

sentr̄ q̄. d. l. si conuenerit hēt locū cuz promittēt̄ expresse penitet secus si contumaciter se abñct̄ q̄ tūc rōne p̄missionis p̄ambule p̄t h̄ ipsuz proce di tamq̄ contra z̄tumacez et iſtud etiaz sentit hic io. an. Ego adduco s̄m. dictū Inno. in. c. preterea de dilatioib⁹ vbi dicit q̄ h̄ns p̄uilegiū declinādi si citet a iudice et nō comparet et sic est contumax in comparendo q̄ nō p̄t opponere declinatoriam pro illo dicto videtur glo. ista valde singularis et iſtud probatur in. d. l. si conuenerit inq̄tūm ibi dicit si antequam adiret̄. index mutata voluntas fuit pondera et q̄ vñ q̄ d. l. si conuenerit cōcordet cuz isto. c. q̄ ibi suuit littera q̄ voluntas nō potuit mutari postq̄ fuit aditus index s̄z iste est casus hic q̄ dicit q̄ fuit introductus iste ep̄iscop⁹ ad conciliū et fuit interrogat̄ si volebat respōdere corā eo qui promisit q̄ sic ergo non potuit mutare voluntas et iſtud glo. ibi dicit q̄ dicit adiri p̄ litis z̄testationē. dico q̄ d̄z intelligi maxime sufficit. n. q̄ i presencia iudicē acceptant̄ fiat illa p̄missio q̄ tūc nō ē locus penitētie posito q̄ sit alienus index et sic nō videt siēda illa differēta an agit̄ de iurisdictiōe prorogāda aut non declināda q̄ si in presentia iudicis acceptant̄ in iudicio fiat q̄ tunc nō sit loc⁹ penitētie et p̄ cōsequēs verus est intellect⁹. Jo. de ligna. do. anto. et do. cardi. in se duz dicunt q̄ hic loquitur de iurisdictione prorogatiua nec fuit locus penitētie. **N**ec obstat d. l. si conuenerit q̄ ibi conuētio fuit facta cū sola parte s̄z non corā index ce quo casu acquiritur ius iudicii vt quo ad iudicēz nō possit pacificēs aliter penitere et dicit hic do. anto. q̄ si est factū pactū corā iudice d̄ prorogando in futurū et tunc p̄t penitere solvēdo ster esse nisi dicam̄ et p̄cise z̄pelli calore iudicii vt per bar. in. l. stipulationes nō dimidit̄ur. h. celsus **Sz** si pactū sonat i submissione de pñti vt q̄ iterrogatus corā iudice an velit rñdere promittit sic tūc statim est facta prorogatio tenēdo illā op̄i. q̄ prorogatio sit circa z̄testationem vt not. in. c. int̄ mon. de're iudi. bar. in. l. qdā consulebat. ff. de re iudi facit lex. est receptū. ff. de iurisdictiōe. o. iudi **Sz** tenēdo q̄ requirif litis z̄testatio vt not. in. d. l. si conuenerit nō videtur facta prorogatio tñ compellif prorogar̄ vigore pacti facti corā iudice nec poterit penitere et ad hoc adducit istuz lex. **Sz** do. abbas dicit q̄ iste intellectus non adaptat̄ ad hunc lex. q̄ aut iste ep̄iscop⁹ erat de ista prouincia affricana aut nō primo casu nō potest aliquo mō procedere q̄ aut agebat ad depositionez et conciliū erat index respectu cognoscēdi s̄z respectu deponēdi solus papa et sic non potuisset prorogar̄ iurisdictiōez z̄ciliū respectu d̄politiōis fidei et not. i. d. c. q̄ trāslatōez d̄ off. le. z̄not. i. d. c. quis et d. c. accusat̄. Si vñ nō agebat ad depositionē s̄z ad alia pena et tūc z̄ciliū erat index vj. q. c. scitote aut iste ep̄us erat alteri⁹ prouincie et tūc iſtud pactū nichil valuiss⁹ q̄ nō potuiss⁹ prorogar̄ sine licētia sui supiōis vt not. hosti. et io. an. i. c. ad f̄spōdēdā d̄ offi. ordi. et i. c. significasti d̄ fo. 2pe. nec appetet hic q̄ interuerit consēsus superioris ideo dicit istum intellectum do. anto. non applaudere huic littere. **M**ichi videtur q̄ planior intellect⁹ est prima solutio data p̄ glo hic q̄ ex habūdanti fuit facta ista interrogatio s̄z nō erat necesse q̄ conciliū erat

70

index competens q̄ presumit q̄ illū q̄misit citari
et ad citationē conciliij 2paruit nec videt vera fa-
so. q̄ iste hēbat p̄uilegiū declinādi q̄ nō cōstat de
buiusmōi p̄uilegio declinādi iō dō oñdi vt s.c. a
nobis d̄ decim⁹ et q̄ bē in. c. i. de prescriptio l. vj.
ideo standā est iuri cōi vt nō habeat p̄uilegiū dcli
nādi et min⁹ vulnērātar regule iuris tēnēao q̄ ex
habūdanti fuit interrogat⁹ et sic diuisiōes sunt
ad istū tex. alie solutiōes et alie lecture s̄ i se stel
lectus do. anto. ē verus s̄ non videt fiēda illa di
stictio an proroget s̄ futurū an submittat se in pre
sēti q̄ eo ipso q̄ in iudicē p̄ntez et acceptantē iudi
cialiter fit promiss. o d̄ respōdendo q̄ nō p̄t vari
are promittēs istud voluit glo. respōdēdo ad illaz
.l. si conuenierit Secūdo hoc op̄af calor iudicij et
presētia iudicis acceptāt̄ ar. l. cū ostēdimus. h. fi.
ff. de fiduciō. tuto et l. cū pro quo. ff. d̄ inius voc.
et l. si quis vxori. h. si seruum. ff. de furtis et l. ma
numissio. ff. de manumiss. vindicta vnde si calor
iudicij operatur stipulationē q̄ est plus ergo for
tius opabit rem definere eē integrā et ideo dixit
do. pe. de ancha. s.c. si qñ de offi. dele. q̄ index de
legatus p̄t exequi transactionē factā corā se ca
lore iudicij licet supius alegaueriz in. c. cū te. eo.
ti. Et circa istū passuz q̄ satis cottidianus est
distinguit io. de imo. hoc mō qñqz agitur de pro
rogāda iurisdictiōe p̄ litigii sc̄iēter factū per par
tes corā iudice nō suo et tūc cōiter tenet q̄ nō pro
rogat iurisdictio an̄ litez cōtestatā p̄ id q̄ bē in. l.
i. ff. d̄ iudi. et in. l. si cū dote. h. eo t̄p̄e. ff. so. mat. et
hoc dicit eē clarū vt p̄tes possint recedere ab ipso
iudice qñcūqz velint an̄ lit̄z p̄testz. inducit tñ pro
rogatio saltez quo ad. actus gestos et allat angl. l
d. l. p̄ma. ff. de iudi. et fm. aliquos videt proroga
ta iurisdictio s̄ reuocabūt q̄ p̄nt penitēre an̄ litē
pt. et istā op̄i. dicit tangi p̄ io. an. in addi spe. in ti
de 2petent̄ iudi. adi. h. i. v. s̄ nunquid erit illā
tñ nō tenz iaco. bu. in. l. i. C. de iur. o. iudi. In
terdū partes prorogat expresse iurisdictiōes co
raz iudice et se subiciūt iurisdictiōi illius et tunc
prorogata est eius iurisdictio nec hēt locū p̄nia et
hoc probat in. d. l. i. ff. de iudi. et in. l. ē receptum
ff. d̄ iur. o. iudi. et vtrobiqz hoc tenet angel. Sz
iaco. but in. l. i. C. de iur. o. iudi. dicit q̄ locus est
p̄nse vsqz ad litis 2testationem et hoc voluit glo.
in. l. i. ff. de iudi. et forte in p̄ctica seruāt fm. eūz
opi. illius glo. licet guil. de cu. tenuerit cōtrariū
enius opinionē veriorē eē putat do. anto. hic q̄ de
hoc allat istū tex. s̄ hoc nō probat q̄ oportet i
tellere q̄ iste ep̄us erat d̄ aliena prouisīa et q̄ ei⁹
metropolitanus 2sensisset p̄. c. significasti de fo.
2pe. q̄ ad hunc tex. est diuinare Qñqz fit quen
tio de r̄ndendo corā iudice alias nō suo et tūc vi
det q̄ admittat penitētia vsqz ad lit. contest. vt
in. d. l. si conuenierit tñ doc. cōiter tenet q̄ si pro
missio fuit stipulatiōe vallata q̄ poterit agi ad in
teresse et ad penā si fuit promissa per. l. d̄iē p̄fserf
h. stari ff. de arbitz et dc iure canonico poterit agi
ex nudo pacto ad interesse Sz pet. vt refert ci
s. l. si. q̄ ex 2sensu. C. d̄ ep̄scopali audi. tenet q̄ nō
potest agi ad penā ex quo lex p̄mittit penitētiam
ar. l. grachus. C. d̄ adulē. Et sequit̄ io. an. i. d. h.
i. si prefata additione et dicit. d. card. q̄ hec op̄i.
placuit collegio paduano ipse tñ sequit̄ eōez op̄i.

71

q̄ illa. l. si conuenierit solū permittit penitētia res
pectu iurisdictiōis iudi. s̄ nō denegat quo mi
nus alias possit agi ad penā vel ad interētē vt pac
tū nō 2tineat turpitudinē facit q̄ habet in. l. stipu
laciō ita. h. alteri. ff. de v̄b. ob. et procedit hoc etiā
si dicta quen̄tio sit facta corā iudice p. d. l. si con
uenierit q̄ loquit̄ idistincte l̄ do. anto teneat cō
trariū q̄ tūc videt falli fides iudici et p̄ti s̄ fm.
io. d̄ imo. forte verior est op̄i. cōtraria q̄ seq̄ do.
cardi. p. d. l. si quen̄tio q̄ loquit̄ idistincte Et
p̄ predicta dicit io. d̄ imo. patere q̄ si quis promi
fit respōdere corā quocūqz iudice nō pp̄ hoc pote
rit quen̄ri corā iudice nō suo licet si cōuēt̄ non
opponat poterit ibi cōueniri cū videat ibi destina
ta solo vt voluit guil. de cu. in. d. l. i. Qñqz qs
promisit soluere in certo loco vbi alias nō sortit
foruz et tunc clarū est q̄ ibi p̄t conueniri q̄ ibi cē
setur 2xisse vt in. c. fi de fo. cōpe. et in. l. cōtraxisse
ff. de actio et obli. idēz videt si quis promisit solue
re in quocūqz loco licet guil. de cu. in. l. si quis. C.
de ep̄is. et cle. dicat q̄ illa generalitas restringitur
ad loca idonea s̄ comunit̄ eius dictū nō tenetur
vt hic per do. anto. idēz videt dicēdū si quis pro
mittat soluere vbiqz fuerit inuētus vel si dicat
bononie fauēcie et vbiqz locoz et ita cōiter p̄atica
tur tñ do. anto. hic dicit q̄ generalitas illa 2strige
tur ad similia expressis vt i. c. sedes d̄ R̄pt̄ Sz
io. de imo. dicit q̄ illa clausula ē idefinita io. nō
restringet. l. si is q̄ ducēta. h. vtrū. ff. d̄ reb⁹ dubijs
nec procedit illud. c. sedes qñ cl̄a esset vniuersalis
vt voluit io. an. post Inno. i. c. cuz i multis d̄ R̄pt̄
in vj. W̄er predicta dicit patere quid iūt̄ si pro
mitto soluere vbiqz volueris Sz qd si pro
mitto soluere vbiqz tibi placuerit Do. anto. di
cit q̄ cū illud verbū placuerit importet arbitrius
boni viri vt plene p̄ bar. in. l. si sic. ff. dele. i. q̄ non
poterit quen̄ri nisi in locis in quib⁹ bonus vir ar
bitraref poterit tamē i illis quen̄ri et si alias ibi
sortiref foruz Quid si promittat soluere vbiqz
qz fuerit petitū vel vbiqz fuerit quen̄t̄ refert
oldra. dicere i. l. ticiū et meuiū. h. i. ff. d̄ admi. tuto
q̄ solū potest conueniri i illis locis in quibus alias
sortitur foruz q̄ in illis tñ potest fieri petitio vel
cōuentio iudicialis. l. amplius nō peti. ff. rez ratā
haberi Sz do. an tenet sufficere q̄ in actu peti
tionis nascatur actio. l. ticius. ff. d̄ verb. obli. sed
opi. oldra. est verior fm. io. de imo p. d. l. amplius
q̄ hic agitur de petitione iudiciali fienda a reo.
que si non seruatur insurget obligacio ad iteresse
vel ad penā ideo videt stricte sumi. q̄ petitione
iudiciali p. d. l. amplius non peti et p̄ hoc non ob
stat. l. si dece 2 petiero. ff. d̄ verb. obli. et quod not.
bar. in. d. l. amplius nec obstat. d. l. ticius quia ibi
petitio non poterat fieri a principio nisi d̄ facto io
de illa oportet intelligi s̄ hic poterat fieri petitio
in locis idoneis ergo Sz Quid si promittat solue
bono. et fauē. tūc dimidēf obligacio et dimidia po
tit fieri i vno loco et alia dimidia i alio loco nō aut
totū i quolibz loco p. l. i. h. si q̄ ita cū ibi not̄ p̄
bar. ff. d̄ eo q̄ cer. loco Secūdo si adicref clausula
generalis et vbiqz locoz q̄ tūc totū poterit fieri in
quolibz loco expresso et ēt i alijs 2tenē sub cl̄a ne
alſ fideceſ ſe? ad minimā p̄statiōē qd ē absurdū
vt not̄. bar i. d. h. si q̄ ita et ita ſidet hic io. d̄ imo.

Con do. abb. sup hoc passu. dicit q̄ si tenem⁹ q̄ ad prorogationē fiendā recrāt̄ lit. cont. vt voluit glo. i. d. l. si conuenerit videt q̄ l̄ interesserit pactū corā indice tñ licitū ē penitere soluēdo iteresse ex quo sua iurisdictio nō ē prorogata nō potest talis index vti hac cōclusione qz nō valeret qcquid age ret tam p̄ factū ab incompetēti indice vt in. c. at si clerici. j. eo. z p̄ totuz. C si a nō 2pet. iudi. nisi dice ret q̄ l̄ nō sit prorogata in p̄ncipali ē tñ proroga ta quo ad actū cōclusionis ex quo ī illo pro tribu nali promisit videt respectu hu. us articuli tcnere rōne tract⁹ vel quasi respectu cōnētionis fiende sup iteresse sm. verā op̄i alk̄at quod notaſ i. l. i ff. si q̄s i ius voc. z glo. in. c. romaua. §. contrahētes d̄ foro 2pe. li. vi. Et dicit q̄ l̄ istud sit subtile tñ cui⁹ difficultate offendet z iō dicit q̄ videt proro gata iurisdictio ex quo consensit s̄ iudicē p̄n̄tez z acceptantē z allat. d. l. i. ff. d̄ iudicē z. l. ē receptū. ff. de iu. o. iu. z. c. significasti. j. ti. i. z dicit hoc s̄ētire bar. i. d. l. si conuenerit z iō regrit̄ lit. 2test. q̄n̄ nō iteruenit expressis 2sensus partiū corā indice vel saltē tacitus p̄ aliquē actū d̄notātez consēsu⁹ pu ruz z ita dicit se intelligere glo. d. l. si conuenerit nō tam regrit̄ expressus 2sensus z allat. Inno. in. c. ad peticōe⁹ d̄ accus. z bar. f. d. l. i. ff. d̄ iudicē. C Et subdit postea q̄ ex quo iste articulus ē cottidian⁹ z stricate. z cōfuse tradit̄ hic p̄ do. anto ipse di cit se clariorē doctrinā traditurū z iō q̄rit qd ope tur pactū d̄ respōdēdo corā alieno iudice s̄ p̄ntia⁹ ipsius iudicē. z refert tres fuisse opiniones primā fuisse licencij tenent̄. posse paciscentē peniteſ us q̄ ad litē contestatā s̄ tenet ad iteresse. Scđa ē q̄ nō valuit pactū nec quo ad agendū nec quo ad accipiēdu⁹ z licita est penitētia an̄ q̄ sit facta prorogatio iurisdictionis z hanc op̄i. tenuit pe. vt refert ci. in. l. si q̄ ex consēsu. C. d̄ epi. audi. z moueſ ex quo lex simpliciſ permittit peniteſ ergo ipu ne fiet talis penitētia. xxii. q. iiiij. c. q̄ peccat z ex permissō a lege nō ifertur pena. l. grachus. C. de adulē. z iō ita dispōit lex qz piclosū ē corā suspec to iudice litigaf. l. aptissimi. C. d̄ in. iiij. q. v. c. q̄ su specti z istū seq̄t̄ io. an. i. ti. d̄. sc̄opet. iudi. i. addi. §. i. v̄su. qd si prom̄si z moueſ plurib⁹ rōib⁹ p̄mo qz turisdi. sp̄edet a solo ptiū cōsēsu nō eīz agiſ d̄ turisdi. data lege v̄l supior̄ iō nō ē miz si disoluſ eo vinculo quo ligaf. c. om̄is res. j. d̄ reg. iur. fo. qz iudex ex hoc nō potest aliquod iteresse preten def tercio qz per hanc penitētia res reduciſ ad suā p̄stinā naturam vt i. c. ab exordio. xxv. di. l. si vnuſ. §. pactus ne peteret vers. q̄ i sp̄e. ff. d̄ pac. z sic reduciſ ad iurisdictionē ordinariā que ē fau rabilis vt p̄ glo. in. c. i. d̄ rescrip. li. vi. Quarto qz lex d̄ conuētiōe loquēs hoc permittit vt in. d. l. si conuenerit Quisto qz i multis casib⁹ penitētia ad mittit q̄ notāt̄ p̄ glo. i regula q̄ semel li. vj. In q̄ b⁹ non ē tāta rō vel saltē maior vt h̄ Tercia op̄io nō ē q̄ valet pactū quo ad obligandū partē parti ſm. naturā ipsius pacti z si ē nudū producit soluz exceptionē si est vestitū poterit agi ad iteresse ex stipulaciōe v̄l ad penā si ē apposita z hanc tenuit Ja. d̄ are. z bar. i. d. l. si conuenerit z guil. i. d. l. i. ff. d̄ iud. z posito q̄ nudū pactum itercesserit poterit agi actione d̄ dolo. ad iteresse ar. l. fi z. l. cū mibi ff. d̄ dolo z seq̄t̄ hic do. an. l̄. n. lex p̄mittat peni

ter tamē debet intelligi sine preiudicio part. qz non
ē presumēdū qz p̄ceps voluerit indulgere penitē-
tiā cū preiuditio alteri⁹ ⁊ iō p̄nceps nō fecit mēti-
onē dō iteresse qz vt plurimū contingitq; re itegra
nullū iterēe partes. possū pretēdef secus si in veri-
tate iteresse pretēdit ⁊ allat do. abb. l. iij. h.
si qs a p̄ncipe. ff. nc qd i lo. pub. ⁊ c. sup eo. dō off.
dele. vbi indulgētia facta a p̄ncipe non preiudicat
tertio et si motū proprio fiat vt nō. io. an. i. c. si mo-
tu proprio de p̄ben. in vj. ⁊ io. cal. in. c. mādatū dō
rescrip. ⁊ do. dō rota cōclusiōe. cij. ⁊ qz nulla bona
eqtas suadet h̄riū ⁊ qz huiusmōi pactū licitū est
nec ḡtinet aliquā turpitudinē non apparet ratio
quaf ip̄ne dōbeat fieri hec penitētia ⁊ cū part. pre-
iudicio nec videt recedēdū ab illa naturali eqta-
te q̄ suadet pacta fore seruāda. l. i. ff. dō pac. c. i. co-
ti. Idco dō inf. canonico fm. q̄ agi⁹ ex nudo pacto
vt i. d. c. i. semp poterit contra penitētē agi ad in-
teresse v̄l ad penā si apposita ē nō actiōe de dolo.
que nō ḡpetit vbi daf̄ aliud ius agēdi. l. dō dolo.
ff. dō dolo. ⁊ adducit. c. p tuas dō arbi. vbi logtur dō
actione ad iteresse ⁊ c. dilecti dō foro ḡpe. ⁊ c. 2sul
uit dō officio dōleg. In glo. l. ver. nisi ḡfa⁹ ⁊ c. i.. h.
ad hec dō pa. iur. fir. vbi i qualibz dispositiōe vide-
tur saluū semp iterēe partē ⁊ allat qd not. ibi bal.
Sed dubitatio ē fm. eū posito q̄ ad interesse agi
possit vtrū corā iudice corā quo rūdere promisit
posse quēiri ad iterēe ⁊ videt q̄ nō qz ex quo nō ē
ad huc prorogata iurisdictio ⁊ licitū ē pēitere nō
potest in illum exercere iurisdictionem qz videtur
ferri sentētia s nō suo iudicē quod nō ē f. c. dū. c. at
si clericī. j. e. refert contrariam op̄i. fore maḡ. comu-
nē vt corā isto possit puniri ad interesse licet enī
i p̄ncipali nō sit iudex tamē sup iterēe bene ē iudex
qz executio huius obligatōis dōstinata ē nedū ad
locū ipsius iudicis s̄ et ad ei⁹ tribunal iō quo ad
illud cēset h̄risse ibi ar. c. dilecti. j. t̄ i. ⁊ c. romana
h. h̄ētes dō foro cōpe. li. vi. ⁊ hoc voluit guil. i. d. l.
i. ff. dō iudi. ⁊ sentit spec. i. t̄. de cōpe. iudi. adi. h. i.
v̄si. qd si pactū ⁊ do. anto. hic. ¶ Dō Jo. de li dis-
tinguit q̄ ant corā iudice fuit facta promissio ⁊
tūc possit corā eo cōueniri ad penā v̄l ad iteresse
ant iabilitia ⁊ tūc dō cōueniri corā iudice suo. Dō
p̄us dictū plus plac̄ do. abb. si ibi repiaf̄ ⁊ addu-
cit. l. exigere. ff. dō iudi. vbi dos exigit i loco ad q̄s
destinat⁹ fuit effect⁹. m̄fimoni⁹ allat not. i. l. i. cu⁹
sua glo. ff. si qs i ius voc. nō ierit vbi si qs promis-
tit aliquē sistere i iudicio sortit forū vbi promisit
sistere qz ibi v̄f h̄risse mouēt et ex his q̄ habēt in
c. ft. dō Rep. ⁊ i cle. i. eo. ti. vbi iudex ip̄etrat⁹ p falsū
Rep̄tū pōt pronūciare sup iualiditate Rep̄ti ⁊ pro-
nūciare se nō iudicē ⁊ cōdēnare ip̄etrat⁹ i expēsis.
¶ Dō dubitatio ē pone q̄ h̄sc promissionē dō rūde-
do corā iudice al's nō suo firmauit iuramēto vt
rōne iuramēti poterit cōpellī rūdere corā illo v̄z q̄
sic p id q̄ h̄ i. c. cū ḡtingat ⁊ i. c. si vo dō iur. iur. ⁊ i
l. cū p̄. h. fili⁹ m̄fem. ff. dōle. iij. Dō i h̄riū fac̄ or iu-
ramentum recipit intellectum fm subiectam ma-
teriam super quo prestatur vt in. l. fi. ff. qui satis.
cog. Do. an. dicit primū fore tutius aie ipsius
iurāt̄ s̄ fm. dictū fore uerius dō iure ⁊ adducit do
abb. pro hoc fo. dicto illud quod pulchre uoluit
Inno. in. c. tua dc arbi ubi dixit iurani stare lau-
do alicuius q̄ illō iuramētū dō intelligi fm subi-

ectā materiaz vñ q̄ stabo illi laudo uel soluaz pe
nā aliat etiā tex.l.f. C.de nō nu.pecu.z q̄ uolu
it io.an.in.c.scienti de reg.turz in vj.z ita quie-
uit do.abb.super hac materia. ¶ S3 do.cardi.di
cit q̄ cū pro q̄daz examē fuisset cōgregatū col
legiuz paduanū z iste passus fuissz ventilatus ibi
placuit communiter doctoribz illius collegij vt nō
possit agi ad iteresse vel ad penaž s̄z q̄ possit agi
ad penaž vel interesse dic̄ do.car.patere.qz.d.l.s̄i
quenerit hoc non tollit nec inducit specialitatem
smo referendo ipsaž ad tituluž solū voluit decla-
rate q̄do dicatur index factus is q̄ non erat z sic
hoc soluz vult q̄ qui promittit stare iuri coraž iu-
dice alias nō suo potest mutare voluntatē p̄usq̄ a-
deaf nec q̄pellit stare quētioni z iudex nō p̄ot pro-
cedere ac si esset iudex non tñ p̄ hoc infertur quin
stent alie iuris regule.s. q̄ iteruenit stipulatio vñ
st̄ersit aduersario qz poterit agi ad iteresse z hec
opy.vñ veriorz fm eum.s̄z 2traria.opi.est.equivor
z dñ adiri per litz contest. vt voluit glo.ibi n̄iſ
ante litz .2test.steruenerit aliquis actus per quē
reus consensit in iudicez vt qz opposuit alias ex-
ceptiones tunc enī nō potest amplius penitef z si
iurauit dicit q̄ nō potest penitef qz tale iuramētū
non est 2tra bonos mores allegat.c.si vero de
iur.iur. n̄iſi esset clericus qui nō potest in non suū
iudicez consentire.c. significasti.j.ti.i.ita residet
hic .d. cardi. S3.bal.hic opponit.de.d.l.s̄i quene-
rit z soluit q̄ loquit̄ de alieno iudice s̄z iste tex lo-
quit̄ de iudice suo z facili⁹ iurisdicio souef q̄ fun-
def Opponit etiā.de.d.l.ē ūceptū vbi superior sub-
mittit se inferiori z tenet obedire.soluit aliud est
submittere vt ibi nudis v̄bis consentire qz iste cō-
sensushz similitudinez cōtractus nomiati.in quo
penitef licz.vsqz ad littz.contz.s̄z postea nō z sub-
dit doctores 2ter.stare in hac solutiōe q̄ si pro-
rogacio transiuit ad aliquęz actū iudiciale p̄te z
cooperāte iudice propter auč.iudič.nō licet peni-
tere presertiz si pronūciauit se iudicē 2petentez qz
illa interlocu.transiuit in rez.indicat. vt per glo.s
aut.b̄ta.C. ne filius pro pa.dicit etiā q̄ citatus
nō cōparens corā iudice p̄orogato nō vñ con-
senisse allegat archi.in.c. nobilissim⁹ xcviij.di.qz q̄
nunq̄ cōparuit nunq̄ consensit nec tacite nec ex-
presse Oppo.ēt bal.q̄ siue consensit in iudicē suū
siue alienuz non hz locū p̄tentiaz allat.d.l.est
receptuz Soluit aut consensit in figura iudicij z
non hz p̄nta aut non in figura iudicij z tūc subdi-
stinguuit aut cōsenhit promittēdo dare uel facere
in illo iudicio puta iudicatū solui vel de iudicio si-
sti z idē ratione cōtractus qz sortitur foꝝ nō solū
in locū puta in ciuitatē s̄z etiā in loco loci puta co-
ram certo tribunali.allat.not.in.l.i.si quis in ius.
voc.aut.promisit r̄ndere z litigār. corā iudice suo
z nō potest declinare vt hic aut coraž alieno z po-
test penitere vsqz ad lit.cont. vt d.l.si quenerit ni-
si fecerit aliquę actū spōte corā iudice prorogato
qz tūc nō l̄z p̄itef licz lis nō fit cōte.l.s̄z si susce-
pit. ff.de iudi.s̄z ibi erat declinatoria fori 2petē-
tis s̄z in.l.si cōuenerit erat declinatoria fori incō-
petētis dicit etiā q̄ l̄z penitere saluo interesse par-
tis in damnis z expēsis litz vsqz ad t̄ epus p̄ite-
tie vt not.in.l.edita.C.de eden.nō enī petuntur
ex nudo pacto s̄z officio iudicis ratiōe temeritat̄

ar.l. d̄stituisse. ff. de iudi.z.c. sterposita de ap. z aliud nō dicit. ¶ S̄z idē bal. in.l. si q̄s i cōsciibēdo C. de ep. z cler. dedit circa hoc longā distinctionē s̄z nihil dixit de nouo ideo non ē opus referre z etiā aliud dicit i.l.i.C. de.iurz. om.iudi. s̄z nihil noui refert. Bar. angel. pe. de ancha. in d.l. si cōuenerit nō dicūt aliud nisi quod dictū ē. s̄. ¶ S̄z pe. de ancha. hic dedit hāc distinctionē aut iudex fungit iurisdi. de facto aut erat als index su⁹ l̄z potuerit declinari vt hic aut non erat z tunc aut cōuentio est nuda z subdistinguit aut non fuit apposita exceptio z valz iudiciū cōtra cōtumacē vt h̄ voluit gl. z io. an. aut fuit apposita z nō cogit ligari. vt d.l. si cōuenerit aut nō fuit simplex cōuen-
tio s̄z vallata stipulatione z potest agi ad interesse. S̄z precise cogi nō pōt z ratio est q̄a ille q̄ promittit p stipulationē litigare coraz iudice promittit factus hoc pati ē factū vt hot. in l.ij. ff. de ver. ob.
S̄z in obligationib⁹ facti non pōt q̄s precise cō-
pelli s̄z cōmittitur stipulatio ad interesse fgl̄a. vt
l. stipulationes nō d̄tuidunt. §. celsus per bar. ff.
de ver. ob. z ita hic residet. ¶ S̄z idē do. pe. si suis
cōsiliis con. clxx. incip. in auxilium cōsuluit post
do. bartho. de. sali. q̄ nō potest pēitere si q̄s satis
dedit corā iudice prorogatio de iudicato soluen-
do z ita dicit vobere intelligi. d.l. si cōuenerit z
ad glo. ibi dicit q̄ debet restringi. ad eu⁹ casum
cū non appareat q̄ per aliu⁹ actu⁹ expresse ante lit-
tē contest. consenserit ideo requiriſ lit. z test. S̄z
si als. appareat de consensu tunc nō requiriſ lit
cōtest. z etiā dicit q̄ si interueniat iura. nō habet
locū pñia de qua loqtur i.l. si cōuenerit z dicit se
hoc probare ex regula generali qua cauet omne
iura. fore suandu⁹ si non tendat in dispēdiū ani-
me. c.ii. de pactis in vi z mortaliter peccat qui re-
cedit a pacto. c.i. de. pa. nec d̄z regularz iudex a
liquez audire h̄ prop̄uz iuram. vt in.c.lz de iur.
iur. in. vi. Nec ē admirādū fm eū si dicta. l. si cō-
uenerit nō habeat locū in iura. q̄ iura. firmat cō-
tractū in grauiorib⁹ h̄ dispositiōē iuris ciuſlis vt
in. d.c. cu⁹ cōtingat de pac. in vi. ergo multo for-
tius d̄z firmare ne liceat variare z ē iste vnuſ de
casib⁹ in qb⁹ varietas z incōstātia reprobaſ pp.
vincim iuramenti. c. cu⁹ in mlt̄s derescript̄s in vi.
Nec pōt dici q̄ .d.l. si cōuenerit 2cernat pu. vtili-
tatē q̄ imo 2cernit priuatā z p 2ñs pōt actus
firmari iura. allst. nō. p bar i.l. si q̄s pro eo. ff. de si
desuſ. z ita residet do pe. ¶ Relati sunt scriben-
tes in me ergo. h̄ cudeſ faba. Quid dicēdum sit
bñdictus de' nobis prouideat essent vidēda bec.
si tacitus 2ſsus parciu⁹ sufficiat in prorogatione
fienda fo si partes prorogant i figura iudici pñte
ipso iudice z acceptātē siue fit iudex prop̄us siue
als nō su⁹ possint penitere t̄tio eo casu quo pōnt
penitere vtrū agi possit ad interesse vel ad penaz
qrto. eo casu quo cōitif pēa an. fgraf lit. z t. qnto
corā quo iudice ageſ ad iteresse vel ad penā vlt-
tio qd si infueuiat iura. eo casu quo licita ē pñia
z istis breni. exami. ellicietur terfa z enucleata ve-
ritas. ¶ Latio pmu⁹ v̄z si sufficiat tacit⁹ 2ſens⁹
lit igātisi corā iudice als nō suo doc. oñs supi⁹
narrari decidūt q̄ sic z pro eis adduci potest. l.i.
2incta glo. C. vbi ð cri. agi. 03. z. l.i.C. ð iur. om.
iudi. q̄ iura probat q̄ eo ipso. q̄ quis litigat coraz

nō suo iudice scienter uides in indices consentire plus et sentiūt q̄ tacitus 2sensus alī q̄ litigādo inducit prorogationē uoluit Inno. in c. ad petitio nem de accus. ponit bar. in. l. i. ff. de iudic. ubi al legat Inno. in. c. Queniss de in integ. resti. uolunt scribentes in. c. si clericus laicū de foro 2pe Cōtra istaz cōe3 2clusionez dico foro caūz in. l. i. ff. de iudi. vbi dī si se subiciant iurisdictiōi et cōsentiat quo caū videtur necessario dicēdū q̄ ver buz cōsentiant intelligat de 2sēu. expresso nam il lud verbuz subiciant vī concernere factū et ver buz cōsentiat expressū 2sēsū et si alī dicerem⁹ seque ret q̄ illud vībū 2sētiāt apponere⁹ supfīne q̄ eē nō obet q̄ sillaba nō ē apponēda i. l. supfīlo vt dixit glo. i. l. i. ff. q̄ me. cā et q̄ hī s. c. si romāoz xviii. di. et q̄ voluit bal. i. rubrica. C. d. 2ben.. emp. vbi dixit q̄ quodlibz verbū posituz i. instrumēto vide tur appositū cuz ministerio aliquid operandi si fi eri potest et sic verbū subiciant referit ad actū iudicale. Et mix ē q̄ bar. ibi dixerit q̄ iurisconsult⁹ apponit ibi modū loquēdi q̄ nūq̄ repief quod furis 2sultus apponat verba supflua sine ministe rīo aliquid operandi. et p̄ illuz tex. dico apiri intel lectū. d. l. si cōuenerit inquātū dicit antequaz adi re⁹ iudex q̄ intelligit adi⁹ p̄ actū submissionis faciendo aliquem actū iudicale positiū corā eo per quē videatur res nō esse integra iuxta not. in c. licet et in. c. relatum et in. c. gratuz de off. dele. et p̄ 2sūs non dī restringi ad lit. conf. vt fac̄ glo. in d. l. si cōuenerit q̄ imo per citeriorez actū q̄ per lit⁹ 2testationē videt iurisdictio effecta irrevoca bilis et etiā pondera illū tex. inquātū dicit cuius uis iudicis qui tribunali preest vel aliaz iurisdictiōnē habet inter se cōsentienti⁹ iurisdictio ē quia probat ibi siue sit sius iudex p̄ exceptionem vel pruilegiū declinandus siue iudex nou sius q̄ p̄ submissionez et p̄ consensū expressū efficitur iuris dictio sua irrevocabilis hoc importat generalitas illoz vībz faciat tex. i. cle. i. d. iudi. i. vībo qbus cū qz et i. cle. i. d. re iu. et i. cle. ne romāi d. elec. et ēt q̄ dicit ibi tex. iurisdictio ē ḡ irrevocabilis vība. n. obent intelligi cū effectu. l. i. ff. q̄ qsqz iuris ḡ eo ipo q̄ eōsētū et ultra 2sēsū actū faciūt. iurisdictio est effecta irrevocabilis q̄ si iurisdictio est ergo cuz effectu est et faciat q̄ illud verbuz conseniant intelligat de expresso 2sensu. l. i. j. h. voluntatez in verbo videt 2sētire. ff. so. ma. vbi p̄ taciturnitatē quis nō consentit s̄z videt 2sētire ergo si lex dic̄t q̄ consenserunt intelligit expresse q̄ alias dice retur videt 2sensisse et per 2sequēs i. prorogati one requirif expressus 2sensus et non sufficit tac tuus lic̄z contrariū etiā voluerit do. abb. in. c. signi ficasti. j. ti. i. preterea 2tra cōe3 cōclusionez addu co tex. formalez in. c. statutuz. h. i. nullo d. rescrip. li. vi. in. versi. ad id expressus accesserit partium 2sensus pro cuius intellectu vide que dixi i. c. cū oliz de off. deleg. preterea faciat tex. hui⁹. c. i. ver. id promiserat Ecce qualiter tex. fundat se super 2sensu expresso et etiā adduci potest. d. l. si conuenierit vbi requirif voluntas expressa adduci pot illud quod dicit de aditione hereditatis que, est facti et animi vt habeat in. l. potuit. C. de iūf deli. et in. l. gerit et in. l. pro herede. ff. de acquir. here et per 2sequens nisi sit lis 2testata per tacitū 2sensu

47

sum nō est prorogata iuris. Et ex istis inserit vīs quod tibi videbit nouū q̄ eo cān quo in proroga tione iurisdictionis requirif 2sensus iudicis q̄ nō sufficit tacitus 2sensus quod est cōtra do. abb. i d. c. significasti. j. ti. p̄. Et ista adde ad. l. ii. in pn. ff. de iudi. et ex istis sit expeditum p̄mū. C. Cap: o secundum vtruz talis quentio. si fiat in figura iudicij iudice p̄ntre. et acceptāre sit revocabilis. et pro certo dico quod nō. Et p̄mo adduco istū tex. vbi per talem quentionē exclusus ē a p̄nlegio declinandi. ex quo fuit facta. in iudicio iudice acceptāte secundo decidit tex. a 2trario sensu. in. d. l. si cōuenerit. vbi dī si anteq̄ adiret. licitus est mutare voluntatez. ergo si erāt in presentia iudicis acceptantis q̄i figura iudicij erat aditus nō erat licta penitentia tercio dico probari sing. iu. l. cū on dim⁹. h. si. ff. de fide. tuto. vbi patiencia interueniente calof iudicij inducit stipulatiōez que pro for ma substātiali requirit verba. vt. l. i. in. prin. ff. de v. ob. ḡ fortī i. casu nō excludet p̄nīaz pro quo tex. vide bar. et modernos i. d. l. i. i. prin. ff. de v. ob. et i. l. cū q̄s dēcedēs i. p̄. d. leg. iii. et bal. i. l. i. j. h. volūtatez. ff. so. ma. et s. c. i. h. si q̄s ti. si ster do. et vas. d̄fē. lis. ori. et p. d. ab. hicr s. c. significasti i. ti. i. et p̄ do. car. s. cle. i. d. procur. et pe. d. acha s. c. i. j. d. libel. ob. C. Quarto adduco tex. i. l. cū pro quo. ff. d. inius voc et s. l. māumissio p̄ litores. ff. d. manu vindic. et s. l. quotiens. ff. ad muni. et s. l. honores. ff. d. mune. et hono. et in. l. si quis vxori. h. seruū. ff. de fur. qui tex sunt meliores de corpore iuris ad efficaciam resultante ex calore iudicij. C. Quinto adduco il lud quod sing. voluit bal. in. l. gall⁹. h. quida⁹ rec te als. h. idez credendū. ff. d. libe. et posthu. vbi dic̄t q̄ l̄z confessio facta i. iudicio possit revocari tñ si est facta parte presente et acceptante est effecta irrevocabilis talis confessio et iō singularis prati ca est h̄m eu⁹ vt apud acta scribatur parte p̄ntre et acceptante voluit sali. in. l. i. C. de 2fess. et in. l. ge neraliter. C. de non nu. pecu. et in. l. iubem⁹. C. de lib. caus. ita dicamus in caū isto vbi talis proro gacio dicatur effecta irrevocabilis pp p̄ntiā mai estatis idicatz. acceptantis C. Sexto faciat quod pulchre scriptit bar. in. l. stipulationes nō diuidū tur. h. celsus. ff. de verb. ob. vbi voluit q̄ pp pro missionē iudicialez quis nō possit variare ita dicamus in proposito nostro C. Septimo faciat 2sēsus est commissio faciens prorogationez irrevocabilez sin. ē tex. in. l. i. ff. dc iud. i. v. iurisdictio. ē q̄ verba dēnt capi cū effectu vt dictū est ergo erit i variabil. et si opponatur d. l. siue apud acta. C. d. trās. ubi trāsactio siue apud acta est maiorz auc toritatis q̄ si fiat extra acta Dicas ut per scri bētes in. l. i. in. pn. ff. d. uerb. ob. et etiā q̄ proroga tio concernit honorē iudicē. e. ut debit⁹ de app. nō est sic in transactione C. Octavo uīnūquodqz dis soluitur eo uīnculo quo ligatur. c. omis res d. reg. iur. cū sy. s̄z ista prorogatio oritur ex cōsensu partium et ex addi. ipsius iudicē. ergo non pot̄ disolu ui sine consensu ipsius et si opponatur de. l. si conuenierit respōde q̄ ibi fuit i absētia iudicē. C. Nono istud decidit tex. in. l. est receptū. ff. de iūf om. iudi. C. Decimo duplex uīnūluz difficultius soluit c. i. de treug. et pace aucē. itaqz. C. 'cōia d. sucess. h̄z in casu isto steruent p̄ntia iudicē. et partz ergo